

**Raamattua
ja
tunnustusta
koskeva periaatelausunto**

2007

Suomen Tunnustuksellinen Luterilainen Kirkko

www.luterilainen.com

Teoksen alkukielinen nimi:

Study Edition Of A Statement
Of Scriptural And Confessional Principles
St. Louis, Missouri
1972

Suomennos
Markku Särelä

Suomen Tunnustuksellinen Luterilainen Kirkko
ISBN 951-9318-10-0

Sisällys

Suomalaisen laitoksen esipuhe	4
Lukijalle	7
I. Kristus, Vapahtaja ja Herra	11
II. Laki ja evankeliumi	15
III. Kirkon tehtävä	22
IV. Pyhä Raamattu	27
A. Raamatun inspiraatio	27
B. Raamatun tarkoitus	31
C. Evankeliumi ja Pyhä Raamattu	37
D. Raamatun arvovalta	43
E. Raamatun kanoninen teksti	47
F. Raamatun erehtymättömyys	51
G. Raamatun yhtenäisyys	55
H. Vanhan testamentin profetia	61
I. Raamatun tulkinnan historiallisia menetelmiä	66
V. Perisynti	70
VI. Sitoutumisesta luterilaiseen tunnustukseen	76

Suomalaisen laitoksen esipuhe

Raamattua ja tunnustusta koskeva periaatelausunto sai alkunsa Raamattua koskevasta oppikiistasta Luterilaisessa kirkossa - Missourisynodissa. Tämä kiista alkoi nousta 1950-luvun lopullaja huipentui St. Louisin teologisen Concordia korkeakoulun rehtorin erottamiseen vuonna 1974.

Lausunnon syntyyn vaikutti kaksi vastakkaista ehdotusta. Toisen niistä teki korkeakoulun edellinen rehtori, joka pyysi kirkkokunnan johtajaa esittämään käsitteellisesti mahdollisimman selvästi tarkalleen, mitkä kiistakysymykset olivat. Toisen ehdotuksen tekivät korkeakoulun valvontalautakunnan maallikkojäsenet. Huolehtiessaan tehtävistään korkeakoulun ja sen rehtorin opin valvojina nämä halusivat selkeän lausunnon siitä, millainen kanta Missourisynodilla oli historiallisesti ollut Raamattua koskevassa opissa.

Niinpä Raamattua ja tunnustusta koskeva periaatelausunto julkaistiin vastauksena näihin molempiin pyyntöihin, nimittäin toisaalta määrittämään status controversiae (se, mistä kiistassa oli kysymys) ja toisaalta osoittamaan Synodin kanta.

Työn edistyessä asiakirjaan lisättiin eräitä kohtia, jotka eivät olleet kiistanalaisia korkeakoulun ja Synodin välillä. Niiden tarkoituksena oli yksinkertaisesti tasapainottaa ja täydentää asiakirjaa. Esimerkiksi luterilaisessa teologiassa on mahdotonta puhua Raamatun erehtymättömyydestä ja arvovallasta, ellei samalla puhuta evankeliumia koskevasta opista. Tai sanoakseni saman toisin sanoin, koska kiistassa ei ollut milloinkaan kysymys Raamatun kausatiivisesta arvovallasta, vaan ainoastaan normatiivisesta arvovallasta, on todella mahdotonta keskustella Raamatun arvovallasta käsittelemättä tämän tärkeän aiheen sekä kausatiivista että normatiivista aspektia.

-Mitä asiakirjan saamaan vastaanottoon Synodissa tulee, se levitettiin Synodin kaikille pastoreille, sitten kaikille niille seurakunnille sekä yksityisille, jotka sitä pyysivät. Siten se meni

useina satoina tuhansina kappaleina Luterilaisen Kirkon - Missouri-synodin väestölle.

Heille annettiin mahdollisuus reagoida ja ilmaista eriävä mielipiteensä tai tehdä korjausehdotuksensa. Synodin lähes kolmelta miljoonalta jäseneltä ja noin kuudelta tuhannelta pastorilta saatiin viitisensataa kirjettä, joissa oli eriävä mielipide. Teologian ja kirkollisten suhteitten komissio (CTCR) käsitteli erikseen jokaisen näistä kirjeistä ja havaitsi, että viitisenkymmentä henkilöä ilmaisi poikkeavansa asiakirjan opillisesta sisällöstä.

Loput noin neljäsataaviisikymmentä kirjettä, joissa oli eriävä mielipide, pohtivat Synodin konstituutioon liittyviä asioita ja tekivät kysymyksen. alaiseksi, oliko Synodilla oikeutta hyväksyä minkäänlaista opillista lausuntoa. Sen jälkeen yleinen mielipide Synodissa on toisaalta ollut hyvin laajasti hyväksyvä eikä merkittävästi ole ollut teologisia tai konstitutionaalisia vastaväitteitä.

Vaikka asiakirja oli hyvin kiistelty ja sitä vastustettiin voimakkaasti konstitutionaalisin perustein joidenkuiden taholta Synodissa, niin uskon, että sen yleinen vaikutus oli sekä yhdistävä että valaiseva. Monet, jotka ensiksi vastustivat sitä, ovat vuosia myöhemmin ilmoittaneet minulle, että he nyt ymmärtävät sen ja hyväksyvät sen opillisen sisällön. Sitä ei milloinkaan tarkoitettu miksikään muuksi kuin Luterilaisen Kirkon - Missouri-synodin historiallisen ja kauan hyväksytyyn kannan ilmaisemiseksi yleiseksi lausunnoksi siitä, miten se ymmärtää opin Raamatusta Raamatun ja Luterilaisten tunnustusten perusteella. Sen tarkoituksena ei ollut sanoa mitään uutta, mitään valankumouksellista tai todella mitään kiistaa herättävää. Lausunnon oli määrä olla yksinkertaisesti vain sitä, mitä Missouri-synodi ja historiallinen luterilaisuus ovat aina uskoneet ja hyväksyneet.

Näin ollen uskon voivani sanoa ilman että tarvitsisi pelätä vastaväitteitä, että asiakirja edustaa Missouri-synodin teologis-

ta kantaa, ei vain virallisesti kirkkokunnankokouksen hyväksymänä, vaan mikä tärkeämpää, tämä kanta on 99 %:lla Missourisynodin pastoreista ja seurakuntien jäsenistä.

Esimerkkinä mainittakoon, mitenkä Minneapolisin tutkimusinstituutti, joka muodostuu Amerikan luterilaiseen kirkkoon kuuluvista henkilöistä, pani toimeen nelivuotisen tutkimusprojektin, jossa haastateltiin umpimähkään valittuja viittätuhatta luterilaista. Nämä käsittivät maallikoita, korkeakouluprofessoreita, seurakuntapastoreita, teologian opiskelijoita ja aluepiirien virkailijoita kaikista kolmesta suuresta luterilaisesta kirkkokunnasta Amerikassa. Tutkimuksessa tultiin seuraavaan tulokseen: ”Luterilainen Kirkko - Missourisynodi, toisin kuin kummatkin Luterilainen Kirkko Amerikassa ja Amerikan Luterilainen Kirkko, on ... erityisen luja pitäytyessään Raamatun arvovaltaan tulkittuna jokseenkin kirjaimellisesti ja ymmärrettynä sanainspiraation kautta syntyneeksi...” Raamattua ja tunnistusta koskeva periaatelausunto edustaa täysin Luterilaisen Kirkon - Missourisynodin enemmistöä.

Pastori Särelä on pyytänyt lupaa asiakirjan kääntämiseen ja iloitsen siitä, että Suomen kirkon väestöllä on tilaisuus lukea omalla kielellään jotakin siitä kiistasta, joka heilutti Amerikan luterilaisuutta, mutta joka Jumalan armosta on ratkaistu. Iloitseen myös siitä, että teillä on tilaisuus nähdä edes jotakin siitä, mitä mieltä ainakin yksi kirkkokunta Yhdysvalloissa on opin alueella.

J.A.O. Preus

(Luterilaisen Kirkon – Missourisynodin johtaja)

Lukijalle

Raamattua ja tunnustusta koskeva periaatelausunto on osa taistelevan seurakunnan historiaa. Se on amerikkalaisen Missouri-synodin virallinen asiakirja, jonka avulla se selviytyi vaikeasta taistelusta Raamatun arvovaltaa ja luterilaisen tunnustuksen sitovuutta koskeneissa uskon ja opin asioissa.

Missouri-synodi syntyi viime vuosisadalla (1847) Yhdysvalloissa. Sen kantajoukkona olivat ne lähes tuhat saksalaista luterilaista pakolaista, jotka olivat joutuneet jättämään maansa uskonnollisen sarron tähden. Saksissa rationalismi ja Preussissa luterilaisten ja reformoitujen välinen unioni oli tehnyt mahdolltomaksi puhtaan luterilaisen opin mukaisen uskonnonharjoituksen. Tästä ristinalaisesta joukosta kasvoi vähitellen nykyinen lähes kolmimiljoonainen Missouri-synodi, joka tekee lähetystyötä kaikissa maanosissa. Yhdysvalloissa ja Kanadassa liittyi Missouri-synodiin suomalaisista evankelisista siirtolaisista alkunsa saanut Kansalliskirkko, niin että siellä on suomea taitavia pastoreitakin.

Suomalaisille Missouri-synodi on tuttu mm. eräiden kirjojen välityksellä. C.F. W. Waltherin Laki ja Evankeliumi sekä Franz Pieperin Kristillinen dogmatiikka ovat suomeksi ja niiden tulisi kuulua jokaisen luterilaisen pastorin käyttökirjastoon.

Missouri-synodin tunnusomaisia piirteitä ovat selkeä luterilainen opillisuus ja ulospäin suuntautuva evankelioiva seurakunnallinen ja kirkkokunnallinen toiminta.

Teologisen liberalismien vaikutuksesta Missouri-synodi joutui kuitenkin pahaan ristiriitaan historiansa kanssa. Kun sen perustajat olivat aikanaan paenneet rationalismia, niin uudet polvet ujuttivat liberaalteologian varsinkin St. Louisin teologiseen tiedekuntaan ja laajalle muuhunkin toimintaan. Tämä tapahtui aluksi peitellysti ja salaa, kunnes liberaalit saivat syno-

din käsiinsä 1960 -luvulla, josta ajasta puhutaan erityisenä ”liberaalisena kautena”.

Mutta sitten tapahtui käänne. Oli teologeja, jotka paljastivat liberaalien todellisen olemuksen ja ohjasivat tunnustukselliseen taisteluun. Seurakunnat olivat pohjaltaan uskovien seurakuntia ja niissä uskottiin, mitä Missouri-synodi oli historiansa alusta lähtien opettanut. Jumala kuuli rukoukset. Tapahtui puhdistus. Kirkon johto vaihtui, St. Louisin tiedekunnan rehtori erotettiin virastaan, samoin neljä aluepiirien johtajaa (piispaa vastaavia), St. Louisin liberaalit professorit jättivät työpaikkansa ja tiedekunta puhdistui kuin ihmeen kautta. Sen jälkeen kirkon tervehdyttäminen on jatkunut kaikilla rintamilla: epäkohtia korjataan ja samalla suuntaudutaan monipuoliseen rakentavaan työhön. Osa liberaaleista on jättänyt synodin ja liittynyt muihin kirkkoihin tai muodostanut uuden kirkon. Ja nyt Missouri-synodi voi paremmin kuin ennen joka suhteessa.

Säilyäkseen luterilaisena kirkkona Missouri-synodilla ei ollut muuta mahdollisuutta kuin taistelu totuuden puolesta Kristuksen kalliisti lunastamien sielujen tähden, taistelu, josta Vapahataja sanoo: ”Kuinka minä tahtoisinkaan, että se olisi jo syttynyt.” (Luuk. 12:49).

Suomeen teologinen liberalismi saapui aikaisemmin kuin Missouri-synodiin eikä se täällä kokenut sanottavampaa vastarintaa. Professori A.F. Puukko onkin sanonut: ”Minun aikani on ns. historiallinen suuntaus tullut yleiseksi, ja papisto on siihen aikaa myöten tottunut ja mukautunut. Mitään 'suurta' taistelua ei meillä tässä suhteessa ole ollut.” (Uusi Suomi 130 / 1945).

Missouri-synodi on ainoa suuri kirkkokunta, joka on selvittänyt välinsä teologisen liberalismiin kanssa. Sellaisena sen paluu raamatullisen uskon perustalle on ainutlaatuinen ilmiö.

Tässä periaatelausunnossa saattaa lukija kiinnittää huomiota eräisiin toistuviin sanontoihin, kuten ”uskomme, opetamme,

tunnustamme", "tunnustamme oikeaksi" tai "hylkäämme". Ne joko heijastavat Tunnustuskirjojen tyyliä tai suorastaan viittaavat niiden opetukseen tai sitten johtuvat tehtävänasettelusta, jota Missouri-synodin johtaja tri J.A. O. Preus esipuheessaan selostaa.

Suomennos on laadittu painoksesta, jonka nimenä on Study Edition Of A Statement of Scriptural And Confessional Principles. Viittaukset Missouri-synodin omiin päätöksiin, lausuntoihin ja kirjallisuuteen on jätetty pois, samoin kysymykset, joiden tarkoituksena on ollut saada kirkon pastorit ja seurakuntalaiset pohtimaan tarkemmin pääteesin merkitystä. Näillä olisi ollut oma mielenkiintonsa, mutta ne olisivat paisuttaneet asiakirjaa ja olisivat olleet etäisempiä suomalaiselle lukijalle. Sen sijaan viittaukset Raamattuun ja Tunnustuskirjoihin saavat nyt niille kuuluvan painon. Uskon, että harvat maamme teologeista ovat lukeneet Tunnustuskirjojaan siitä näkökulmasta, minkä tämä periaatelausunto tarjoaa.

*Lainaukset Tunnustuskirjoista on otettu A.E. Koskenniemen suomennoksesta, johon sivumerkinnät viittaavat. Lainausten lopussa oleva kirjain **T** viittaa pääteesiin ja numerot **1,2** jne. pääteesin alla oleviin numeroituihin kohtiin sekä **AT** numeroimattomaan antiteesiin. Vielä on mainittava, että eräät lainaukset esiintyvät lausunnossa useampaan kertaan eri yhteyksissä, mutta ne on silti painettu erikseen originaalin esikuvan mukaan.*

Tänä vuonna uskonpuhdistajan molemmat Katekismukset täyttivät 450 vuotta ja lokakuussa tuli kuluneeksi niin ikään 450 vuotta Marburgin keskustelusta, jossa hän menestyksellisesti tunnusti, että Kristuksen ruumis ja veri on todella läsnä ehtoollisessa leivässä ja viinissä. Ensi vuonna on Augsburgin tunnustuksen ja koko Yksimielisyyden kirjan juhlavuodet. Aivan oven edessä on myös Martti Lutherin syntymän 500 -vuotismuisto. Tällaisten muistojen keskellä on mieluista jul-

*kaista tämä periaatelausunto, joka erinomaisella tavalla kun-
nioittaa luterilaisen uskonpuhdistuksen jaloa perintöä.*

Tampereella marraskuun 20. päivänä 1979 suomentaja

Vuonna 2007

*Kun nyt lähes kolmenkymmenen vuoden kuluttua tämän kir-
jan suomentamisesta tarkastelemme kirkollista kenttää, on pal-
jon tapahtunut ja enimmäkseen huonoon suuntaan. Mis-
sourisynodi, joka alun perin oli yksimielinen luterilaisessa
opissa, on enenevässä määrin irtautunut tästä yksimielisyydes-
tä. Kuitenkin se asia, mikä tässä asiakirjassa vankoin perustein
esitetään, edustaa aitoa luterilaisuutta ja voimme sitä mielihy-
vin suositella.*

Orivedellä helmikuun 15. päivänä 2007 suomentaja

I. Kristus, Vapahtaja ja Herra

Uskomme, opetamme ja tunnustamme, että Jeesus Kristus on meidän Vapahtajamme ja Herramme ja että me saamme uskon kautta häneen synnit anteeksi, iankaikkisen elämän ja autuuden. Me tunnustamme, että "omat tekomme eivät voi sovittaa meitä Jumalan kanssa eivätkä ansaita armoa. Tämä tapahtuu ainoastaan uskon kautta, uskottaessa, että synnit meille anteeksiannetaan Kristuksen tähden, joka yksin on välittäjä Isän sovittamiseksi" (Augsburgin tunnustus XX,9, s. 31 s.). Me uskomme, että Jeesus Kristus on ainoa tie taivaaseen, ja että kaikki, jotka kuolevat ilman uskoa häneen, ovat iankaikkisesti kadotettuja. Me uskomme, että ne, jotka uskovat Kristukseen, nauttivat autuaallista yhteyttä häneen kuoleman ja hänen toisen tulemuksensa välisenä aikana ja että viimeisenä päivänä heidän ruumiinsa herätetään.

Sen vuoksi hylkäämme seuraavat mielipiteet:

1. Voisimme operoida sellaisten olettamusten varassa, että pelastukseen saattaisi olla muitakin teitä kuin usko Kristukseen.

2. Eräitä ihmisiä voitaisiin pitää "nimettöminä kristittyinä", vaikka heillä ei olisikaan uskoa Kristukseen.

3. Epäuskoiset ja jumalattomat ihmiset eivät joutuisi iankaikkiseen helvettiin.

Raamatunkohtia

Jh 4:42 He sanoivat naiselle: "Emme enää usko sinun puheesi tähden, sillä me itse olemme kuulleet ja tiedämme, että tämä totisesti on maailman Vapahtaja." T

1 Tm 2:5,6 Sillä yksi on Jumala, yksi myös välimies Jumalan ja ihmisten välillä, ihminen Kristus Jeesus, joka antoi itsensä lunnaiksi kaikkien edestä, josta todistus oli annettava aikanansa... T, 1

- Jh 3:16-18* Sillä niin on Jumala maailmaa rakastanut, että hän antoi ainokaisen Poikansa, ettei yksikään, joka häneen uskoo, hukkuisi, vaan hänellä olisi iankaikkinen elämä. Sillä ei Jumala lähettänyt Poikaansa maailmaan tuomitsemaan maailmaa, vaan sitä varten, että maailma hänen kauttansa pelastuisi. Joka uskoo häneen, sitä ei tuomita, mutta joka ei usko, se on jo tuomittu, koska hän ei uskonut Jumalan ainokaisen Pojan nimeen. **T, 3**
- Jh 8:24* Sen tähden minä sanoin teille, että te kuolette synteihinne, sillä elle te usko minua siksi, joka minä olen, niin te kuolette synteihinne. " **T, 1**
- Jh 14:6* Jeesus sanoi hänelle: "Minä olen tie ja totuus ja elämä; ei kukaan tule Isän tykö muutoin kuin minun kauttani. " **1**
- Ef 2:8,9* Sillä armosta te olette pelastetut uskon kautta, ette itsenne kautta - se on Jumalan lahja - ette tekojen kautta, ettei kukaan kerskaisi. **T**
- Apt 4:12* Eikä ole pelastusta yhdessäkään toisessa, sillä ei ole taivaan alla muuta nimeä ihmisille annettu, jossa meidän pitäisi pelastuman, **T, 1**
- Jh 5:28,29* Älkää ihmetelkö tätä, sillä hetki tulee, jolloin kaikki, jotka haudoissa ovat, kuulevat hänen äänensä ja tulevat esiin, ne, jotka ovat hyvää tehneet, elämän ylösnousemukseen, mutta ne, jotka ovat paha tehneet, tuomion ylösnousemukseen. **T, 3**
- Jh 6:40* Sillä minun Isäni tahto on se, että jokaisella, joka näkee Pojan uskoo häneen, on iankaikkinen elämä; ja minä herätän hänet viimeisenä päivänä. **T**
- Rm 3:21,26* Mutta nyt Jumalan vanhurskaus, josta laki ja profeetat todistavat, on ilmoitettu ilman lakia. Se Jumalan vanhurskaus, joka uskon kautta Jeesukseen Kristukseen tulee kaikkiin ja kaikille, jotka uskovat; sillä ei ole yhtään erotusta. Sillä kaikki ovat syntiä tehneet ja ovat Jumalan kirkkautta vailla ja saavat lahjaksi vanhurskauden hänen armostaan sen lunastuksen kautta, joka on Kristuksessa Jeesuksessa, jonka Jumala on asettanut armoistuimeksi uskon kautta hänen vereensä, osoittaakseen vanhurskauttaan, koska hän oli jättänyt rangaistamatta ennen tehdyt synnit jumalallisessa kärsivällisyydessään, osoittaaksensa vanhurskauttaan nykyajassa, sitä, että hän itse on vanhurskas ja vanhurskauttaa sen, jolla on usko Jeesukseen. **T**
- Gal 2:15,16* Me olemme luonnostamme juutalaisia, emmekä pakanasyntisiä; mutta koska tiedämme, ettei ihminen tule vanhurskaaksi lain teoista, vaan uskon kautta Jeesukseen Kristukseen, niin olemme mekin uskoneet Kristukseen Jeesukseen tullaksemme vanhurskaiksi uskota Kristukseen eikä lain teoista, koska ei mikään liha tule vanhurskaaksi lain teoista. **T**
- 1 Kor 15:42-44* Niin on myös kuolleitten ylösnousemus; kylvetään katoavaisuudessa, nousee katoamattomuudessa; kylvetään alhaisuudessa, nousee kirkkaudessa, kylvetään heikkoudessa, nousee voimassa;

kylvetään sielullinen ruumis, nousee hengellinen ruumis. Jos kerran on sielullinen ruumis, niin on myös hengellinen. **T**

Fil 1:23 Ahtaalla minä olen näiden kahden välissä; halu minulla on täältä eritä ja olla Kristuksen kanssa, sillä se olisi monin verroin parempi... **T**

Mt 23:33 Te käärmeet, te kyykäärmeitten sikiöt, kuinka te pääsisitte helvetin tuomiota pakoon? **3**

Lk 23:43 Niin Jeesus sanoi hänelle: "Totisesti minä sanon sinulle: tänä päivänä pilaa sinun oleman minun kanssani paratiisissa." **T**

Jh 10:14,26,27 Minä olen se hyvä paimen, ja minä tunnen omani, ja minun omani tuntevat minut... Mutta te ette usko, sillä te ette ole minun lampaitani. Minun lampaani kuulevat minun ääntäni, ja minä tunnen ne, ja ne seuraavat minua. **2**

Rm 8:38,39 Sillä minä olen varma siitä, ettei kuolema eikä elämä, ei enkelit eikä henkivallat, ei nykyiset eikä tulevaiset, ei voimat, ei korkeus eikä syvyys, eikä mikään muu luotu voi meitä erottaa Jumalan rakkaudesta, joka on Kristuksessa Jeesusuksessa, meidän Herrassamme. **T**

2 Kor 5:8 Mutta me olemme turvallisella mielellä ja haluaisimme mieluummin muuttaa pois ruumiista ja päästä kotiin Herran tykö. **T**

1 Jh 4:9,10 Siinä ilmestyi meille Jumalan rakkaus, että Jumala lähetti ainoaisen Poikansa maailmaan että me eläisimme hänen kauttansa. Siinä on rakkaus - ei siinä, että me rakastimme Jumalaa, vaan siinä, että hän rakasti meitä ja lähetti Poikansa meidän syntiemme sovituksi. **T**

Luterilainen tunnustus

Koska siis ihmiset eivät omin voimin voi noudattaa Jumalan lakia ja koska kaikki ovat synnin alaisia ja vikapäitä iankaikkiseen vihaan ja kuolemaan, emme siis lain avulla voi päästä vapaiksi ja vanhurskaiksi. Sen sijaan on annettu syntien anteeksiantamuksen ja vanhurskautuksen lupaus Kristuksen lähden, joka on annettu meidän sijastamme toimitamaan hyvityksen maailman synneistä ja asetettu välittäjäksi ja sovitajaksi. *Puolustus IV, 40, s. 71. T*

Omat tekomme eivät voi sovitaa meitä Jumalan kanssa eivätkä ansaita armoa. Tämä tapahtuu ainoastaan uskon kautta, uskottaessa, että synnit meille anteeksiannetaan Kristuksen tähden, joka yksin on välittäjä Isän sovittamiseksi. Se siis, joka teoilla luulee tämän saavansa aikaan ja armon ansaitsevansa, halveksii Kristusta ja etsii itselleen - evankeliumin vastaisesti - oman tien Jumalan tykö. *Augsburgin tunnus XX, 9-10, s. 31 s. T, 1*

Perkeleen ja kaikkien valtojen täytyy siis olla hänen (Jeesuksen) alamaiseen alistettuja, kunnes hän vihdoin viimeisenä päivänä meidät täy-

dellisesti erottaa pahasta maailmasta, perkeleestä, kuolemasta ja synnistä. *Iso Katekismus 11, 32, s. 365. T*

Niin ikään opetetaan, että meidän Herramme Jeesus Kristus on viimeisenä päivänä tuleva tuomitsemaan sekä herättämään kaikki kuolleet, antamaan uskovoille ja valituille iankaikkisen elämän ja iankaikkisen ilon, mutta tuomitsemaan jumalattomat ja perkeleet helvettiin ja iankaikkiseen rangaistukseen. Tämän tähden hyljätään kasteenuusijat, jotka opettavat, ettei perkeleellä ja kadotukseen tuomituilla ihmisillä ole oleva iankaikkista vaivaa ja tuskaa. *Augsburgin tunnustus XVII, 1-4, s. 30. T, 3*

Raamatulla sitä vastoin ei voida todistaa, että pyhiä on avuksihuudettava tai että heiltä on apua etsittävä; onhan Jumalan ja ihmisten välille asetettu yksi ainokainen sovittaja ja välittäjä, Jeesus Kristus (1 Tim. 2:5), joka on ainoa Vapahtaja, ainoa ylimmäinen pappi, armonistuin ja esirukoilija Jumalan edessä (Room. 8:34). *Augsburgin tunnustus, XXI, 2-3, s. 33. T,1*

"Eikä ole pelastusta yhdessäkään toisessa, sillä ei ole taivaan alla muuta nimeä ihmisille annettu, jossa meidän pitäisi pelastuman." (Apt. 4:11s). Kristuksen nimi taas omistetaan uskolla. Me pelastumme siis luottamuksessa Kristuksen nimeen emmekä luottamuksessa omiin tekoihimme. Nimi tässä näet merkitsee sitä perustavaa syytä, jonka nojalla pelastus tapahtuu. *Puolustus IV, 98, s. 79 s. 1,2*

Jumalan ilmoitettu tahto näet on kahdenlainen. Ensiksi se, että Jumala tahoo ottaa armoon kaikki ne, jotka tekevät parannuksen ja uskovat Kristukseen ja toiseksi se, että hän myös tahoo rangaista niitä, jotka ehdoin tahdoin "kääntyvät pois pyhästä käskystä ja taas kietoutuvat maailman saastaisuuksiin" 2. Pietarin kirjeen 2. luku, kaunistavat sydämensä saatanalle - Luukkaan evankeliumin 11. luku, ja pilkkaavat armon Henkeä; ja että heidän, jos näissä pysyvät, täytyy paatua, soikaistua ja joutua iankaikkiseen kadotukseen. *Yksimielisyyden ohje, täyd. sel. XI, 83, s. 567. 3*

Edelleen opetetaan keskuudessamme, että kaikki ihmiset, jotka Aadamin lankeemuksen jälkeen luonnollisella tavalla syntyvät, sikiävät ja syntyvät synnissä, toisin sanoen, että he hamasta äidinkohdusta ovat täynnä pahaa himoa ja viettymystä, että heillä luonnostaan ei voi olla mitään todellista jumalanpelkoa, mitään todellista uskoa Jumalaan, ja että myös tämä synnynnäinen tauti - perisynti - ollen todellista syntiä kiroaa Jumalan iankaikkinen vihan alaisuuteen kaikki ne, jotka eivät kasteen ja Pyhän Hengen kautta ylhäältä uudestaan synny. *Augsburgin tunnustus 11, 1-2, s. 26. T, 1,2*

Tähänastisella olemme, että kysymys paremmin selviäisi, tarpeeksi laveasti sekä Raamatun todistuksin että Raamatusta otetuista perusteista osoitaneet, että me ainoastaan uskolla saamme syntien anteeksiantamuksen Kristuksen tähden ja että meidän ainoastaan uskolla van-

hurskautetaan: meistä vääristä tulee vanhurskaita eli uudestisyntyneitä. Helppoa taas on arvostella, kuinka välttämätön tällaisen uskon tuntemus on: ainoastaan sen kauttahan päästään näkemään Kristuksen virka, ainoastaan sen kautta me omistamme Kristuksen hyvät teot, ja ainoastaan se tuo mukanaan hurskaille sydämille varman ja järkähtämättömän lohdutuksen. *Puolustus IV, 117, 118, s. 82. 2*

Hänestä meidän siis on etsittävä Isän iankaikkinen valitseminen: onhan hän iankaikkisessa, jumalallisessa neuvossaan päättänyt, ettei hän tahdo tehdä autuaiksi keitään muita kuin ne, jotka tuntevat hänen Poikansa Jeesuksen Kristuksen ja todella uskovat häneen. *Yksimielisyyden ohje, Sup XI, 13, s. 446. T, 1,2*

II. Laki ja evankeliumi

Me uskomme, että Pyhän Raamatun kahta pääoppia, lakia ja evankeliumia, täytyy julistaa jatkuvasti ja ahkerasti Jumalan seurakunnassa maailman loppuun asti, kuitenkin siten, että ne erotetaan oikein toisistaan (*Yksimielisyyden ohje, täyd. sel. V, 24*). Kirkon tulee käyttää lakia, joka ilmaisee Jumalan muuttumattoman tahdon, saattaakseen ihmiset tuntemaan syntinsä sekä opettaakseen kristityille hyviä tekoja (*sama, 17-18*). Evankeliumilla on ensisijainen paino Uuden liiton virassa (ministeri), sillä se on sanoma siitä, että "Jumala niille, jotka uskovat evankeliumin, Kristuksen kautta antaa kaikki synnit anteeksi, ottaa heidät hänen tähtensä lapseuteen ja sulasta armosta, ilman mitään heidän omia ansioitaan, tekee heidät vanhurskaiksi ja autuaiksi" (*sama, 25, s. 506*).

Sen vuoksi hylkäämme seuraavat mielipiteet:

1. Evankeliumi olisi mikä sanoma tai toimenpide hyvänsä, joka tuo hyviä uutisia pahaan tilanteeseen.

2. Evankeliumi olisi kristillisen elämän normi tai ohje tahi se itse asiassa säilyttäisi kristityn niskaan uuden lain.

3. Kaikkina aikoina ja kaikissa tilanteissa ei tarvitsisi pitää synnillisenä sitä, minkä Jumalan laki julistaa synniksi, kuten aviorikosta ja varkautta.

4. Kristityt, lain kirouksesta vapautettuina ihmisinä, eivät enää tarvitsisi lain opetusta tietääkseen, mikä on Jumalan tahto heidän elämäänsä ja ihmissuhteisiinsa nähden.

Raamatunkohtia

LAKI

Rm 7:7. Mitä siis sanomme? Onko laki syntiä? Pois se! Mutta syntiä en olisi tullut tuntemaan muuten kuin lain kautta; sillä en minä olisi tiennyt himosta, ellei laki olisi sanonut: "Älä himoitse." **T**

Rm 3:19,20. Mutta me tiedämme, että kaiken, minkä laki sanoo, sen se puhuu lain alaisille, että jokainen suu tukittaisiin ja koko maailma tulisi syylliseksi Jumalan edessä; sen tähden, ettei mikään liha tule hänen edessään vanhurskaaksi lain teoista, sillä lain kautta tulee synnin tunto. **T**

Rm 2:12. Sillä kaikki, jotka ilman lakia ovat syntiä tehneet, ne myös ilman lakia hukkuvat, ja kaikki, jotka lain alaisina ovat syntiä tehneet, ne lain mukaan tuomitaan. **T**

Jh 14:15. Jos te minua rakastatte, niin te pidätte minun käskyni. **T**

Rm 13:8-10. Älkää olko kenelläkään mitään velkaa, muuta kuin että toisianne rakastatte; sillä joka toistansa rakastaa, se on lain täyttänyt. Sillä nämä: "Älä tee huorin, älä tapa, älä varasta, älä himoitse", ja mikä muu käsky tahansa, ne sisältyvät kaikki tähän sanaan: "Rakasta lähimmäistäsi niin kuin itseäsi". Rakkaus ei tee lähimmäiselle mitään paha. Sen tähden on rakkaus lain täyttämys. **T, 4**

1 Jh 2:3,4. Ja siitä me tiedämme hänet tuntevamme, että pidämme hänen käskynsä. Joka sanoo: "Minä tunnen hänet", eikä pidä hänen käskyjäänsä, se on valhettelija, ja totuus ei ole hänessä. **T, 4**

1 Jh 5:3. Sillä rakkaus Jumalaan on se, että pidämme hänen käskynsä. Ja hänen käskynsä eivät ole raskaat. **T, 4**

1 Tss 4:1-8. Sitten vielä, veljet, me pyydämme teitä ja kehotamme Herrassa Jeesuksessa, että te, niin kuin olette meiltä oppineet, miten teidän tulee vaeltaa ja olla Jumalalle otolliset, niin kuin vaellattekin siinä yhä enemmän varttuisitte. Tiedättehän, mitkä käskyt me olemme Herran Jeesuksen kautta teille antaneet. Sillä tämä on Jumalan tahto, teidän pyhityksenne, että kartatte haureutta, että kukin teistä tietää ottaa oman vaimon pyhydessä ja kunniaassa, ei himon kiihkossa niin kuin pakanat, jotka eivät Jumalaa tunne; ettei kukaan sorra veljeänsä eikä tuota hänelle vahinkoa missään asiassa, sillä Herra on kaiken tämän kostaja, niin kuin myös ennen olemme teille sanoneet ja todistaneet. Sillä ei Jumala ole kutsunut meitä saastaisuuteen vaan pyhitykseen.

Sen tähden, joka nämä hylkää, ei hylkää ihmistä, vaan Jumalan, joka myös antaa Pyhän Henkensä teihin. **T, 3, 4**

Mt 28:20. "...ja opettamalla heitä pitämään kaikki, mitä minä olen käskenyt teidän pitää. Ja katso, minä olen teidän kanssanne joka päivä maailman loppuun asti." **T, 4**

Rm 3:31. Teemmekö siis lain mitättömäksi uskon kautta? Pois se! Vaan me vahvistamme lain. **3, 4**

EVANKELIUMI

Rm 1:16. Sillä minä en häpeä evankeliumia; sillä se on Jumalan voima, itse kullekin uskovalle pelastukseksi, juutalaiselle ensin, sitten myös kreikkalaiselle. **T, 1**

1 Pt 1:25. "...mutta Herran sana pysyy iankaikkisesti." Ja tämä on se sana, joka on teille ilosanomana julistettu. **T**

Mt 28:19,20. "Menkää siis ja tehkää kaikki kansat minun opetuslapsikseni, kastamalla heitä Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen ja opettamalla heitä pitämään kaikki, mitä minä olen käskenyt teidän pitää. Ja katso, minä olen teidän kanssanne joka päivä maailman loppuun asti." **T**

Mt 24:14. Ja tämä valtakunnan evankeliumi pitää saarnattaman kaikessa maailmassa, todistukseksi kaikille kansoille; ja sitten tulee loppu. **T**

Kol 1:5,6. ...me kiitämme häntä sen toivon tähden, joka teille on talletettuna taivaissa ja josta jo ennen olette kuulleet sen evankeliumin totuuden sanassa, joka on tullut teidän tykönnne, niin kuin se on myös kaikessa maailmassa, missä se kantaa hedelmää ja kasvaa, samoin kuin teidänkin keskuudessanne siitä päivästä alkaen, jona te kuulitte ja opitte tuntemaan Jumalan armon totuudessa... **T**

1 Kor 15:1,2. Veljet, minä johdatan teidät tuntemaan sen evankeliumin, jonka minä teille julistin, jonka te myöskin olette ottaneet vastaan ja jossa myös pysytte ja jonka kautta te myös pelastutte, jos pidätte siitä kiinni semmoisena, kuin minä sen teille julistin, etlette turhaan ole uskooneet. **T**

Gal. 1:9. Niin kuin ennenkin olemme sanoneet, niin sanon nytkin taas; jos joku julistaa teille evankeliumia, joka on vastoin sitä, minkä te olette saaneet, hän olkoon kirottu. **T, 1**

Luterilainen tunnustus

Nämä molemmat, pelkoonsaattaminen ja pelkoonsaatettujen vanhurskautus ja eläväksitekeminen ovat ne Jumalan pääasialliset teot, joita hän ihmisissä toteuttaa. Koko Raamattu jakautuu näiden molempien tekojen mukaan. Toinen osa on lakia, joka saattaa ilmi synnit, nuhtelee niiden tähden ja tuomitsee ne. Toinen osa on evankeliumia, toisin sanoen Kristuksessa lahjoitetun armon lupausta. Lupaus toistuu tuon

tuostakin kaikkialla Raamatussa. Se annettiin ensin Aadamille, sitten kantaisille; sen jälkeen profeetat toivat sen ilmi, ja vihdoin Kristus sitä julistaen toi sen esiin juutalaisille. Apostolit levittivät sitä koko maailmaan. *Puolustus XII, 53, s. 146 T*

Tämä käsky on itse asiassa evankeliumi, joka määrää meidän uskottavaksemme sen, että Jumala on meille Kristuksen tähden leppyinen: "Ei jumala lähettänyt Poikaansa maailmaan tuomitsemaan maailmaa, vaan sitä varten, että maailma hänen kauttansa pelastuisi; joka uskoo häneen, sitä ei tuomita..." (Joh. 3:17 s.). *Puolustus IV, 345, s. 119. 2*

Näin siis oikea parannus alkaa. Siinä ihmisen täytyy kuulla tällainen tuomio: Kaikki te olette tyhjää täynnä, olette joko julkisytisiä tai pyhiä; muuksi teidän kaikkien muuttua täytyy ja toisin tehdä kuin nyt olette ja teette, olitte sitten keitä tai kuinka suuria, viisaita, mahtavia ja pyhiä hyvänsä; tässä kukaan ei ole vanhurskas.

Tällaiseen virkaan Uusi Testamentti kuitenkin evankeliumin kautta välittömästi liittää lohdullisen armolupauksen, joka on uskottava, niin kuin Kristus, Markuksen evankeliumin 1. luvussa sanoo: "Tehkää parannus ja uskokaa evankeliumi, toisin sanoen: tulkaa toiseksi ja tehkää toisin, uskoen minun lupaukseni. Ennen häntä tullutta Johannes-takin sanotaan parannuksen saarnaajaksi, mutta syntien anteeksiantamusta varten, toisin sanoen, hänen on nuhdeltava heitä kaikkia ja tehtävä heistä syntisiä, että he tietäisivät, mitä he ovat Jumalan edessä ja tuntisivat itsensä kadotetuiksi ihmisiksi, täten tullen Herralle valmistetuiksi saamaan armoa ja hänellä odottamaan syntien anteeksiantamusta sekä siihen pitäytymään. Niin Kristus itsekin, Luukkaan evankeliumin viimeisessä luvussa sanoo, että -parannusta ja syntienanteeksiantamusta on koko maailmassa saarnattava hänen nimessään." Jos taas laki mainittua virkaansa harjoittaa erillisenä, ilman että lisäksi tulee evankeliumi, on käsillä kuolema ja helvetti, ja ihmisen täytyy Saulin ja Juudaksen tavoin joutua epätoivoon, niin kuin pyhä Paavali sanookin lain kuolettavan synnin kautta. Evankeliumi sitä vastoin ei anna lohdutusta ja anteeksiantamusta vain yhdellä tavalla, vaan sanalla, sakramentilla ja muulla samantapaisella, niin kuin saamme kuulla, että ankaraa synninvankeutta vastaan todella "Jumalan tykönä olisi runsas lunastus", niin kuin 129. psalmi sanoo. *Smalkadin uskonkohdat III, 3, 3-7, s. 256 s. 1*

Me uskomme ja tunnustamme, että näitä kumpaakin oppia on alati, aina maailman loppuun asti Jumalan seurakunnassa uutterasti, mutta asianmukaisin, sopivin erotuksin opetettava, niin että lain saarnalla ja sen uhkauksilla uuden liiton virassa katumattomien ihmisten sydämet saatettaisiin pelkoon ja syntiensä tuntemukseen ja parannukseen, ei kuitenkaan sillä tavalla, että ne siinä jäisivät pelonalaisuuteen ja epätoivoon, vaan siten, että - koska "laki on meille kasvattaja Kristukseen, että me uskosta vanhurskaiksi tulisimme", Galatalaiskirjeen 3. luku, ja koska se ei osoita eikä johdata meitä pois Kristuksesta, vaan

Kristukseen, joka on "lain loppu", Roomalaiskirjeen 10. luku - ne Herramme Jeesuksen Kristuksen pyhän evankeliumin saarnan kautta jälleen saisivat lohdutuksen ja vahvistuisivat siinä, että Jumala niille, jotka uskovat evankeliumiin, Kristuksen kautta antaa kaikki synnit anteeksi, ottaa heidät hänen tähtensä lapseuteen ja sulasta armosta, ilman mitään heidän omia ansioitaan, tekee heidät vanhurskaiksi ja autuaiksi; älkööt kuitenkaan väärinkäyttäkö Jumalan armoa älköötäkään armon saatuaan tehkö syntiä. *Yksimielisyyden ohje, täyd. sel. V, 24-25, s. 506. T*

Niin ikään on Kristuksen käsky se, että kaikille niille, joille saarnataan parannus, on julistettava evankeliumin lupauskin - Luukkaan evankeliumin 24. luku; Markuksen evankeliumin 16. luku. Älkäämme sitten pitäkö sanan saarnan välityksellä tulevaa Jumalan kutsua harhakuvana, vaan tietäkäämme, että Jumala juuri sen välityksellä ilmoittaa tahtonsa: niissä, jotka hän täten kutsuu, hän tahtoo sanan välityksellä vaikuttaa niin, että nämä valistetaan, kääntyvät ja tulevat autuaiksi. *Yksimielisyyden ohje, täyd. sel. XI, 28-29, s. 558. T*

1. Jumalan lakia ei ainoastaan käytetä niin, että sen avulla pidetään voimassa ulkonaista säädyllisyyttä ja kunniallisuutta hillittömiä ja tottelemattomia vastaan, eikä 2. ainoastaan niin, että sen kautta ihmiset saateen tuntemaan syntinsä, vaan myös niin, että he Jumalan Hengen kautta uudestisyntyneinä, Herran tykö kääntyneinä ja Mooseksen peitteestä vapautuneina elävät ja vaeltavat laissa. Tästä lain kolmanesta ja viimeisestä käytöstä on syntynyt kiistaa eräiden harvojen jumaluusoppineiden kesken. *Yksimielisyyden ohje, täyd. sel. VI, 1, s. 507. T, 4*

Tällä välineellä, nimittäin saarnalla ja hänen sanansa kuulemisella Jumala murtaa sydämemme ja vetää ihmistä, niin että tämä lain saarnasta oppii tuntemaan syntinsä ja Jumalan vihan, tuntee sydämessään todellista kauhistusta, katumusta ja tuskaa, ja armonkylläistä syntien anteeksiantamusta Kristuksessa ilmoittavan pyhän evankeliumin saarnan; sen tutkistelun kautta hänessä sytytetään uskon kipinäinen, joka omistaa syntien anteeksiantamuksen Kristuksen tähden ja lohduttautuu evankeliumin lupauksella. Näin Pyhä Henki, tämän kaiken vaikuttaja, annetaan sydämeen. *Yksimielisyyden ohje, täyd. sel. II, 54, s. 478. T*

Evankeliumi... nimenomaan on Kristuksen tähden tulevan syntien anteeksiantamuksen ja vanhurskautuksen lupausta. *Puolustus IV, 43, s. 72. T, 2*

Tarkkaan punnitessamme tätä kiistaa me toteamme sen pääasiallisesti aiheutuneen siitä, etteivät pyhät kirjoitukset enempää kuin vanhat ja uudet kirkon opettajatkaan käytä ja ymmärrä sanaa "evankeliumi" aina ja kaikkialla samassa merkityksessä. Joskushan sitä käytetään sillä tavalla, että se merkitsee koko sitä Kristuksen, meidän Herramme oppia, jonka hän saarnavirassaan toi esiin ja jota hän uuden liiton ai-

kana käski täällä maailmassa julistaa, siihen sisällyttäen sekä lain selittämisen että Jumalan, hänen taivaallisen isänsä ystävyyden ja armon. Niinpä on Markuksen evankeliumin 1. lukuun kirjoitettuna: "Jeesuksen Kristuksen, Jumalan Pojan, evankeliumin alku." Ja heti tämän jälkeen määritellään nuo suuret pääasiat, "parannus" ja "syntien anteeksiantamus". Niinpä kun Kristus ylösnousemuksensa jälkeen käski apostolien saarnata evankeliumia koko maailmalle - Markuksen evankeliumin 16. luvussa -, hän keskittää oppinsa pääasiat muutamaiin harvoin sanoiin, Luukkaan evankeliumin 24. luvussa sanoessaan: "Niin on kirjoitettu, että Kristus oli kärsivä ja kolmantena päivänä nouseva kuolleista, ja että parannusta ja syntien anteeksiantamusta on saarnattava kaikille kansoille". Samoin Paavali, Apostolien tekojen 20. luvussa, nimittää koko oppiaan "evankeliumiksi". Hän kiteyttää oppinsa pääpiirteet näihin pääkohtiin: parannukseen Jumalan puoleen ja uskoon Kristukseen. Ja tässä merkityksessä se generalis definillo, toisin sanoen sanan käsitteen selvittely, kun tätä sanaa käytetään sen laajimmassa merkityksessä, lain ja evankeliumin varsinaisen eron ulkopuolella, on aivan oikea, kun sanotaan evankeliumia parannuksen ja syntien anteeksiantamuksen saarnaksi. Ovathan Johannes, Kristus ja apostolit aloittaneet saarnansa parannuksella, selittämällä ja tähdentämällä ei ainoastaan syntien anteeksiantamuksen armorikasta lupausta, vaan Jumalan lakiakin.

Sitten evankeliumi -sanaa käytetään toisessa, nimittäin sen varsinaisessa merkityksessä: siihen ei enää sisälly parannussaarnaa, vaan ainoastaan saarna Jumalan armosta. Markuksen evankeliumin 1. luvussa Kristus sanookin heti jälkeensä: "Tehkää parannus ja uskokaa evankeliumi." *Yksimielisyyden ohje, täyd. sel. V, 3-6, s. 502 s. T, 1*

Uskomme, opetamme ja tunnustamme yksimielisesti, että laki on varsinaisesti sellainen juhlallinen oppi, jossa on ilmoitettu vanhurskas, muuttumaton Jumalan tahto siitä, millainen ihmisen on oltava luontonsa, ajatustensa, sanojensa ja tekojensa puolesta ollakseen Jumalalle otollinen ja hänen mielensä mukainen; ja se uhkaa rikkojiaan sekä Jumalan vihalla että ajallisilla ja iankaikkisilla rangaistuksilla. Sillä - näin puhuu Luther lain kumoojista - kaikki se, mikä nuhtelee synnin tähden, on lakia ja kuuluu lakiin, jonka omana omituisena virkana on synnin tähden nuhteleva ja syntien tuntemukseen saattaminen - Roomalaiskirjeen 3. ja 7. luku. Ja koska epäusko on kaikkien nuhdeltavien syntien juuri ja alkulähde, nuhtelee laki myös epäuskoa.

Kuitenkin on totta sekin, että evankeliumi valaisee ja selittää lakia ja sen oppia; tästä huolimatta säilyy lain varsinainen tehtävä: syntien tähden nuhteleva ja hyvien tekojen opettaminen. *Yksimielisyyden ohje, täyd. sel. V, 17-18, s. 504 s. T, 4*

Koko Raamattu on jaettava näihin kahteen pääosaan: lakiin ja lupauksiin. Toisin kohdin se näet opettaa lakia, toisin kohdin se opettaa Kristusta

koskevaa lupausta, joko niin, että se lupaa Kristuksen tulevaksi ja tarjoaa hänen tähtensä syntien anteeksiantamusta, vanhurskautusta ja iankaikkista elämää, tai niin, että Kristus itse ilmestyyttyään evankeliumissa lupaa syntien anteeksiantamuksen, vanhurskautuksen ja iankaikkisen elämän. Tässä väittelyssä me sanomme laiksi kymmentä käskyä, tavataanpa ne käskyt mistä kohdin Raamattua hyvänsä. Tällä erää me emme ensinkään käsittelee Mooseksen jumalanpalvelusmuotoja ja oikeuslakeja. *Puolustus IV, 5, s. 66. 1,2*

Tämä lainoppi on välttämätön uskoille senkin lähden, etteivät he joutuisi oman pyhyiden ja hurskauden valtaan ja vailla Jumalan sanaa ja käskyä, luulotellun Jumalan Hengen lumoissa ryhtyisi itsevalittuun jumalanpalvelukseen, niin kuin 5. Mooseksen kirjan 12. luvussa on kirjoitettu: "Älkää tehkö jokainen sitä, mikä hänen omasta mielestään on oikein", vaan "kuulkaa niitä käskyjä ja säännöksiä, jotka minä teille annan", "älkää siihen mitään lisätkö älkääkään siitä mitään ottako pois". *Yksimielisyyden ohje, täyd. sel. VI, 20, s. 510. 4*

Muutoin me kyllä olemme riittävästi osoittaneet, että käsityksemme mukaan hyvien tekojen on seurattava uskoa. me emme, Paavali sanoo, tee lakia mitättömäksi, vaan me vahvistamme sen. Uskon kautta näet saatuamme Pyhän Hengen on ehdottomana seurauksena lain täyttymys. Aikaa voittaen sitten kasvaa rakkaus, puhtaus ja muut Hengen hedelmät. *Puolustus XXI, 15, s. 185. T, 3,4*

Näihin sanoihin on, niin kuin edellä sanottiin, sisällytetty sekä vihainen uhkaus että ystävällinen lupaus peljästytämään ja varoittamaan, mutta myös kehoittamaan ja houkuttelemaan meitä, että hänen sanansa omistettaisiin ja jumalallisena, vakavana asiana suuressa arvossa pidettäisiin. Itsehän hän ilmaisee, kuinka tärkeänä hän sen pitää ja kuinka tarkkaan hän sen noudattamista valvoo: hän tahtoo hirmuisesti ja kauhastavasti rangaista kaikki hänen käskyjensä halveksijat ja rikkojat, ja taas toisaalta, kuinka runsaasti hän tahtoo palkita ja siunata ne ja antaa kaikkea hyvää niille, jotka pitävät nämä käskyt suuressa arvossa toimien ja eläen mielellään niiden mukaan. *Iso katekismus, I, 322-323, s. 359. 3*

Evankeliumi taas itse asiassa on - sitten kun ihminen jätti pitämättä Jumalan lain ja rikkoi sen, ja hänen turmeltunut luontonsa, ajatuksensa, sanansa ja tekonsa taistelevat sitä vastaan, jonka vuoksi se on joutunut Jumalan vihan, kuoleman, kaikkien ajallisten vaivojen ja helvetin tulen rangaistuksen alaiseksi - sellainen oppi, joka opettaa, mitä ihmisen on uskottava saadaukseen Jumalalta syntien anteeksiantamuksen, sen nimittäin, että Jumalan Poika, meidän Herramme Kristus, otti kannettavakseen ja kantoi Jumalan vihan ja lain kirouksen, sovitti ja maksoi kaikki meidän syntimme, ja että me ainoastaan hänen kauttaan taas pääsemme Jumalan armoon, saamme uskon kautta syntimme anteeksi, vapaudumme kaikista synnin rangaistuksista ja tulemme iankaikkisesti autuaiksi. Kaikki se näet, mikä lohduttaa, mikä

lain rikkoneille tarjoaa Jumalan lempeyttä ja armoa, on varsinaista evankeliumia ja sitä sanotaan varsinaiseksi evankeliumiksi, hyväksi ja iloiseksi sanomaksi: Jumala ei tahdo rangaista syntiä, vaan tahtoo antaa sen anteeksi Kristuksen tähden. *Yksimielisyyden ohje, täyd. sel. V, 20-21, s. 505. T, 1*

Mikäli siis tahdomme hyödyllisesti tutkia iankaikkista valitsemustamme autuuteen, on meidän lakkaamatta lujaa lujemmin pidettävä kiinni siitä, että samoin kuin parannuksensaarna, myös evankeliumin lupaus on universalis, toisin sanoen, koskee kaikkia ihmisiä - Luukkaan evankeliumin 24. luku. Sen tähden Kristus on käskenyt "hänen nimessään saarnata parannusta ja syntien anteeksiantamusta kaikille kansoille". Onhan Jumala "rakastanut maailmaa" ja antanut sille Poikansa - Johanneksen evankeliumin 3. luku. *Yksimielisyyden ohje, täyd. sel. XI,28, s. 558. T*

Ensiksikin mitä tulee tähän uskonkohtaan, ei meikäläisten kesken ole mitään kiistaa esimerkiksi sellaisista kysymyksistä, että Jumalan tahdon, järjestyksen ja käskyn mukaan uskoviin tulee vaeltaa hyvissä teoissa, että todellisia hyviä tekoja eivät ole ne, joita kukin hyvässä tarkoituksessa itselleen keksii tai joita tehdään inhimillisten sääntöjen mukaisesti, vaan ainoastaan ne, jotka Jumala itse Sanassaan on määrännyt ja käskenyt. *Yksimielisyyden ohje, täyd. sel. IV, 7, s. 496. 4*

III. Kirkon tehtävä

Me uskomme, opetamme ja tunnustamme, että kirkon ensisijainen tehtävä on tehdä opetuslapsia kaikista kansoista todistamalla Jeesuksesta Kristuksesta evankeliumia saarnaten ja sakramenteja jakaen. Muu kirkon välttämätön toiminta, kuten ihmisten auttaminen heidän fyysisissä tarpeissaan, palvelee kirkon ensisijaista tehtävää ja sitä päämäärää, että ihmiset uskoisivat ja tunnustaisivat Jeesuksen Kristuksen Herrakseen ja Vapahtajakseen.^{*)}

^{*)} Huomautus: Tämä ei tahdo - kuten käyty keskustelu on osoittanut - kieltää sitä, etteikö hädänalaisten auttamisella olisi sinänsä korkea ajallinen arvo tai etteikö kristityn tulisi auttaa apua tarvitsevaa, vaikkei annettu apu johtaisikaan suoranaisesti myös evankeliumilla auttamiseen. Suomentaja.

Sen vuoksi hylkäämme kaikki sellaiset kirkon tehtävää koskevat näkemykset, joiden mukaan riittävä tai täydellinen todistus Jeesuksesta Kristuksesta voitaisiin antaa ilman evankeliumin julistusta tai sen saattamista sanalliseen muotoon.

Raamatunkohtia

EVANKELIUMIN SAARNA

Mt 28:18-20. Ja Jeesus tuli heidän tykönsä ja puhui heille ja sanoi: "Minulle on annettu kaikki valta taivaassa ja maan päällä. Menkää siis ja tehkää kaikki kansat minun opetuslapsikseni, kastamalla heitä Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen ja opettamalla heitä pitämään kaikki, mitä minä olen käskenyt teidän pitää. Ja katso, minä olen teidän kanssanne joka päivä maailman loppuun asti." **T**

Ps 96:2,3. Veisatkaa Herralle, ylistäkää hänen nimeänsä. Julistakaa päiväästä päivään hänen pelastustekojansa, ilmoittakaa pakanain seassa hänen kunniaansa, hänen ihmeitensä kaikkien kansojen seassa. **T**

Apt 1:8. "...vaan, kun Pyhä Henki tulee teihin, niin te saatte voiman, ja te tulette olemaan minun todistajani sekä Jerusalemissa, että koko Juudeassa ja aina maan ääriin saakka". **T**

Lk 24:47. ...ja että parannusta syntien anteeksisaamiseksi on saarnattava hänen nimessänsä kaikille kansoille, alkaen Jerusalemissa. **T**

2 Kor 5:18-21. Mutta kaikki on Jumalasta, joka on sovittanut meidät itsensä kanssa Kristuksen kautta ja antanut meille sovituksen viran. Sillä Jumala oli Kristuksessa ja sovitti maailman itsensä kanssa eikä lukenut heille heidän rikkomuksiaan, ja hän uskoi meille sovituksen sanan. Kristuksen puolesta me siis olemme lähettiläinä, ja Jumala kehottaa meidän kauttamme. Me pyydämme Kristuksen puolesta: antakaa sovittaa itsenne Jumalan kanssa. Sen, joka ei synnistä tiennyt, hän meidän tähtemme teki synniksi, että me hänessä tulisimme Jumalan vanhurskaudeksi. **T**

1 Pt 2:9. Mutta te olette "valittu suku, kuninkaallinen papisto, pyhä heimo, omaisuuskansa, julistaaksenne sen jaloja tekoja", joka on pimeydestä kutsunut teidät ihmeelliseen valkeuteensa. **T**

Rm 10:17. Usko tulee siis kuulemisesta mutta kuuleminen Kristuksen sanan kautta. **AT**

HÄDÄNALAISTEN AUTTAMINEN

Fil 2:15,16. ...että olisitte moitteettomat ja puhtaat, olisitte tahrottomat Jumalan lapset kieron ja nurjan sukukunnan keskellä, joiden joukossa te loistatte niin kuin tähdet maailmassa, tarjolla pitäessänne elämän sa-

naa, ollen minulle kerskaukseksi Kristuksen päivänä siitä, etten ole turhaan juossut enkä turhaan vaivaa nähnyt. **T**

1 Jh 4:21. Ja tämä käsky meillä on häneltä, että joka rakastaa Jumalaa, se rakastakoon myös veljeänsä. **T**

Mt 25:31-40. Mutta kun ihmisen Poika tulee kirkkaudessaan ja kaikki enkelit hänen kanssaan, silloin hän istuu kirkkautensa valtaistuimelle. Ja hänen eteensä kootaan kaikki kansat, ja hän erottaa toiset toisista, niin kuin paimen erottaa lampaat vuohista. Ja hän asettaa lampaat oikealle puolelleen, mutta vuohet vasemmalle. Silloin Kuningas sanoo oikealla puolellaan oleville: "Tulkaa, minun Isäni siunatut, ja omistakaa se valtakunta, joka on ollut teille valmistettuna maailman perustamisesta asti. Sillä minun oli nälkä, ja te annoitte minulle syödä; minun oli jano, ja te annoitte minulle juoda, minä olin outo, ja te otitte minut huoneeseenne, minä olin alaston, ja te vaatetitte minut; minä sairastin, ja te kävitte minua katsomassa; minä olin vankeudessa, ja te tulitte minun tyköni! Silloin vanhurskaat vastaavat hänelle sanoen; 'Herra, milloin me näimme sinut nälkäisenä ja ruokimme sinua, tai janoisena ja annoimme sinulle juoda? Ja milloin me näimme sinut outona ja otimme sinut huoneeseemme, tai alastonna ja vaatetimme sinut? Ja milloin me näimme sinun sairastavan tai olevan vankeudessa ja tulimme sinun tykösi?' Niin Kuningas vastaa ja sanoo heille: 'Totisesti minä sanon teille; kaikki, mitä olette tehneet yhdelle näistä minun vähimmistä veljistäni, sen te olette tehneet minulle.' **T**

Gal 6:10. Sen tähden, kun meillä vielä aikaa on, tehkäämme hyvää kaikille, mutta varsinkin uskonveljille. **T**

PÄÄPAINO JUMALA -SUHTEELLA

Lk 12:29-31. Älkää siis tekään etsikö, mitä söisitte ja mitä joisitte, älkääkä korkeita tavoitelko. Sillä näitä kaikkia maailman pakanakansat tavoittelevat; mutta teidän Isänne kyllä tietää teidän näitä tarvitsevan. Vaan etsikää Jumalan valtakuntaa, niin myös nämä teille annetaan sen ohessa. **T**

Mt 6:19-21. Älkää kootko itsellenne aarteita maan päälle, missä koi ja ruoste raiskaa ja missä varkaat murtautuvat sisään ja varastavat. Vaan kootkaa itsellenne aarteita taivaaseen, missä ei koi eikä ruoste raiskaa ja missä eivät varkaat murtaudu sisään eivätkä varasta. Sillä missä sinun aarteesi on, siellä on myös sinun sydämesi. **T**

Mt 10:28. Älkää peljätkö niitä, jotka tappavat ruumiin, mutta eivät voi tappaa sielua; vaan ennemmin peljätkää häntä, joka voi sekä sielun että ruumiin hukuttaa helvettiin. **T**

1 Kor 2:2. Sillä minä olin päättänyt olla teidän tykönänne tuntematta mitään muuta paitsi Jeesuksen Kristuksen, ja hänet ristiinnaulittuna. **T**

1 Kor 9:19-22. Sillä vaikka minä olen riippumaton kaikista, olen tehnyt itseni kaikkien palvelijaksi, voittaakseni niin monta kuin suinkin, ja olen ollut

juutalaisille ikään kuin juutalainen, voittaakseni juutalaisia; lain alaisille ikään kuin lain alainen, vaikka itse en ole lain alainen, voittaakseni lain alaiset; ilman lakia oleville ikään kuin olisin ilman lakia - vaikka en ole ilman Jumalan lakia, vaan olen Kristuksen laissa - voittaakseni ne, jotka ovat ilman lakia; heikoille minä olen ollut heikko, voittaakseni heikot, kaikille minä olen ollut kaikkea, pelastaakseni edes muutamia.

T

Fil 3:7-9. Mutta mikä minulle oli voitto, sen minä olen Kristuksen tähden lumenut tappioksi. Niinpä minä todella luen kaikki tappioksi tuon ylen kalliin Kristuksen Jeesuksen, minun Herrani, tuntemisen rinnalla, sillä hänen tähtensä minä olen menettänyt kaikki ja pidän sen roskana - että voittaisni omakseni Kristuksen ja minun havaittaisiin olevan hänessä ja omistavan, ei omaa vanhurskautta, sitä, joka laista tulee, vaan sen, joka tulee Kristuksen uskon kautta, sen vanhurskauden, joka tulee Jumalasta uskon perusteella. **T**

Luterilainen tunnustus

Senpä tähden on kristikunnassa kaikki asetettu sitä varten, että siinä joka päivä sanan ja merkkien välityksellä saadaan pelkkää syntien anteeksiantamusta, lohduttaaksemme ja rohkaistaksemme omaatuntoamme niin kauan kuin täällä elämme. Näin Pyhä Henki saa aikaan sen, että synti ei voi meitä vahingoittaa, vaikka meillä sitä vielä on; sillä me olemme kristikunnassa, jossa on pelkkää syntien anteeksiantamusta: Jumala antaa meille anteeksi ja me keskenämme annamme toisillemme anteeksi, kärsimme ja kohennamme toinen toistamme. Kristikunnan ulkopuolella sitä vastoin, siellä, missä ei ole evankeliumia, ei ole mitään anteeksiantamusta, samoin kuin ei siellä voi olla mitään pyhyttäkään. Siis kaikki ne, jotka tahtovat etsiä ja ansaita pyhitystä, ei evankeliumista ja syntien anteeksiantamuksesta, vaan omista teoistaan, ovat karkottaneet ja erottaneet itsensä pois siitä. *Iso Katekismus II, 56, S. 368. T*

Myös opetetaan, että aina ehdottomasti on ja pysyy yksi, pyhä, kristillinen seurakunta. Se on kaikkien uskovien yhteisö, joiden keskuudessa evankeliumi puhtaasti saarnataan ja pyhät sakramentit evankeliumin mukaisesti jaetaan.

Kristillisen seurakunnan todelliseksi yhteydeksi näet riittää se, että siinä evankeliumi yksimielisesti puhtaan käsityksen mukaan saarnataan ja sakramentit Jumalan Sanan mukaisesti jaetaan. *Augsburgin tunnustus VII, 1-2, s. 27. T*

Helppoa taas on arvostella, kuinka välttämätön tällaisen uskon tuntemus on: ainoastaan sen kauttahan päästään näkemään Kristuksen virka, ainoastaan sen kautta me omistamme Kristuksen hyvät teot, ja ainoastaan se tuo mukanaan hurskaille sydämillä varman ja järkähtämättömän lohdutuksen. *Puolustus IV, 118, s. 82. T*

Luukkaan evankeliumin viimeisessä luvussa Kristus käskee nimessään saarnata parannusta ja syntien anteeksiantamusta. Osoittaahan evankeliumi todeksi sen, että kaikki ihmiset ovat synnin alaisia ja että kaikki ovat vikapääät iankaikkiseen vihaan ja kuolemaan, ja se tarjoaa Kristuksen tähden syntien anteeksiantamuksen ja vanhurskautuksen, joka vastaanotetaan uskolla. Parannussaarna, jolla meidät osoitetaan syyllisiksi, saattaa todellisiin ja vakavin kauhistuksin omattunnot pelkoon. On välttämätöntä, että sydämet näihin kauhistuksiin taasen saavat lohdutuksen, ja näin käy, jos ne uskovat sen Kristuksen lupauksen, että meillä hänen tähtensä on syntien anteeksiantamus. *Puolustus IV, 62, s. 74. T*

Jumalan käskystä me edelleen virkamme puolesta tunnemme velvollisuuksemme sekä omille että valtamme alaisuuteen alistetuille alamaillemme heidän niin ajallista kuin iankaikkistakin menestystään silmällä pitäen jatkuvasti tehdä kaikkea sitä, mikä saattaa olla omiaan auttamaan ja hyödyttämään Jumalan ylistyksen ja kunnian enentämistä ja hänen ainoan autuaaksitekevän sanansa levittämistä, niin että kristilliset koulut ja seurakunnat saisivat nauttia lepoa ja rauhaa ja kurjat harhaantuneet omattunnot lohdutusta ja opastusta. *Yksimielisyyden kirjan esipuhe, s. 10. T*

Nekin, näet, jotka uskovat ennen kastetta tai kastettaessa, uskovat ulkonaisen, edeltävän sanan välityksellä. Täysikäisten esimerkiksi, jotka ovat ehtineet ymmärrykseen, on täytynyt ennen kuulla, että se, joka usko ja kastetaan, on autuas, vaikka he, epäuskon tilassa oltuaan, kymmenen vuotta myöhemmin saavat Hengen ja kasteen. Korneliuskin - Apostolien tekojen 10. luvussa - oli jo kauan ennen juutalaisten keskuudessa kuullut tulevasta Messiaasta. Hänen kauttaan hän oli vanhurskas Jumalan edessä, ja hänen rukouksensa ja almunsa olivat hänen tällaisessa uskossa ollessaan Jumalalle otollisia, sanoohan Luukas häntä vanhurskaaksi ja jumalaapelkääväksi. Ilman edeltävää sanaa ja kuulemista hän ei voinut uskoa eikä olla vanhurskas. *Smalkaldin uskonkohdat III, 3, 7-8, s. 265. T, AT*

Tätä sanaa hän ilmoittaa ja harjoittaa ja hän valaisee ja sytyttää sydämet, niin että ne sen käsittävät, omistavat, siinä riippuvat ja pysyvät. Ellei näet hän sanaa saarnauta ja sitä sydämessä herätä, niin että päästään se käsittämään, se jää vaille hyötyä. *Iso Katekismus II, 42-43, s. 366. T*

Näissä suullista, ulkonaista sanaa koskevissa kohdissa on lujasti pidettävä kiinni siitä, että Jumala ei kenellekään anna Henkeänsä ja armoansa muulla tavalla kuin edeltävän sanan välityksellä ja yhteydessä. *Smalkaldin uskonkohdat III, rippi 3, s. 264. AT*

Kaikkien, jotka tahtovat tulla autuaiksi, on siis kuultava tätä saarnaa. Jumalan sanan saarna ynnä sen kuuleminen näet ovat Pyhän Hengen lyövälineitä, joiden ohella, joilla ja joiden kautta hän tahtoo voimakkaasti vaikuttaa, kääntää ihmisiä Jumalan tykö ja vaikuttaa heissä sekä tah-

tomisen että tekemisen. *Yksimielisyyden ohje, täyd. sel. II, 52, s. 477.*
AT

Isä tahtoo, että kaikkien ihmisten on kuuleminen tämä saarna ja tuleminen Kristuksen tykö; eikä Kristus heitä tyköänsä karkota, niin kuin on kirjoitettu: "Sitä, joka minun tyköni tulee, minä en heitä ulos". Mutta tulaksemme Kristuksen tykö Pyhä Henki sanan kuulemisen välityksellä vaikuttaa tosi uskon. Tämän todistaa apostoli sanoessaan: Usko tulee siis Jumalan sanan kuulemisesta, kun se sekoittamattomana ja puhtaasti saarnataan. *Yksimielisyyden ohje, täyd. sel. I, 68-69, s. 564. T, AT*

Evankeliumihan antaa seurakuntien esimiehille käskyn opettaa evankeliumia, antaa syntejä anteeksi, jakaa sakramenteja ja sen lisäksi tuomiovallan, toisin sanoen tehtävän toisaalta erottaa seurakunnasta ne, joiden rikokset ovat julkiset, ja toisaalta päästää synneistä ne, jotka itsensä parantavat. *Paavin valta, 60, s. 281. T*

Sellainen ihminen sitä vastoin, joka ei tahdo kuulla saarnaa eikä lukea Jumalan sanaa, vaan halveksii sanaa ja Jumalan seurakuntaa, sellaiseenaan kuollen ja synteihinsä hukkuen, ei voi lohduttautua Jumalan iankaikkisella armovalinnalla eikä saavuttaa hänen laupeuttaan, sillä Kristus, jossa me olemme valitut, tarjoaa kaikille ihmisille armonsa sanassa ja pyhissä sakramenteissa, vakaasti tahtoen, että sitä kuullaan, ja hän on luvannut, että "missä kaksi tai kolme" on hänen nimensä "kokoonnut", hän tahtoo olla "heidän keskellensä". *Yksimielisyyden ohje, täyd. sel. II, 57, s. 478. AT*

IV. Pyhä Raamattu

A. Raamatun inspiraatio

Me uskomme, opetamme ja tunnustamme, että koko Raamattu on syntynyt Jumalan Pyhän Hengen vaikutuksesta (inspiraation tuloksena) ja että siitä syystä Jumala on Raamatun jokaisen sanan oikea Tekijä. Me tunnustamme, että on olemassa laadullinen ero Pyhän Raamatun kaikilta osiltaan ja sanoiltaan inspiroidun todistuksen ja jokaisen muussa muodossa esiintyvän inhimillisen todistuksen välillä. Tämä ero tekee Raamatun ainutlaatuisiksi kirjaksi.

Sen vuoksi hylkäämme seuraavat näkemykset:

1. Raamattu olisi inspiroitu ainoastaan samassa mielessä kuin kaikki kristityt ovat "inspiroidut" tunnustamaan Jeesuksen Kristuksen herrautta.

2. Pyhä Henki ei olisi inspiroinut Raamatun kirjoittajien tosiasiallisia sanoja, vaan pelkästään varustanut nämä ihmiset erityisellä johdatuksellaan.

3. Pyhä Henki olisi inspiroinut Pyhässä Raamatussa vain suoranaisesti Jeesusta Kristusta ja ihmisen pelastusta koskevia asioita.

4. Kaanonin ulkopuoliset kirjoitukset kristillisessä traditiossa voitaisiin katsoa "inspiroiduiksi" samassa mielessä kuin Pyhä Raamattu.

5. Eräät kohdat, jotka todistavat Jeesuksesta Kristuksesta Uudessa testamentissa, sisältäisivät kuviteltuja lisäyksiä, jotka olisivat saaneet alkunsa alkukirkon piiristä eivätkä esittäisi tahtuneita tosiasioita.

Raamatunkohtia

2 Pt 1:21. ...sillä ei koskaan ole mitään profetiaa tuotu esiin ihmisen tahdosta, vaan Pyhän Hengen johtamina ihmiset ovat puhuneet sen, minkä saivat Jumalalta. **T, 1**

1 Pt 1:11. ...ovat tutkineet mihin tai millaiseen aikaan heissä oleva Kristuksen Henki viittasi, edeltäpäin todistaessaan Kristusta kohtaavista kärsimyksistä ja niiden jälkeen tulevasta kunnianasta. **T**

Mt 22:31. Mutta mitä kuolleitten ylösnousemukseen tulee, ettekö ole lukee neet, mitä Jumala on puhunut teille? **T, 2**

Hbr 3:7. Sen tähden, niin kuin Pyhä Henki sanoo: "Tänä päivänä, jos te kuullette hänen äänensä..." **T, 1, 2,3**

Hbr 10:15,16. Todistaahan sen meille myös Pyhä Henki; sillä sanottuaan: "Tämä on se liitto, jonka minä näiden päivien jälkeen teen heidän kanssaan", sanoo Herra: "Minä panen lakini heidän sydämiinsä ja kirjoitan ne heidän mieleensä". **T, 2**

2 Tm 3:16,17. Jokainen kirjoitus, joka on syntynyt Jumalan Hengen vaikutuksesta on myös hyödyllinen opetuksiksi, nuhteeksi, ojennukseksi, kasvatukseksi vanhurskaudessa, että Jumalan ihminen olisi täydellinen, kaikkiin hyviin tekoihin valmistunut. **T, 1, 2, 3**

- 2 *Sam 23:1,2.* Nämä olivat Daavidin viimeiset sanat: Näin puhuu Daavid, lisain poika, näin puhuu korkealle korotettu mies, Jaakobin Jumalan voideltu, ihana Israelin ylistysvirsi: ”Herran Henki on puhunut minulle ja hänen sanansa on minun kielelläni.” **T, 2**
- Apt 1:16.* ”Miehet, veljet, sen raamatunsanan piti käymän toteen, jonka Pyhä Henki on Daavidin suun kautta edeltä puhunut Juudaasta, joka rupesi niiden oppaaksi, jotka ottivat kiinni Jeesuksen. **T, 2**
- Jer 30:2.* ”Näin sanoo Herra, Israelin Jumala: Kirjoita kaikki sanat, jotka minä olen sinulle puhunut, kirjaan. **2**
- 1 *Tss 2:13.* Ja sen tähden me myös lakkaamatta kiitämme Jumalaa siitä, että te, kun saitte meiltä kuulemanne Jumalan sanan, otitte sen vastaan, ette ihmisten sanana, vaan, niin kuin se totisesti on, Jumalan sanana, joka myös vaikuttaa teissä, jotka uskotte. **T**
- Mt 4:4* Mutta hän vastasi ja sanoi: ”Kirjoitettu on: ”Ei ihminen elä ainoastaan leivästä, vaan jokaisesta sanasta, joka Jumalan suusta lähtee””. **T**
- 2 *Pt 1:16.* Sillä me emme seuranneet viekkaasti sommiteltuja taruja tehdessämme teille tiettäväksi Herramme Jeesuksen Kristuksen voimaa ja tulemusta, vaan me olimme omin silmin nähneet hänen valtasuuruutensa. **5**
- Jh 21:24.* Tämä on se opetuslapsi joka todistaa näistä ja on nämä kirjoittanut, ja me tiedämme, että hänen todistuksensa on tosi. **5**
- Lk 1:1-4.* Koska monet ovat ryhtyneet tekemään kertomusta meidän keskuudessamme tosiksi tunnetuista tapahtumista, sen mukaisesti kuin meille ovat kertoneet ne, jotka alusta asti ovat omin silmin ne nähneet ja olleet sanan palvelijoita, niin olen minäkin, tarkkaan tutkittuani alusta alkaen kaikki, päättänyt kirjoittaa ne järjestyksessään sinulle korkearvoinen Teofilus, että oppisit tuntemaan, kuinka varmat ne asiat ovat, jotka sinulle on opetettu. **5**
- Mt 1:22.* Tämä kaikki on tapahtunut, että kävisi toteen, minkä Herra on puhunut profeetan kautta. **2**
- 1 *Kor 14:37.* Jos joku luulee olevansa profeetta tai hengellinen, niin tietäköön, että mitä minä kirjoitan teille, se on Herran käsky. **T, 3**

Luterilainen tunnustus

Tällä tavalla säilyy raja Vanhan ja Uuden Testamentin pyhien kirjojen ja kaikkien muiden kirjojen välillä, ja Pyhä Raamattu jää ainoaksi tuomariksi, säännöksi ja ohjeeksi, jonka mukaan - ainutlaatuisen koetinkiven mukaan - ehdottomasti kaikki opit punnittakoon ja arvosteltakoon, ovatko hyviä vai huonoja, oikeita vai vääriä. Nuo toiset sitä vastoin, symbolit ynnä muut mainitut kirjalliset tuotteet eivät ole Raamatun tavoin tuomareita, vaan ainoastaan uskon todistuksia ja selityksiä, jotka osoittavat, kuinka niinä aikoina eläneet Jumalan seurakunnassa ovat

käsittäneet ja tulkinneet Pyhää Raamattua sen kiistanalaisissa kohdissa, ja kuinka sen kanssa ristiriitaiset opit on hyljätty ja tuomittu. *Yksimielisyyden ohje, sup., sääntö, 8, s. 416. T*

Jos siis piispoilla on oikeus lukemattomin säännöksin raskauttaa seurakuntaa ja kietoa ansoihin omiatuntoja, niin minkä tähden sitten Pyhä Raamattu niin usein kieltää muovailemasta ja kuulemasta inhimillisiä säännöksiä? Minkä tähden se sanoo niitä riivaajien opeiksi? Olisiko-han Pyhä Henki kaikesta tästä aivan aiheetta varoittanut? *Augsburgin tunnustus XXVIII, 49, s. 50. T, 2*

Tällaisten petollisten ajatusten vastapainoksi on asetettava seuraava selvä perustus, joka on varma ja pettämätön. Koska minkään "kirjoituksen, joka on syntynyt Jumalan Hengen vaikutuksesta, ei ole määrä synnyttää suruttomuutta ja katumattomuutta, vaan sen on oltava "hyödyllinen nuhteeksi, ojennukseksi ja kasvatukseksi" - 2. Timoteuskirjeen 3. luku, ja edelleen: koska kaikki Jumalan sanassa esitetään meille, ei siinä tarkoituksessa, että meidät sen kautta ahdistettaisiin epätoivoon, vaan -että meillä kärsivällisyyden ja Raamatun lohdutuksen kautta olisi toivo" - Roomalaiskirjeen 15. luku. *Yksimielisyyden ohje, täyd. sel. XI, 12, s. 556. T, 2*

Todellakaan ei ole itse Herraa Jeesusta Kristusta luotettavampaa ja varmempaa Jeesuksen Kristuksen selittäjää. Hän parhaiten ymmärtää omat sanansa, mielensä ja tarkoituksensa ja hän on viisain ja ymmärtävin niiden selvittäjä. Tätä viimeistä tahtoaan ja testamenttiaan ynnä ainaista liittoaan ja yhtymystään määrätessään samoin kuin kysymyksen ollen muistakin uskonkohdista ja kaikista muista liiton- ja armonmerkeistä, esimerkiksi Vanhan liiton moninaisista uhreista ja pyhästä kasteesta hän ei käytä peiteltyjä, vaan aivan täsmällisiä, yksinkertaisia, epäilemättömiä ja selviä sanoja. *Yksimielisyyden ohje, täyd. sel. VII, 50, s. 519 s. T, 2, 4, 5*

Sen ohessa on tässä myös kysymys kristillisestä vapaudesta, jonka säilyttämiseen Pyhä Henki pyhän apostolin suulla, niin kuin juuri kuulimme, on seurakuntansa niin vakavasti velvoittanut. Niin pian kuin näet tämä uskonkohta heikentyy ja seurakunta väkisin pakotetaan omaksumaän ihmiskäskyt välttämättöminä, ikään kuin niiden noudattamattomuus olisi väärää ja synnillistä, on epäjumalanpalvelukselle jo tie valmistettu. Sen vaikutuksesta sitten vähitellen ihmiskäskyjä lisätään. Niiden noudattamista pidetään jumalanpalveluksena; niitä ei ainoastaan pidetä Jumalan käskyjen veroisista, vaan asetetaan jopa näiden yläpuolelle. *Yksimielisyyden ohje, täyd. sel. X, 13, s. 55 1. T, 4*

"Kolmas on se, ettei Jumalan Sana ole vilpistelevä eikä se valhettele." (Luther) *Yksimielisyyden ohje, sup. VII, 13, s. 433. T, 3, 5*

Nimen omaan on tehtävä se ero, että ainoastaan Jumalan sanan täytyy jatkuvasti olla kaiken opin ainoana ohjeena ja normina, ja ettei kenenkään ihmisen teoksia ole pidettävä sen veroisina: sen alle pitää kai-

ken olla alistettuna. Täten ei kuitenkaan hyljätä muita kelvollisia, hyödyllisiä, puhtaita kirjoja: Pyhän Raamatun tulkintaa, harhojen kumoamisia, uskonkohtien selityksiä. Näitä voidaan, mikäli ne ovat äsken mainitun opin esikuvan mukaisia, pitää hyödyllisinä selityksinä ja sellaisina niitä voidaan edullisesti käyttää. Se taas, mikä edellä on sanottu kristillisen oppimme pääpiirteistä, tarkoittaa ainoastaan sitä, että meillä pitää olla yksimielisesti hyväksytty, varma ja yleinen opin ohje, johon kaikki evankeliset seurakuntamme yhdessä tunnustautuvat ja jonka pohjalta ja mukaisesti, koska se on otettu Jumalan sanasta, kaikki muut kirjoitukset on arvosteltava ja mukautettava mahdollista hyväksymistä ja omaksumista varten. *Yksimielisyyden ohje, täyd. sel., sääntö, 10, s. 455. T*

Ellet nyt tuota voikaan tuntea, niin usko ainakin Raamattua! Se ei valhettele. Se tuntee lihasi paremmin kuin sinä itse. *Iso Katekismus, alttarin sakramentti, 76, s. 404. T, 5*

On todellakin kummastuttavaa, elleivät vastustajiin ensinkään tehoa näin monet raamatunkohdat, jotka ilmeisesti omistavat vanhurskautuksen uskolle tai ainakin kieltävät sen teoilta. Ovatkohan he todellakin siinä käsityksessä, että ne aiheuttomasti niin usein toistuvat? Vai ovatkohan he sitä mieltä, että nämä sanat ovat Pyhältä Hengeltä epähuomiossa lipsahaneet? *Puolustus IV, 107, s. 81. T, 2*

Mitkään lupaukset, mitkään lait eivät myös todella voi tehdä tyhjäksi Pyhän Hengen käskyä: "Haureuden syntien välttämiseksi olkoon kullakin miehellä oma vaimonsa." (1 Kor. 7:2). *Puolustus XXVII, 51, s. 233. T, 2, 3*

1. Me uskomme, opetamme ja tunnustamme ainoaksi säännöksi ja ohjeeksi, jonka mukaan kaikki opit kuin opettajatkin on tutkittava ja arvosteltava, yksinomaan Vanhan ja Uuden Testamentin profeetalliset ja apostoliset kirjat, niin kuin on kirjoitettu: "Sinun sanasi on minun jalkaini lamppu ja valkeus minun teilläni" - Ps. 119, ja niin kuin Paavali sanoo: "Vaikka enkeli taivaasta saapuisi toisin saarnaamaan, hän olkoon kirottu" - Galatalaiskirjeen 1. luku. *Yksimielisyyden ohje, sup., sääntö, s. 415. T, 3*

Siksi, että tiedämme: Jumala ei valhettele. Minä ja lähimmäiseni ja, lyhyesti sanoen, kaikki ihmiset saattavat erehtyä ja pettää, mutta Jumalan Sana ei saata erehtyä. *Iso Katekismus, IV, 57, s. 393. T, 3, 5*

B. Raamatun tarkoitus

Me uskomme, että koko Raamattu todistaa Jeesuksesta Kristuksesta ja että sen ensisijainen tarkoitus on tehdä ihmiset viisaiksi niin, että he pelastuvat uskon kautta Jeesukseen Kristukseen. Sen vuoksi me vahvistamme oikeaksi lausuman, jonka

mukaan Raamattua käytetään oikein vain silloin, kun sitä luetaan silmällä pitäen uskosta vanhurskauttamista sekä lain ja evankeliumin välistä oikeata eroa. Koska Jeesuksen Kristuksen pelastusteko toteutui hänen tulollaan meidän historiaamme ja hänen aidon historiallisella elämällään, kuolemallaan ja ylösnousemuksellaan, me pidämme kiinni siitä, ettei Raamatun pelastushistoriallisen tarkoituksen tunnustaminen anna meille mitenkään oikeutta asettaa kysymyksenalaiseksi tai kieltää Raamatussa kerrottujen asioiden historiallisuutta tai todenperäisyyttä.

Sen vuoksi hylkäämme seuraavat näkemykset:

1. Raamatussa esitettyjen faktojen ja tietojen tuntemus ilman niiden suhteuttamista Jeesukseen Kristukseen ja hänen pelastustekoonsa edustaisi Pyhän Raamatun adekvaattia tutkimusotetta.

2. Jos Vanhaa testamenttia luetaan sen omilla ehdoilla, se ei todistaisi Jeesuksesta Kristuksesta.

3. Raamatussa kerrottujen tapahtumien historiallisuus tai ihmeiden esiintyminen olisi lupa hylätä, mikäli lakia ja evankeliumia ei sekoiteta toisiinsa.

4. Raamatun ensisijaisen tarkoituksen tunnustaminen tekisi seuraavankaltaisiin faktoja koskeviin kysymyksiin vastaamisen epäasialliseksi (irrelevantiksi): Olivatko Aadam ja Eeva todella historiallisia yksilöitä? Ylittikö Israel Punaisen meren kulkien kuivaa maata? Tapahtuiko todella vaskikäärmettä koskeva ihme? Syntyikö Jeesus todella neitsyestä? Tekikö Jeesus kaikki ne ihmeet, jotka hänen mainitaan tehneen? Merkitsikö Jeesuksen ylösnousemus itse asiassa hänen kuolleen ruumiinsa paluuta elämään?

Raamatunkohtia

Jh 5:39. Te tutkitte kirjoituksia, sillä teillä on mielestänne niissä iankaikkinen elämä, ja ne juuri todistavat minusta. **T, 1, 2**

2 Tm 3:15-17. ...ja koska jo lapsuudestasi saakka tunnet pyhät kirjoitukset, jotka voivat tehdä sinut viisaaksi, niin että pelastut uskon kautta, joka on Kristuksessa Jeesuksessa. Jokainen kirjoitus, joka on syntynyt Jumalan Hengen vaikutuksesta, on myös hyödyllinen opetuksesi, nuhteeksi, ojennukseksi, kasvatuksesi vanhurskaudessa, että Jumalan ihminen olisi täydellinen, kaikkiin hyviin tekeihin valmistunut. **T, 1, 2**

Jer 23:16-22. Näin sanoo Herra Sebaot: Älkää kuulko profeettain sanoja, noiden, jotka teille ennustavat täyttäen teidät tyhjiillä toiveilla: oman sydämensä näkyjä he puhuvat, mutta eivät sitä, mikä tulee Herran suusta. He hokevat minun halveksijoilleni: 'Herra on sen sanonut: Teillä on oleva rauha!' Ja kaikille, jotka vaeltavat sydämensä paatumuksessa, he sanovat: 'Ei teitä kohtaa onnettomuus'. Mutta kuka on seisonut Herran neuvottelussa ja nähnyt ja kuullut hänen sanansa? Kuka on tarkannut ja kuullut hänen sanansa?" Katso, Herran myrsky, kiihastus, puhkeaa, pyörremyrsky vyöryy kohti jumalattomien päätä. Eikä Herran viha asetu, ennen kuin hän on toteuttanut ja täyttänyt sydämensä aivoitukset. Aikojen lopulla te tulette sen hyvin ymmärtämään. "Minä en ole lähettänyt noita profeettoja, mutta silti he juoksevat. Minä en ole puhunut heille, mutta kuitenkin he ennustavat. Jos he olisivat seisonet minun neuvottelussani, niin he julistaisivat minun sanani kansalleni ja kääntäisivät heidät pois heidän pahalta tieltään ja pahoista teoistaan. **T**

Rm 10:17. Usko tulee siis kuulemisesta, mutta kuuleminen Kristuksen sanan kautta. **T**

Rm 3:20-22. ...sen tähden, ettei mikään liha tule hänen edessään vanhurskaaksi lain teoista; sillä lain kautta tulee synnin tunto. Mutta nyt Jumalan vanhurskaus, josta laki ja profeetat todistavat on ilmoitettu ilman lakia, se Jumalan vanhurskaus, joka uskon kautta Jeesukseen Kristukseen tulee kaikkiin ja kaikille, jotka uskovat; sillä ei ole yhtään erotusta. **T, 1, 2**

Lk 24:25-27. Niin hän sanoi heille: "Oi, te ymmärtämättömät ja hitaat sydämettä uskomaan kaikkea sitä, minkä profeetat ovat puhuneet! Eikö Kristuksen pitänyt tätä kärsimän ja sitten menemän kirkkauteensa?" Ja hän alkoi Mooseksesta ja kaikista profeetoista ja selitti heille, mitä hänestä oli kaikissa kirjoituksissa sanottu. **T, 2, 3**

Jh 20:30,31. Paljon muitakin tunnustekoja, joita ei ole kirjoitettu tähän kirjaan, Jeesus teki opetuslastensa nähden; mutta nämä ovat kirjoitetut, että te uskoisitte, että Jeesus on Kristus, Jumalan Poika, ja että teillä uskon kautta olisi elämä hänen nimessänsä. **T, 1, 4**

- Rm 15:4.* Sillä kaikki, mikä ennen on kirjoitettu, on kirjoitettu meille opiksi, että meillä kärsivällisyyden ja Raamatun lohdutuksen kautta olisi toivo. **T, 3**
- 2 Pt 1:16-18.* Sillä me emme seuranneet vieikkaasti sommiteltuja taruja tehdessämme teille tiettäväksi Herramme Jeesuksen Kristuksen voimaa ja tulemusta, vaan me olimme omii, silmin nähneet hänen valtasuuruutensa. Sillä hän sai Isältä Jumalalta kunnian ja kirkkauden, kun tätä ylhäisimmältä kirkkaudelta tuli hänelle tämä ääni: ”Tämä on minun rakas Poikani, johon minä olen mielistynyt.” Ja tämän äänen me kuulimme tulevan taivaasta, kun olimme hänen kanssaan pyhällä vuorella. **T, 3, 4**
- 1 Kor 15:17-20.* Mutta jos Kristus ei ole herätetty, niin teidän uskonne on turha, ja te olette vielä synneissänne. Ja silloinhan Kristuksessa nukuneetkin olisivat kadotetut. Jos olemme panneet toivomme Kristukseen ainoastaan tämän elämän ajaksi, niin olemme kaikkia muita ihmisiä surkuteltavimmat. Mutta nytpä Kristus on noussut kuolleista, esikoisena kuoloon nukkuneista. **T, 3, 4**
- Apt 26:25,26.* Mutta Paavali sanoi: ”En ole hullu, korkea-arvoinen Festus, vaan puhun totuuden ja toimen sanoja. Kuningas kyllä nämä tietää, jonka tähden minä puhunkin hänelle rohkeasti. Sillä minä en usko minkään näistä asioista olevan häneltä salassa; eiväthän nämä ole missään syrjäsopeessa tapahtuneet. **T, 3**
- Apt 26:22,23.* Mutta Jumalan avulla, jota olen saanut tähän päivään asti, minä seison ja todistan sekä pienille että suurille, enkä puhu mitään muuta, kuin minkä profeetat ja Mooses ovat sanoneet tulevan tapahtumaan, että nimittäin Kristuksen piti kärsimän ja kuolleitten ylösnousemuksen esikoisena julistaman valkeutta sekä tälle kansalle että pakanoille.” **T, 1, 2**
- Jh 21:24.* Tämä on se opetuslapsi joka todistaa näistä ja on nämä kirjoittanut; ja me tiedämme, että hänen todistuksensa on tosi. **T, 3**
- Rm 5:19.* ...sillä niin kuin yhden ihmisen tottelemattomuuden kautta monet ovat joutuneet syntisiksi, niin myös yhden kuuliaisuuden kautta monet tulevat vanhurskaiksi. **4**
- Lk 1:1-4.* Koska monet ovat ryhtyneet tekemään kertomusta meidän keskuudessamme tosiksi tunnetuista tapahtumista, sen mukaisesti kuin meille ovat kertoneet ne, jotka alusta asti ovat omin silmin ne nähneet ja olleet sanan palvelijoita, niin olen minäkin, tarkkaan tutkittuani alusta alkaen kaikki, päättänyt kirjoittaa ne järjestyksessään sinulle, korkea-arvoinen Teofilus, että oppisit tuntemaan, kuinka varmat ne asiat ovat, jotka sinulle on opetettu. **T, 3**
- Lk 24:44.* Ja hän sanoi heille: ”Tätä tarkoittivat minun sanani, kun minä puhuin teille ollessani vielä teidän kanssanne, että kaiken pitää käymän toteen, mikä minusta on kirjoitettu Mooseksen laissa ja profeetoissa ja psalmeissa.” **T, 2, 3**

Jh 10:35. Jos hän sanoo jumaliksi niitä, jolle Jumalan sana tuli — ja Raamattu ei voi raueta tyhjiin — ... **3, 4**

Ps 119:160. Sinun sanasi on kokonansa totuus ja kaikki sinun vanhurskautesi oikeudet pysyvät iankaikkisesti. **T, 3, 4**

Mt. 4:4. Mutta hän vastasi ja sanoi: "Kirjoitettu on: 'Ei ihminen elä ainoastaan leivästä, vaan jokaisesta sanasta, joka Jumalan suusta lähtee.'" **T, 3, 4**

Jh 7:42. Eikö Raamattu sano, että Kristus on oleva Daavidin jälkeläisiä ja tuleva pienestä Beetlehemin kaupungista, jossa Daavid oli? **T, 2**

Mt 12:39,40. Mutta hän vastasi heille ja sanoi: "Tämä paha ja avionriikkoja sukupolvi tavoittelee merkkiä, mutta sille ei anneta muuta merkkiä kuin profeetta Joonaan merkki. Sillä niin kuin Joonas oli meripedon vatsassa kolme päivää ja kolme yötä, niin on myös Ihmisen Poika oleva maan povessa kolme päivää ja kolme yötä. **T, 4**

Jh 3:14,15. Ja niin kuin Mooses ylensi käärmeen erämaassa, niin pitää Ihmisen Poika ylennettämän, että jokaisella, joka häneen uskoo, olisi iankaikkinen elämä. **T, 3, 4**

2 Kor 11:3. Mutta minä pelkään, että niin kuin käärme kavaluudellaan petti Eevan, niin teidän mielenne ehkä turmeltuu pois vilpittömyydestä ja puhtaudesta, joka teissä on Kristusta kohtaan. **T, 4**

Rm 5:12-14. Sen tähden, niin kuin yhden ihmisen kautta synti tuli maailmaan, ja synnin kautta kuolema, niin kuolema on tullut kaikkien ihmisten osaksi, koska kaikki ovat syntiä tehneet – sillä jo ennen lakiakin oli synti maailmassa, mutta syntiä ei lueta, missä lakia ei ole; kuitenkin kuolema hallitsi Adamista Moosekseen asti niitäkin, jotka eivät olleet syntiä tehneet samankaltaisella rikkomuksella kuin Aadam, joka on sen esikuva, joka oli tuleva. **4**

Jh 1:17. Sillä laki on annettu Mooseksen kautta; armo ja totuus on tullut Jeesuksen Kristuksen kautta. **T**

Gal 1:8. Mutta vaikka me, tai vaikka enkeli taivaasta julistaisi teille evankeliumia, joka on vastoin sitä, minkä me olemme teille julistaneet, hän olkoon kirottu. **T, 1**

Luterilainen tunnustus

Tässä on ensimmäisenä, pääuskonkohtana se, 1. että Jeesus Kristus, meidän Jumalamme ja Herramme, on"meidän syntiemme tähden kuollut ja meidän vanhurskauttamisemme tähden ylösnoussut (Room. 4:25), että hän yksin on" se Jumalan Karitsa, joka kantaa maailman synnit" (Joh. 1:29), että "Jumala heitti kaikki meidän syntivelkamme hänen päällensä" (Jes. 53:6) ja vielä, että he "kaikki ovat syntiä tehneet ja saavat lahjaksi vanhurskauden hänen armostaan sen lunastuksen

kautta, joka on Kristuksessa Jeesuksessa, hänen veressään" (Room. 3:23 s). *Smalkaldin uskonkohdat 11, 1-3, s. 246. T*

Tämä syntien anteeksiantamuksen lupaus ei ensinkään ole lain saamaa, se on aito profeetallinen ja evankelinen sana, jonka Daniel toivoi uskolla vastaanotettavan. Tiesihän Daavid, että Kristuksessa syntien anteeksiantamusta ei oltu luvattu ainoastaan israelilaisille, vaan kaikille pakanoilleen; eikä hän muussa tapauksessa olisi voinut luvata syntien anteeksiantamusta. *Puolustus IV, 262, s. 103. 2*

Nämä molemmat, pelkoonsaattaminen ja pelkoonsaattettujen vanhurskautus ja eläväksitekeminen ovat ne Jumalan pääasialliset teot, joita hän ihmisissä toteuttaa. Koko Raamattu jakautuu näiden molempien tekojen mukaan. Toinen osa on lakia, joka saattaa ilmi synnit, nuhtelee niiden tähden ja tuomitsee ne. Toinen osa on evankeliumia, toisin sanoen Kristuksessa lahjoitetun armon lupaus. Lupaus toistuu tuon tuostakin kaikkialla Raamatussa. Se annettiin ensin Aadamille, sitten kantaisille; sen jälkeen profeetat toivat sen ilmi, ja vihdoinkin Kristus sitä julistaen toi sen esiin juutalaisille. Apostolit levittivät sitä koko maailmaan. *Puolustus XII, 53, s. 146. T, 2, 3*

Sen taas, että usko ei merkitse ainoastaan historiallista tietoa, vaan sellaista uskoa, joka suostuu lupaukseen, Paavali selvästi todistaa sanoessaan vanhurskauden olevan "uskosta" sen tähden, "että se olisi armosta". Hän oivaltaa, että lupaus ei voida vastaanottaa muulla tavalla kuin uskolla; sen vuoksi hän correlative (keskenään) vertailee lupaus ja uskoa yhdistäen ne. Lienee kuitenkin helppo ratkaista, mitä usko on, jos otamme huomioon Uskontunnustuksen, jossa on nimenomainen syntien anteeksiantamusta koskeva uskonkohta. Ei siis riitä se, että uskotaan Kristus syntyneeksi, kärsineeksi ja ylösnousseksi, meidän täytyy liittää siihen syntien anteeksiantamuksenkin uskonkohta, joka on historiallisten tapahtumien lopputarkoitus (causa finalis). *Puolustus IV, 51, s. 73. T, 1, 3*

Tämän ohella tulee meidän uurastamalla uurastaa Jumalan tahdon mukaan elämistä, näin Pietarin kehotuksen mukaisesti tekemään kutsumisemme lujaksi" (2 Piet. 1:10), ja erikoisesti pitäytymään ilmoitettuun Sanaan, joka ei voi jättää eikä jätäkään meitä pulaan. *Yksimielisyyden ohje, sup. XI, 14, s. 446. T, 3, 4*

Siksi, että tiedämme: Jumala ei valhettele. Minä ja lähimmäiseni ja, lyhyesti sanoen, kaikki ihmiset saattavat erehtyä ja pettää, mutta Jumalan Sana ei saata erehtyä. *Iso Katekismus, IV, 57, s. 393. T, 3, 4*

"Kolmas on se, ettei Jumalan Sana ole vilpistelevä eikä se vaihettele." (Luther) *Yksimielisyyden ohje, sup. VII, 13, s. 433. T, 3, 4*

Ellet nyt tuota voikaan tuntea, niin usko ainakin Raamattua! Se ei valhettele. Se tuntee lihasi paremmin kuin sinä itse. *Iso Katekismus, alttarin sakramentti, 76, s. 404. T, 3*

Vaikka näet alussa Aadamin ja Eevan luonto luotiinkin puhtaaksi, hyväksi ja pyhäksi, kuitenkin synti lankeemuksen kautta ei tullut heidän luontoonsa manilaisten haaveksimalla tavalla, ikään kuin saatana olisi luonut eli muodostanut jotakin perusolemuksenomaista pahaa ja sekoittanut sen heidän luontoonsa. Päinvastoin, kun ihminen saatanan viettelyksen tähden lankeemuksen johdosta Jumalan tuomiopäätöksellä rangaistukseksi menetti myötäsintyneen perivanhurskauden. *Yksimielisyyden ohje, täyd. sel. I, 27, s. 461 T, 3, 4*

10. Me siis uskomme, opetamme ja tunnustamme, että Ihmisen Poika on realiter, toisin sanoen tosiasiallisesti, inhimillisen luontonsa puolesta korotettu kaikkivaltiaan Majesteetin ja Jumalan voiman oikealle puolelle, Jumalaan otettuna sitten kun hän oli kohdussa siinnyt Pyhästä Hengestä ja kun hänen inhimillinen luontonsa oli persoonallisesti yhdistetty Korkeimman Poikaan. *Yksimielisyyden ohje, sup. VIII, 15, s. 438. 4*

C. Evankeliumi ja Pyhä Raamattu

(Materiaali- ja formaaliprinsiipit)

Me uskomme, opetamme ja tunnustamme, että evankeliumi syntisen armollisesta vanhurskauttamisesta uskon kautta Jeesukseen Kristukseen ei ole ainoastaan Pyhän Raamatun pääoppi ja raamatunselityksen perusedellytys, vaan se on kristillisen uskomme ja teologiamme sydän ja keskus (**materiaaliprinsiippi**). Me myös uskomme, opetamme ja tunnustamme, että "uskottavan uskonkohdan määrää Jumalan Sana" (Smalkaldin uskonkohdat II, 2:15, s. 249) ja että "ainoa sääntö ja ohje, jonka mukaan niin kaikki opit kuin opettajatkin on tutkittava ja arvesteltava, on yksinomaan Vanhan ja Uuden testamentin profeetalliset ja apostoliset kirjat" (Yksimielisyyden ohje, sup., sääntö, 1, s. 415) (**formaaliprinsiippi**). Se evankeliumi, mikä on meidän teologiamme keskus, on evankeliumi, josta Raamattu todistaa, kun taas **Raamattu**, josta me johdamme teologiamme, johdattaa meidät järkähtämättä Jeesuksen Kristuksen **evankeliumiin**.

Hylkäämme seuraavat evankeliumin ja Raamatun (materiaali- ja formaaliprinsiipin) välistä suhdetta koskevat vääristymät:

1. Kristillisen uskon ja teologian sydän ja keskus ja tie iankaikkiseen pelastukseen olisi Raamatun hyväksyminen sellaisenaan eikä niinkään evankeliumi.

2, Evankeliumi eikä niinkään Raamattu olisi ohje arvioitaessa ja arvosteltaessa kaikkia oppeja ja opettajia (esim. jos ratkaisu kysymykseen, onko lupa vihkiä naisia pastorin virkaan, tehdään evankeliumin perustalta eikä Raamatun tätä asiaa koskevan opetuksen perustalta).

3. Raamatun tiettyjen kertomusten (kuten vedenpaisumuksen ja lankeemuksen) historiallisuus eli todenperäisyys voitaisiin asettaa kysymyksenalaiseksi, kunhan ei evankeliumia vääristetä.

4. Kristittyjen ei tarvitsisi hyväksyä niitä Raamatussa opetettuja asioita, jotka eivät ole osa "evankeliumia" .

Raamatunkohtia

Jh 5:39,40. Te tutkitte kirjoituksia, sillä teillä on mielestänne niissä iankaikkinen elämä, ja ne juuri todistavat minusta; ja te ette tahdo tulla minun tyköni, että saisitte elämän. **T, 1**

2 Tss 2:15. Niin seisokaa siis, veljet, lujina ja pitäkää kiinni niistä opetuksista, joita olette oppineet joko meidän puheestamme tai kirjeestämme. **T, 2, 4**

5 Ms 12:32. Kaikkea, mitä minä käsken, noudattakaa tarkoin. Älkää siihen mitään lisätkö älkääkään siitä mitään ottako pois. **T, 2, 4**

Lk 24:25. Niin hän sanoi heille: "Oi te ymmärtämättömät ja hitaat sydämeltä uskomaan kaikkea sitä, minkä profeetat ovat puhuneet." **T, 2, 3, 4**

Ps 119:160. Sinun sanasi on kokonansa totuus, ja kaikki sinun vanhurskautesi oikeudet pysyvät iankaikkisesti. **T, 2, 3, 4**

Jh 7:42. Eikö Raamattu sano, että Kristus on oleva Daavidin jälkeläisiä ja tuleva pienestä Beetlehemin kaupungista, jossa Daavid oli? **T, 3, 4**

Lk 16:17. Mutta enemmän taivas ja maa katoavat, kuin yksikään lain piirto häviää. **4**

Jh 10:35. Jos hän sanoo jumaliksi niitä, joille Jumalan sana tuli — ja Raamattu ei voi raueta tyhjiin - ... **T, 2, 4**

Gal 1:8. Mutta vaikka me, tai vaikka enkeli taivaasta julistaisi teille evankeliumia, joka on vastoin sitä, minkä me olemme teille julistaneet, hän olkoon kirottu. **T**

- Apt 17:11.* Nämä olivat jalompia kuin Tessalonikan juutalaiset; he ottivat sanan vastaan hyvin halukkaasti ja tutkivat joka päivä kirjoituksia, oli-ko asia niin. **T, 2**
- Ps 19:8* Herran laki on täydellinen; se virvoittaa sielun. Herran todistus on vahva, se tekee tyhmästä viisaan. **4**
- Ef 3:3,4.* ...että näet tämä salaisuus on ilmestyksen kautta tehty minulle tietäväksi, niin kuin olen siitä edellä lyhyesti kirjoittanut; josta te sitä lukiessanne voitte huomata kuinka perehtynyt minä olen Kristuksen salaisuuteen. **T**
- Jh 8:31,32.* Niin Jeesus sanoi niille juutalaisille, jotka uskoivat häneen: "Jos te pysytte minun sanassani, niin te totisesti olette minun opetuslapsiani; ja te tulette tuntemaan totuuden ja totuus on tekevä teidät vapaiksi." **T, 2, 4**
- 2 Pt 3:15,16.* ...ja lukekaa meidän Herramme pitkämielisyys pelastukseksi, josta myös meidän rakas veljemme Paavali hänelle annetun viisauden mukaan teille on kirjoittanut; niin kuin hän tekee kaikissa kirjeissään, kun hän niissä puhuu näistä asioista, vaikka niissä tosin on yhtä ja toista vaikeatajuista, jota tietämättömät ja vakaantumattomat väitävät kieroon niin kuin muitakin kirjoituksia, omaksi kadotukseksi. **T**
- Rm 1:16,17.* Sillä minä en häpeä evankeliumia; sillä se on Jumalan voima, itse kullekin uskovalle pelastukseksi, juutalaiselle ensin, sitten myös kreikkalaiselle. Sillä siinä Jumalan vanhurskaus ilmestyy uskosta uskoon, niin kuin kirjoitettu on: "Vanhurskas on elävä uskosta." **T, 1**
- Apt 18:24,28.* Ja Efesoon saapui eräs juutalainen, nimeltä Apollos syntyisin Aleksandriasta, puhetaitoinen mies ja väkevä raamatuissa ... Sillä hän kumosi suurella voimalla julkisesti juutalaisten väitteet ja näytti kirjoituksista toteen, että Jeesus on Kristus. **T**
- 2 Pt 1:19-21.* Ja sitä lujempi on meille nyt profeetallinen sana ja teteette hyvin, jos otatte siitä vaarin, niin kuin pimeässä paikassa loistavasta lampusta, kunnes päivä valkenee ja kointähti koittaa teidän sydämissänne. Ja tietäkää ennen kaikkea se, ettei yksikään Raamatun profetia ole kenenkään omin neuvoin selitettävissä; sillä ei koskaan ole mitään profetiaa tuotu esiin ihmisen tahdosta, vaan Pyhän Hengen johdamina ihmiset ovat puhuneet sen, minkä saivat Jumalalta. **T, 4**
- 1 Pt 1:10,11.* Sitä pelastusta ovat etsineet ja tutkineet profeetat jotka ovat ennustaneet teidän osaksenne tulevasta armosta, ovat tutkineet, mihin tai millaiseen aikaan heissä oleva Kristuksen Henki viittasi, edeltäpäin todistaessaan Kristusta kohtaavista kärsimyksistä ja niiden jälkeen tulevasta kunniaista. **T**
- Jh 17:17.* Pyhitä heidät totuudessa; sinun sanasi on totuus. **T, 2, 3, 4**

- Jh 20:31.* ...mutta nämä ovat kirjoitetut, että te uskoisitte, että Jeesus on Kristus, Jumalan Poika, ja että teillä uskon kautta olisi elämä hänen nimessään. **T, 1**
- Rm 15:14.* Veljeni minä kyllä olen varma teistä, että te jo ilmankin olette täynnä hyvyyttä ja kaikkinaista tietoa, niin että myös kykenette neuvoamaan toinen toistanne. **T, 3, 4**
- 1 Pt 1:25.* ...mutta Herran sana pysyy iankaikkisesti". Ja tämä on se sana, joka on teille ilosanomana julistettu. **T**
- 1 Kor 14:37.* Jos joku luulee olevansa profeetta tai hengellinen, niin tietäköön, että mitä minä kirjoitan teille, se on Herran käsky. **T, 2, 4**
- 2 Tm 3:15-17.* ...ja koska jo lapsuudestasi saakka tunnet pyhät kirjoitukset, jotka voivat tehdä sinut viisaaksi, niin että pelastut uskon kautta, joka on Kristuksessa Jeesuksessa. Jokainen kirjoitus, joka on syntynyt Jumalan Hengen vaikutuksesta, on myös hyödyllinen opetuksesi, nuhteeksi, ojennukseksi, kasvatukseksi vanhurskaudessa, että Jumalan ihminen olisi täydellinen, kaikkiin hyviin teoihin valmistunut. **T, 1, 2, 4**
- 1 Tss 2:13.* Ja sen tähden me myös lakkaamalla kiitämme Jumalaa siitä, että te, kun saitte meiltä kuulemanne Jumalan sanan, otitte sen vastaan, ette ihmisten sanana, vaan, niin kuin se totisesti on, Jumalan sanana, joka myös vaikuttaa teissä, jotka usotte. **T, 2, 4**
- Lk 24:44-48.* Ja hän sanoi heille: "Tätä tarkoittivat minun sanani, kun minä puhuin teille ollessani vielä teidän kanssanne, että kaiken pitää käymän toteen, mikä minusta on kirjoitettu Mooseksen laissa ja profeetoissa ja psalmeissa." Silloin hän avasi heidän ymmärryksensä käsittämään kirjoitukset. Ja hän sanoi heille: "Niin on kirjoitettu, että Kristus oli kärsivä ja kolmantena päivänä nouseva kuolleista, ja että parannusta syntien anteeksisaamiseksi on saarnattava hänen nimensänsä kaikille kansoille, alkaen Jerusalemistä. Te olette tämän todistajat. **T, 2, 3, 4**
- Jh 21:24.* Tämä on se opetuslapsi, joka todistaa näistä ja on nämä kirjoittanut; ja me tiedämme, että hänen todistuksensa on tosi. **3, 4**
- Apt 10:43.* Hänestä kaikki profeetat todistavat, että jokainen, joka uskoo häneen, saa synnit anteeksi hänen nimensä kautta. **T, 1**
- Rm 3:31.* Teemmekö siis lain mitättömäksi uskon kautta? Pois se! Vaan me vahvistamme lain. **4**
- Jh 16:13,14.* Mutta kun hän tulee, totuuden Henki, johdattaa hän teidät kaikkien totuuteen. Sillä se, mitä hän puhuu, ei ole hänestä itsestään, vaan minkä hän kuulee, sen hän puhuu, ja tulevaiset hän teille julistaa. Hän on minut kirkastava, sillä hän ottaa minun omastani ja julistaa teille. **T, 2**
- 1 Kor 2:12,13.* Mutta me emme ole saaneet maailman henkeä, vaan sen Hengen, joka on Jumalasta, että tietäisimme, mitä Jumala on meille

lahjoittanut; ja siitä me myös puhumme, emme inhimillisen viisauden opettamilla sanoilla, vaan Hengen opettamilla, selittäen hengelliset hengellisesti. **T, 2**

Luterilainen tunnustus

Tässä on ensikädessä kysymys kristillisen uskomme tärkeän tärkeästä asiasta, niin kuin apostoli todistaa: "että evankeliumin totuus säilyisi": totuus pimenee ja joutuu vääristellyksi; siinä tapauksessa näet tuollaisia ehdonvallanasioita joko julkisesti vaaditaan väärän opin, taikauskon ja epäjumalanpalveluksen vahvistamiseksi tai puhtaan opin ja kristillisen vapauden sortamiseksi tai vastustajat ainakin väärinkäyttävät niitä siihen tarkoitukseen ja ne sellaisiksi käsitetään. *Yksimielisyyden ohje, täyd. sel. X, 14, s. 551. T, 1*

Koska minkään "kirjoituksen, joka on syntynyt Jumalan Hengen vaikutuksesta", ei ole määrä synnyttää suruttomuutta ja katumattomuutta, vaan sen on oltava "hyödyllinen nuhteeksi, ojennukseksi ja kasvatukseksi" - . Timoteuskirjeen 3. luku, ja edelleen: koska kaikki Jumalan sanassa esitetään meille, ei siinä tarkoituksessa, että meidät sen kautta ahdisteltaisiin epätoivoon, vaan "että meillä kärsivällisyyden ja Raamatun lohdutuksen kautta olisi toivo" - Roomalaiskirjeen 15. luku, niin on varma, ettei missään tapauksessa sellainen ole terveellistä käsitystä eikä Jumalan iankaikkista edeltämääräämistä koskevan opin oikeaa käyttöä, jolla aiheutetaan tai vahvistetaan katumattomuutta ja epätoivoa. Raamattukin tähdentää tätä oppia yksinomaan sen kautta opastamalla sanaan - Efesolaiskirjeen 1. luku, 1. Korinttolaiskirjeen 1. luku, kehottamalla parannukseen - 2. Timoteuskirjeen 3. luku -, vetämällä jumalisuuteen - Efesolaiskirjeen 1. luku, Johanneksen evankeliumin 15. luku -, vahvistamalla uskoa ja tekemällä meidät varmoiksi autuudestamme - efesolaiskirjeen 1. luku Johanneksen evankeliumin 10. luku, 2. Tessalonikalaiskirjeen 2. luku. *Yksimielisyyden ohje, täyd. sel. XI, 12, s. 556. T, 1*

Me olemme siis näin jumalallisten, profeetallisten ja apostolisten kirjoitusten nojalla varmoja kristillisestä tunnustuksestamme ja uskostamme sekä Pyhän Hengen armosta sydämässämme ja kristillisissä omissatunnoissamme niistä täysin vakuuttuneita. Lisäksi äärimmäinen tarve vaatii, että niin monen levinneen harhan ja syntyneitten pahennusten kiistojen ja pitkällisten jakautumisten ilmetessä valmistetaan Jumalan sanaan tarkasti perustuva kristillinen selitys ja kaikkien virinneiden keskustelujen pohjalla tapahtuva selvittely, jonka mukaan oikea oppi voidaan erottaa väärennetyistä. Näin ei epävakaisille ja kiistankipeille ihmisille, jotka eivät tahdo olla sidottuja mihinkään puhtaan opin kiitetyttyyn muotoon, jätetä mitään vapaaksi ja avoimeksi, niin että nämä mielin määrin voisivat nostattaa pahennusta herättäviä riitaisuuksia ja esittää ja puolustaa mielettömiä harhoja, joiden seurauk-

sena ehdottomasti on se, että oikea oppi lopuksi kerrassaan pimitetään ja häviää ja jälkimaailmalle jätetään perinnöksi vain epävarmoja käsityksiä, riidanalaisia uskomuksia ja mielipiteitä. *Yksimielisyyden kirjan esipuhe, s. 10. T, 2, 4*

1. Me uskomme, opetamme ja tunnustamme ainoaksi säännöksi ja ohjeeksi, jonka mukaan niin kaikki opit kuin opettajatkin on tutkittava ja arvoستettava, yksinomaan Vanhan ja Uuden Testamentin profeettalliset ja apostoliset kirjat, niin kuin on kirjoitettu: "Sinun sanasi on minun jalkani lamppu ja valkeus minun teilläni" - Ps. 119, ja, niin kuin Paavali sanoo: "Vaikka enkeli taivaasta saapuisi toisin saarnaamaan, hän olkoon kirottu" - Galatalaiskirjeen 1. luku.

Muita, vanhojen tai uusien opettajien kirjoja, olkoot nämä kuinka maineikkaita tahansa, älköön pidettävä Pyhän Raamatun veroisina, vaan ne kaikki järjestään alistettakoon tämän alaisiksi älköönkä niitä pidettävä muina kuin osoituksitta siitä, millä tavoin ja millä maailman kulumilla mainittu profeettojen ja apostolien oppi apostolien ajan jälkeen on säilytetty. *Yksimielisyyden ohje, sup. sääntö 1-2, s. 415. T, 2, 4*

- Emme mekään siis väärinkäytön tai väärinkäsityksen tähden saa jättää sikseen tai hyljätä Jumalan Sanan opetusta, päinvastoin meidän on kaiken väärinkäytön ja väärinkäsitysten torjumiseksi selvitettävä Raamattuun perustuva oikea käsitys. *Yksimielisyyden ohje, Täyd. sel., XI, 2, s. 554. T, 2, 3, 4*

- Nimenomaan on tehtävä se ero, että ainoastaan Jumalan sanan täytyy jatkuvasti olla kaiken opin ainoana ohjeena ja normina, ja ettei kenenkään ihmisen teoksia ole pidettävä sen veroisina: sen alle pitää kaiken olla alistettuna.

Täten ei kuitenkaan hyljätä muita kelvollisia, hyödyllisiä, puhtaita kirjoja: Pyhän Raamatun tulkintaa, harhojen kumoamisia, uskonkohtien selityksiä. Näitä voidaan, mikäli ne ovat äskenmainitun opin esikuvan mukaisia, pitää hyödyllisinä selityksinä ja sellaisina niitä voidaan edullisesti käyttää. Se taas, mikä edellä on sanottu kristillisen oppimme pääpiirteistä, tarkoittaa ainoastaan sitä, että meillä pitää olla yksimielisesti hyväksytty, varma ja yleinen opin ohje, johon kaikki evankeliset seurakuntamme yhdessä tunnustautuvat ja jonka pohjalta ja mukaisesti, koska se on otettu Jumalan sanasta, kaikki muut kirjoitukset on arvoستeltava ja mukautettava mahdollista hyväksymistä ja omaksumista varten. *Yksimielisyyden ohje, täyd. sel., kiist. 10, s. 455. 3, 4*

- Tämän ohella tulee meidän uurastamalla uurastaa Jumalan tahdon mukaan elämistä, näin Pietarin kehotuksen mukaisesti tekemään kutsumisemme lujaksi" (2. Piet. 1:10), ja erikoisesti pitäytymään ilmoitettuun Sanaan, joka ei voi jättää eikä jätäkään meitä pulaan. *Yksimielisyyden ohje, sup. XI, 14, s. 446. 3,4*

D. Raamatun arvovalta

Me uskomme, opetamme ja tunnustamme, että koska Jumala on Kirjoitusten Tekijä, niillä on sekä jumalallinen voima tehdä ihmiset viisaiksi pelastukseen uskon kautta Jeesukseen Kristukseen (kausatiivinen arvovalta) että jumalallinen arvovalta toimia kirkon ainoana opin ja elämän ohjeena (normatiivinen arvovalta). Me tunnustamme oikeaksi, että Raamatun arvovalta voidaan hyväksyä vain uskon kautta eikä pelkästään järkipäisen näytön avulla. Uskovina me emme pidä kiinni ainoastaan siitä, että Raamattu on voimallinen ja tehokas, vaan myös siitä, että se on "ainoa tuomari, sääntö ja ohje, jonka mukaan - ainutlaatuisen koetinkiven mukaan - ehdottomasti kaikki opit punnittakoon ja arvosteltakoon, ovatko hyviä vai huonoja, oikeita vai vääriä" (Yksimielisyyden ohje, sup., sääntö 7,s.416).

Sen vuoksi hylkäämme seuraavat näkemykset:

1. Raamatun arvovalta rajoittuisi sen kykyyn saattaa ihmisiä pelastuksen osallisuuteen Jeesuksessa Kristuksessa.

2. Raamatulla olisi arvovalta vain siltä osin, mitä se **tekee** (armonvälineenä), eikä niinkään siinä, mitä se **on** (Jumalan inspiroituna Sanana).

3. Raamatun kirjoilla olisi arvovalta kirkon oppiin ja elämään nähden, mutta ei niiden luonteen vuoksi Jumalan inspiroituna ja erehtymättömänä Sanana, vaan koska ne ovat vanhin saatavissa oleva kirjallinen lähde tutkittaessa muinaisen Israelin historiaa ja Jeesuksen Kristuksen elämää ja sanomaa tai koska valitut ja vihityt Israelin ja alkukirkon johtajat kirjoittivat ne tai koska kirkko julisti ne kanonisiksi.

4. Kristikunta olisi kunakin aikana suoraan Pyhän Hengen inspiroima ja sen vuoksi vapaa ohittamaan profeettojen ja apostolien opin, kun se määrittelee uskonsa ja todistuksensa tiettyjen aspektien sisältöä.

Raamatunkohtia

Jh 17:17. Pyhitä heidät totuudessa; sinun sanasi on totuus. **T, 2, 3**

Rm 15:4. Sillä kaikki, mikä ennen on kirjoitettu, on kirjoitettu meille opiksi, että meillä kärsivällisyyden ja Raamatun lohdutuksen kautta olisi toivo. **T**

Jh 5:39. Te tutkitte kirjoituksia, sillä teillä on mielestänne niissä iankaikkinen elämä, ja ne juuri todistavat minusta. **T**

1 Pt 1:25. ...mutta Herran sana pysyy iankaikkisesti”. Ja tämä on se sana, joka teille ilosanomana on julistettu. **T**

1 Kor 14:37. Jos joku luulee olevansa profeetta tai hengellinen, niin tietäkoon, että mitä minä kirjoitan teille, se on Herran käsky. **T, 1**

2 Tm 3:15-17. ...ja koska jo lapsuudestasi saakka tunnet pyhät kirjoitukset, jotka voivat tehdä sinut viisaaksi, niin että pelastut uskon kautta, joka on Kristuksessa Jeesuksessa. Jokainen kirjoitus, joka on syntynyt Jumalan Hengen vaikutuksesta, on myös hyödyllinen opetuksiksi, nuhteeksi, ojennukseksi, kasvatukseksi vanhurskaudessa, että Jumalan ihminen olisi täydellinen, kaikkiin hyviin tekeihin valmistunut. **T, 1, 2, 3, 4**

Rm 15:18,19. ...sillä minä en rohkene puhua mistään muusta kuin siitä, mitä Kristus, saattaakseen pakanat kuuliaisiksi, on minun kauttani vaikuttanut sanalla ja teolla, tunnustekojen ja ihmeiden voimalla, Pyhän Hengen voimalla, niin että minä Jerusalemissa ja sen ympäristöstä alkaen Illyrikoniin saakka olen suorittanut Kristuksen evankeliumin julistamisen. **T**

1 Tss 2:13. Ja sen tähden me myös lakkaamatta kiitämme Jumalaa siitä, että te, kun saitte meiltä kuulemanne Jumalan sanan, otitte sen vastaan, ette ihmisten sanana, vaan, niin kuin se totisesti on, Jumalan sanana, joka myös vaikuttaa teissä, jotka uskotte. **T, 2, 3**

Lk 16:29-31. Mutta Aabraham sanoi: 'Heillä on Mooses ja profeetat; kuulkoot niitä.' Niin hän sanoi: 'Ei, isä Aabraham; vaan jos joku kuolleista menisi heidän tykönsä, niin he tekisivät parannuksen.' Mutta Aabraham sanoi hänelle: 'Jos he eivät kuule Moosesta ja profeettoja, niin eivät he usko, vaikka joku kuolleistakin nousisi ylös'. **T**

Lk 24:25. Niin hän sanoi heille: "Oi, te ymmärtämättömät ja hitaat sydämeltä uskomaan kaikkea sitä, minkä profeetat ovat puhuneet." **T**

Ps 119:160. Sinun sanasi on kokonansa totuus, ja kaikki sinun vanhurskautesi oikeudet pysyvät iankaikkisesti. **T, 1, 2**

Jh 10:35. Jos hän sanoo jumaliksi niitä, joille Jumalan sana tuli — ja Raamattu ei voi raueta tyhjiin— ... **T**

- Gal 1:8.* Mutta vaikka me, tai vaikka enkeli taivaasta julistaisi teille evankeliumia, joka on vastoin sitä, minkä me olemme teille julistaneet, hän olkoon kirottu. **T**
- Apt 17:11.* Nämä olivat jalompia kuin Tessalonikan juutalaiset; he ottivat sanan vastaan hyvin halukkaasti ja tutkival joka päivä kirjoituksia, oli-ko asia niin. **T, 2**
- Rm 1:16,17.* Sillä minä en häpeä evankeliumia; sillä se on Jumalan voima, itse kullekin uskovalle pelastukseksi, juutalaiselle ensin, sitten myös kreikkalaiselle. Sillä siinä Jumalan vanhurskaus ilmestyy uskosta uskoon, niin kuin kirjoitettu on: "Vanhurskas on elävä uskosta." **T 1**
- Tss 1:5.* ...että meidän evankeliumimme tuli teidän tykönnö, ei ainoastaan sanana, vaan myös voimana ja Pyhässä Hengessä ja suurella varmuudella - niin kuin tiedätte, millaisia me olimme teidän keskuudessanne, teidän tähtenne. **T**
- Apt 18:24,28.* Ja Efesoon saapui eräs juutalainen, nimeltä Apollos, syntyisin Aleksandriasta, puhetaiteinen mies ja väkevä raamatuissa ... Sillä hän kumosi suurella voimalla julkisesti juutalaisten väitteet ja näytti kirjoituksista toteen, että Jeesus on Kristus. **T, 2**
- Rm 10:17.* Usko tulee siis kuulemisesta, mutta kuuleminen Kristuksen sanan kautta. **T**
- Jh 20:31.* ...mutta nämä ovat kirjoitetut, että te uskoisitte, että Jeesus on Kristus, Jumalan Poika, ja että teillä uskon kautta olisi elämä hänen nimessänsä. **T**

Luterilainen tunnustus

Sillä vaikkakin teko on suoritettu ja syntien anteeksiantamus on ristillä ansaittu, se saattaa tulla meille yksinomaan sanan välityksellä. Mitä me näet tietäisimme siitä, että teko on suoritettu tahi siitä, että se on meille lahjoitettu, ellei sitä saamalla eli suullisella sanalla julistettaisi? Mistä he sen tietävät tahi kuinka he voivat ryhtyä syntien anteeksiantamukseen ja sitä omakseen ottaa, elleivät pitäydy Raamattuun ja evankeliumiin, uskoen ne? Mutta onhan koko evankeliumi ja tämä uskontunnustuksen kohta: "Minä uskon pyhän, kristillisen seurakunnan, syntien anteeksiantamukseen" ja niin edespäin, sanan kautta totisesti suljettu tähän sakramenttiin ja siinä eteemme pantu. *Iso Katekismus, alttarin sakr. 32, s. 399. T*

Tahtoohan Kristus - ja se oli tarpeen - tehdä meitä varmoiksi, tietääksemme ihmisten kautta annetun sanan vaikuttavaksi ja ettei muuta sanaa ole taivaasta etsittävä. Sanaa: "Se, joka kuulee teitä, kuulee minua", ei voida käsittää perinnäissäännöistä sanotuksi, sillä Kristus vaatii heitä opettamaan aivan niin, kuin kuultaisiin häntä itseään, koskapa sanoo: "- kuulee minua". Hän siis tahtoo kuultavaksi omaa ääntänsä, omaa

sanaansa eikä inhimillisiä perinnäissääntöjä. *Puolustus XXVIII, 19, s. 239. T, 4*

Tämä selitys ja yleisluonteinen vastaus tämän uskonkohdan alkuun asetettuun kysymyksen määrittelyyn - status controversiae - saa toteutuksensa ja vahvistuksensa seuraavista, Jumalan sanasta otetuista perusteista. Vaikka nämä ovatkin ristiriidassa korskean järjen ja filosofian kanssa, me kuitenkin tiedämme, että "tämän maailman viisaus on hullutus Jumalan silmissä", ja että uskonkohdat on arvostettava ainoastaan Jumalan sanasta käsin. *Yksimielisyyden ohje, täyd. sel. 11, 8, s. 468. T, 4*

Meidän täytyy vain niin kuin kaikissa muissakin uskonkohdissa ottaa järki vangiksi. Tämä salaisuus käsitetään ainoastaan uskolla ja se ilmoitetaan Sanassa. *Yksimielisyyden ohje, sup. VII, 42, s. 436. T*

1. Me uskomme, opetamme ja tunnustamme ainoaksi säännöksi ja ohjeeksi, jonka mukaan niin kaikki opit kuin opettajatkin on tutkittava ja arvostella, yksinomaan Vanhan ja Uuden Testamentin profeetalliset ja apostoliset kirjat, niin kuin on kirjoitettu: "Sinun sanasi on minun jalkaini lamppu ja vaikeus minun teilläni" - Ps. 119, ja, niin kuin Paavali sanoo: "Vaikka enkeli taivaasta saapuisi toisin saarnaamaan, hän olkoon kirottu" -Gatalaiskirjeen 1. luku.

Muita, vanhojen tai uusien opettajien, kirjoja, olkoot nämä kuinka maineikkaita tahansa, älköön pidettävä Pyhän Raamatun veroisina, vaan ne kaikki järjestään alistettakoon tämän alaisiksi älköönkä niitä pidettävä muina kuin osoituksina siitä, millä tavoin ja millä maailman kullmilla mainittu profeettojen ja apostolien oppi apostolien ajan jälkeen on säilytetty. *Yksimielisyyden ohje, sup. sääntö 1-2, s. 415. T, 1, 4*

Me tunnustaudumme... ensiksi Vanhan ja Uuden Testamentin profeetallisiin ja apostolisiin kirjoihin, Israelin puhtaaseen ja kirkkaaseen lähteesseen, mikä yksin on se ainoa, tosi ohje, jonka mukaan kaikki opettajat ja opit on ojennettava ja arvostettava. *Yksimielisyyden ohje, täyd. sel., sääntö 2, s. 453. T, 1, 2.*

Tällä tavalla säilyy raja Vanhan ja Uuden Testamentin pyhien kirjojen ja kaikkien muiden kirjojen välillä, ja Pyhä Raamattu jää ainoaksi tuomariksi, säännöksi ja ohjeeksi, jonka mukaan - ainoalaatuisen koetinkiven mukaan - ehdottomasti kaikki opit punnittakoon ja arvosteltakoon, ovatko hyviä vai huonoja, oikeita vai vääriä. *Yksimielisyyden ohje, sup., sääntö 7, s. 416. T, 1, 4*

Todellakaan ei ole itse Herraa Jeesusta Kristusta luotettavampaa ja varmempaa Jeesuksen Kristuksen selittäjää. Hän parhaiten ymmärtää omat sanansa, mielensä ja tarkoituksensa ja hän on viisain ja ymmärtävin niiden selvittäjä. Tätä viimeistä tahtoaan ja testamenttiaan ynnä ainaista liittoaan ja yhtymystään määrätessään samoin kuin kysymyksen ollen muistakin uskonkohdista ja kaikista muista liiton- ja ar-

monmerkeistä, esimerkiksi Vanhan liiton moninaisista uhreista ja pyhästä kasteesta hän ei käytä peiteltyjä, vaan aivan täsmällisiä, yksinkertaisia, epäilemättömiä ja selviä sanoja. Yksimielisyyden ohje, täyd. sel. VII, 50, s. 519 s. 3

"Kolmas on se, ettei Jumalan Sana ole vilpistelevä eikä se valhettele." (Luther) *Yksimielisyyden ohje, sup. VII, 13, s. 433. 3*

Mutta onhan niin, että uskottavan uskonkohdan määrää Jumalan Sana eikä mikään muu, ei edes enkeli. Smalkaldin uskonkohdat 11, 2, 15, s. 249. Sanalla sanoen: kuinka me pääsemme varmuuteen siitä, että ihmisten vailla Jumalan Sanaa toimeenpanemat jumalanpalvelukset vanhurskauttavat, koska kerran mitään varmaa ei ilman Jumalan Sanaa voida sanoa Jumalan tahdosta. *Puolustus XV, 17, s. 174. 4*

Jumalan sana on näet pyhyyksien pyhyys, jopa ainoa, minkä me kristityt tiedämme ja mikä meillä on. Sillä vaikka meillä olisi kaikkien pyhimysten luut ja pyhät vihityt vaatteet yhteen kasattuina, ei se meitä laisinkaan auta: kaikkihan ne ovat elottomia esineitä, jotka eivät voi ketään pyhittää. Jumalan sana sitä vastoin on se aarre, joka pyhittää kaiken ja jolla kaikki pyhät itsekkin ovat tulleet pyhitetyiksi. Henkilö, päivä ja teko pyhitetään siis aina, milloin vain Jumalan sanaa käsitellään, saarnataan, kuullaan, luetaan tahi mieliin kätketään, ei teon ulkonaisen suorittamisen tähden, vaan sanan tähden, joka meistä kaikista tekee pyhiä. *Iso Katekismus 1, 91-92, s. 329. T*

E. Raamatun kanoninen teksti

Uskomme, opetamme ja tunnustamme, että tämän päivän kirkon ohjeellinen Sana on kanoninen Sana, eivät esikanoniset lähteet, muodot tai traditiot, miten hyödyllistä näiden mahdollisuuksien tutkiminen saattaa ajoittain ollakin etsittäessä selvempää ymmärrystä kanonisen tekstin tarkoituksesta.

Sen vuoksi hylkäämme seuraavat näkemykset:

1. Raamatun tekstikohdalla tai perikoopilla olisi erilaisia "merkityksiä", jotka löytyisivät sen esikanonisen historian eri vaiheista tai kanonisen tekstin nykyinen merkitys voisi olla toinen kuin se, mikä sillä oli silloin, kun se kirjoitettiin ensi kerran.

2. "Autenttisena" pidetyllä Raamatun aineksella (esim. Jeesuksen "autenttiset" sanat, Paavalin "autenttiset" kirjat tai Moo-

seksen "autenttiset" aatteet) olisi suurempi arvovalta kuin Raamatun "ei-autenttisilla" lausumilla.

3. Raamatun kanonisen tekstin tiettyjä perikoopeja ja kohtia voitaisiin pitää Raamatun kirjoittajien tai alkukirkon mielikuvitukseen perustuvina lisäyksinä eikä niitä tarvittaisi siitä syystä hyväksyä täysin arvovaltaisiksi.

4. Kaanonin ulkopuolisia lähteitä voitaisiin käyttää kanonisen tekstin selvän merkityksen kysymyksenalaiseksi asettamiseksi.

5. Raamatullisen teologian olennaiset teologiset tietolähteet olisi löydettävissä Raamatun tekstin esikanonisesta historiasta.

6. Tietyllä kanonisella aineksella olisi suurempi arvovalta kuin toisella kanonisella aineksella johtuen sen suuremmasta iästä tai siitä, että sen oletetaan olevan "aidompi" tai "autenttisempi".

7. Evankeliumien kertomat monet Jeesuksen lausumat eivät ehkä tosiasiaassa olisikaan peräisin Jeesukselta ja siitä syystä niiltä puuttuisi historiallinen todellisuus pohja tai Hänen arvovaltansa täysi mitta.

Raamatunkohtia

Lk 1:1-4. Koska monet ovat ryhtyneet tekemään kertomusta meidän keskuudessamme tosiksi tunnetuista tapahtumista, sen mukaisesti kuin meille ovat kertoneet ne, jotka alusta asti ovat omin silmin ne nähneet ja olleet sanan palvelijoita, niin olen minäkin, tarkkaan tutkittuani alusta alkaen kaikki, päättänyt kirjoittaa ne järjestyksessään sinulle, korkearvoinen Teofilus, että oppisit tuntemaan, kuinka varmat ne asiat ovat, jotka sinulle on opetettu. **7**

Lk 24:44-48. Ja hän sanoi heille: "Tätä tarkoittivat minun sanani, kun minä puhuin teille ollessani vielä teidän kanssanne, että kaiken pitää käymän toteen, mikä minusta on kirjoitettu Mooseksen laissa ja profeetoissa ja psalmeissa." Silloin hän avasi heidän ymmärryksensä käsittämään kirjoitukset. Ja hän sanoi heille: "Niin on kirjoitettu, että Kristus oli kärsivä ja kolmantena päivänä nouseva kuolleista, ja että parannusta syntien anteeksisaamiseksi on saarnattava hänen nimes-

sänsä kaikille kansoille, alkaen Jerusalemissa. Te olette tämän todistajat. **1**

Jh 21:24. Tämä on se opetuslapsi joka todistaa näistä ja on nämä kirjoittanut, ja me tiedämme, että hänen todistuksensa on tosi. **7**

Apt 10:43. Hänestä kaikki profeetat todistavat, että jokainen, joka uskoo häneen, saa synnit anteeksi hänen nimensä kautta.” **1**

2 Tss 2:15. Niin seisokaa siis, veljet, lujina ja pitäkää kiinni niistä opetuksista, joita olette oppineet joko meidän puheestamme tai kirjeestämme. **T, 6**

Lk 24:25. Niin hän sanoi heille: ”Oi, te ymmärtämättömät ja hitaat sydämeltä uskomaan kaikkea sitä, minkä profeetat ovat puhuneet.” **3, 6**

Ps 119:160. Sinun sanasi on kokonansa totuus, ja kaikki sinun vanhurskautesi oikeudet pysyvät iankaikkisesti. **3**

2 Pt 3:15,16. ...ja lukekaa meidän Herramme pitkämielisyys pelastukseksi, josta myös meidän rakas veljemme Paavali hänelle annetun viisauden mukaan teille on kirjoittanut; niin kuin hän tekee kaikissa kirjeissään, kun hän niissä puhuu näistä asioista, vaikka niissä tosin on yhtä ja toista vaikeatajuista, jota tietämättömät ja vakaantumattomat vääntävät kieroon niin kuin muitakin kirjoituksia omaksi kadotukseksi. **2**

Apt 18:24,28. Ja Efesoon saapui eräs juutalainen, nimeltä Apollos, syntyisin Aleksandriasta, puhetaitoinen mies ja väkevä raamatuissa... Sillä hän kumosi suurella voimalla julkisesti juutalaisten väitteet ja näytti kirjoituksista toteen, että Jeesus on Kristus. **1**

Jh 5:46,47. Sillä jos te Moosesta uskoisitte, niin te uskoisitte minua; sillä minusta hän on kirjoittanut. Mutta jos te ette usko hänen kirjoituksiin, kuin te uskoisitte minun sanojani? **1**

Jh 17:17. Pyhitä heidät totuudessa; sinun sanasi on totuus. **3**

2 Tm 3:15-17. ...ja koska jo lapsuudestasi saakka tunnet pyhät kirjoitukset, jotka voivat tehdä sinut viisaaksi, niin että pelastut uskon kautta, joka on Kristuksessa Jeesuksessa. Jokainen kirjoitus, joka on syntynyt Jumalan Hengen vaikutuksesta, on myös hyödyllinen opetuksiksi, nuhteeksi, ojennukseksi, kasvatukseksi vanhurskaudessa, että Jumalan ihminen olisi täydellinen, kaikkiin hyviin teoihin valmistunut. **T, 2, 3,6**

Rm 3:2. Paljonkin, kaikin tavoin; ennen kaikkea se, että heille on uskottu, mitä Jumala on puhunut. **T**

Mk 7.10, 13. Sillä Mooses on sanonut: 'Kunnioita isääsi ja äitiäsi', ja 'Joka kiroaa isäänsä tai äitiänsä, sen pitää kuolemalla kuoleman... Te teette Jumalan sanan tyhjäksi perinnäissäännöllänne, jonka olette säätäneet. Ja paljon muuta samankaltaista te teette. **t, 4**

Luterilainen tunnustus

Me emme näet minkään inhimillisten viisaiden ajatusten tähden, olivat ne sitten kuinka häikäisevän arvovaltaisia tahansa, tahdo, voi, emmekä saa sallia itseämme johdettavan Kristuksen sanan ja testamentin yksinkertaisesta, selvästä ja kirkkaasta käsityksestä johonkin vieraseen mielipiteeseen, toiseen kuin sananmukaiseen, vaan me ymmärrämme ja uskomme ne aivan sellaisina kuin ne kuuluvat. *Yksimielisyyden ohje, täyd. sel. VII, 92, s. 526, 1, 4*

Ei sovi pyhien isien teoista tai sanoista muovata uskonkohtia. Jos muovataan, täytyy uskonkohdiksi tulla sellaistenkin asioiden, millaisia ruokia, vaatteita ja asuntoja heillä oli, aivan niin kuin pyhänjäänöspalvonnassa onkin tehty. Mutta onhan niin, että uskottavan uskonkohdan määrää Jumalan Sana eikä mikään muu, ei edes kukaan enkeli. *Smalkaldin uskonkohdat, 11, 2, 15, s. 249. T, 4*

Tahtoohan Kristus - ja se oli tarpeen - tehdä meitä varmoiksi, tietääksemme ihmisten kautta annetun sanan vaikuttavaksi ja ettei muuta sanaa ole taivaasta etsittävä. Sanaa: "Se, joka kuulee teitä, kuulee minua", ei voida käsittää perinnäissäännöistä sanotuksi, sillä Kristus vaatii heitä opettamaan aivan niin, kuin kuultaisiin häntä itseään, koskapa sano: "- kuulee minua". Hän siis tahtoo kuultavaksi omaa ääntänsä, omaa sanaansa eikä inhimillisiä perinnäissääntöjä. *Puolustus XXVIII, 19, s. 239. T, 4*

Tällä tavalla säilyy raja Vanhan ja Uuden Testamentin pyhien kirjojen ja kaikkien muiden kirjojen välillä, ja Pyhä Raamattu jää ainoaksi tuomariksi, säännöksi ja ohjeeksi, jonka mukaan - ainoalaatuisen koetinkiven mukaan - ehdottomasti kaikki opit punnittakoon ja arvosteltakoon, ovatko hyviä vai huonoja, oikeita vai vääriä. *Yksimielisyyden ohje, sup., sääntö 7, s. 416. T, 3, 4, 5*

Ellet nyt tuota voikaan tuntea, niin usko ainakin Raamattua! Se ei valhettele. Se tuntee lihasi paremmin kuin sinä itse. *Iso Katekismus, alttarin sakramentti, 76, s. 404. 3, 7*

Nimen omaan on tehtävä se ero, että ainoastaan Jumalan sanan täytyy jatkuvasti olla kaiken opin ainoana ohjeena ja normina, ja ettei kenenkään ihmisen teoksia ole pidettävä sen veroisina: sen alle pitää kaiken olla alistettuna. *Yksimielisyyden ohje, täyd. sel., kiist. 9, s. 455. T, 4, 5*

Olkoon sekä niillä, jotka nyt elävät, että rakkaille jälkeläisillämmekin nimenomainen ja perusteellinen opastus ja kertakaikkinen varmuus siitä, mikä on se kristillinen tunnustus, johon sekä me että maittemme seurakunnat ja koulut aina tähän asti ovat tunnustautuneet ja vedonneet! Jumalan puhtaan, erehtymättömän ja muuttumattoman Sanan mukaisesti... *Yksimielisyyden kirjan esipuhe s. 7. T, 4*

Siksi, että tiedämme: Jumala ei valhettele. Minä ja lähimmäiseni ja, lyhyesti sanoen, kaikki ihmiset saattavat erehtyä ja pettää, mutta Jumalan Sana ei saata erehtyä. *Iso Katekismus, IV, 57, s. 393. 3, 7*

"Kolmas on se, ettei Jumalan Sana ole vilpistelevä eikä se valhettele." (Luther) *Yksimielisyyden ohje, sup. VII, 13, s. 433. 3, 7*

Täten hyljätään nimenomaan ainoastaan väävät ja viettelevät opit ja niiden itsepintaiset opettajat ja pilkkaajat. Sellaisia emme mitenkään aio alueillamme, seurakunnissamme ja kouluissamme sietää, koska ne ovat Jumalan selvän Sanan vastaisia eivätkä sen rinnalla voi olla voimassa. *Yksimielisyyden kirjan esipuhe, s. 9. 4*

Me tunnustaudumme... ensiksi Vanhan ja Uuden Testamentin profeetallisiin ja apostolisiin kirjoihin, Israelin puhtaaseen ja kirkkaaseen lähteesseen, mikä yksin on se ainoa, tosi ohje, jonka mukaan kaikki opettajat ja opit on ojennettava ja arvosteltava. *Yksimielisyyden ohje, täyd. sel., sääntö 3, s. 453, T*

1. Me uskomme, opetamme ja tunnustamme ainoaksi säännöksi ja ohjeeksi, jonka mukaan niin kaikki opit kuin opettajatkin on tulkittava ja arvosteltava, yksinomaan Vanhan ja Uuden Testamentin profeetalliset ja apostoliset kirjat, niin kuin on kirjoitettu: "Sinun sanasi on minun jalkaini lamppu ja valkeus minun teilläni" - Ps. 119, ja, niin kuin Paavali sanoo: "Vaikka enkeli taivaasta saapuisi toisin saarnaamaan, hän olkoon kirottu" - Galatalaiskirjeen 1. luku.

Muita, vanhojen tai uusien opettajien kirjoja, olkoot nämä kuinka maineikkaita tahansa, älköön pidettävä Pyhän Raamatun veroisina, vaan ne kaikki järjestään alistettakoon tämän alaisiksi älköönkä niitä pidettävä muina kuin osoituksina siitä, millä tavoin ja millä maailman kulmilla mainittu profeettojen ja apostolien oppi apostolien ajan jälkeen on säilytetty. *Yksimielisyyden ohje, sup., sääntö 1-2, s. 415. T, 3, 4, 5*

F. Raamatun erehtymättömyys

Lutherin kanssa tunnustamme: "Jumalan Sana ei saata erehtyä" (*Iso katekismus, IV, 57, s. 393*). Sen vuoksi me uskomme, opetamme ja tunnustamme, että koska Pyhä Raamattu on Jumalan Sana, siinä ei ole erehdyksiä eikä ristiriitoja, vaan se on kaikilta osiltaan ja joka sanaltaan erehtymätön totuus. Olemme sillä kannalla, että käsitys, jonka mukaan Raamattu sisältäisi erehdyksiä, tekee väkivaltaa sola scriptura -periaatteelle, sillä se perustuu jonkin sellaisen totuuden normin tai kriteerin hyväksymiselle, joka on Raamatun yläpuolella. Myönnämme, että

on olemassa näennäisiä ristiriitoja sekä sellaisia pulmakysymyksiä, joita syntyy, kun ei ole varmuutta alkutekstistä.

Hylkäämme seuraavat näkemykset:

1. Raamattu sisältäisi teologisia ja faktoja koskevia ristiriitoja ja erheitä.

2. Raamattu olisi erehtymätön ainoastaan sellaisissa asioissa, jotka liittyvät suoranaisesti pelastusta koskevaan evankeliumin sanomaan.

3. Raamattu olisi erehtymätön ainoastaan tehtävänsä kannalta, toisin sanoen, Raamattu olisi "erehtymätön" ainoastaan siinä mielessä, että se saavuttaa päämääränsä tuomalla ihmisille pelastuksen evankeliumin.

4. Raamatun kirjoittajat olisivat mukautuneet käyttämään ja toistamaan tosina aikansa erheellisiä käsityksiä (esim. väittämä, että Paavalin lausumat naisten tehtävästä kirkossa eivät sitoisi nykyisin, koska apostoli aikansa lapsena olisi yhtynyt silloisen juutalaisuuden näkemyksiin ja hänen lausumansa olisivat siis ympäröivän kulttuurin seurausta).

5. Jeesuksen ja Uuden testamentin mainintoja siitä, kuka on Vanhan testamentin eräiden osien inhimillinen tekijä, tai tiettyjen Vanhan testamentin henkilöiden tai tapahtumien historiallisuutta ei tarvitsisi pitää totena (esim. sitä, että Daavid on Psalmien 110 tekijä, Joonan historiallisuutta tai Aadamin ja Eevan lankeemusta).

6. Vain sellaisia jonkin Raamatun maininnan aspekteja olisi pidettävä tosina, jotka pitävät yhtä kyseisen kohdan oletetun tarkoituksen kanssa (esim. Paavalin Aadamia ja Eevaa koskevat maininnat Room. 5 ja 1 Kor. 11 eivät todistaisi Aadamin ja Eevan historiallisuutta, koska sen todistaminen ei ollut apostolin varsinainen tarkoitus. Tai Herramme neitseellinen syntymä voitaisiin kieltää, koska Matteuksen ja Luukkaan evankeliumeissa lapsuuskertomusten erityisenä tarkoituksena ei ole pohtia biologista ihmettä).

7. Jeesus ei olisi lausunut kaikkia niitä sanoja tai tehnyt kaikkia niitä tekoja, jotka evankeliumeissa omistetaan hänen lausumikseen tai tekemiseen, vaan alkukirkko tai evankelistat olisivat todellisuudessa keksineet tai luoneet ne omia erityistarpeitaan varten.

8. Raamatun kirjoittajat olisivat panneet välistä ihmisten suuhun sanoja, joita nämä eivät olisi todellisuudessa lausuneet (esim. väittämä, että "deuteronomisti" olisi sijoittanut erään puheen Salomon suuhun, jota tämä ei koskaan itse asiassa olisi pitänyt). Tai Raamatun kirjoittajat esittäisivät todellisuudessa tapahtuneiksi sellaisia tapahtumia, joita ei olisi todella tapahtunutkaan (esim. Aadamin ja Eevan lankeemus, Punaisen meren ylitys kuivaa myöten, vaskikäärme episodi, Jeesus kirosi viikunapuun, Johannes Kastajan kokemukset autiomaassa, Jeesus muutti veden viiniksi, Jeesuksen kävely veden päällä tai jopa Jeesuksen ruumiillinen ylösnousemus kuolleista tai Hänen tyhjän hautansa tosiasia).

9. Tiettyjen "kirjallisuuslajien" käyttö asettaisi kysymyksenalaiseksi kuvauksen historiallisuuden (esim. midrash - kirjallisuuslaji, jota oletetaan käytetyn Matteuksen ja Luukkaan evankeliumeitten lapsuuskertomuksissa, vihjaisi, ettei mitään neitseellistä syntymää olisi tosiasiasissa tapahtunutkaan, tai 1 Moos. 3. luvun kirjallisuuslaji puhuisi lankeemuksen historiallisuutta vastaan.

Raamatunkohtia

Jh 17:17. Pyhitä heidät totuudessa; sinun sanasi on totuus. **T**

2 Tm 3:15-17. ...ja koska jo lapsuudestasi saakka tunnet pyhät kirjoitukset, jotka voivat tehdä sinut viisaaksi, niin että pelastut uskon kautta, joka on Kristuksessa Jeesuksessa. Jokainen kirjoitus, joka on syntynyt Jumalan Hengen vaikutuksesta, on myös hyödyllinen opetuksiksi, nuhteeksi, ojennukseksi, kasvatukseksi vanhurskaudessa, että Jumalan ihminen olisi täydellinen, kaikkiin hyviin tekoihin valmistunut. **T**

1 Tss 2:13. Ja sen tähden me myös lakkaamatta kiitämme Jumalaa siitä, että te, kun saitte meiltä kuulemanne Jumalan sanan, oitte sen vas-

taan, ette ihmisten sanana, vaan, niin kuin se totisesti on, Jumalan sanana, joka myös vaikuttaa teissä, jotka uskotte. **T**

Ps 119:160. Sinun sanasi on kokonansa totuus, ja kaikki sinun vanhurskautesi oikeudet pysyvät iankaikkisesti. **T**

Jh 10:35. Jos hän sanoo jumaliksi niitä, joille Jumalan sana tuli — ja Raamattu ei voi raueta tyhjiin —... **T**

Gal 1:8. Mutta vaikka me, tai vaikka enkeli taivaasta julistaisi teille evankeliumia, joka on vastoin sitä, minkä me olemme teille julistaneet, hän olkoon kirottu. **T**

2 Tss 2:15. Niin seisokaa siis, veljet, lujina ja pitäkää kiinni niistä opetuksista, joita olette oppineet joko meidän puheestamme tai kirjeestämme. **T**

Lk 24:25-27. Niin hän sanoi heille: "Oi, te ymmärtämättömät ja hitaat sydämettä uskomaan kaikkea sitä, minkä profeetat ovat puhuneet! Eikö Kristuksen pitänyt tätä kärsimän ja sitten menemän kirkkauteensa?" Ja hän alkoi Mooseksesta ja kaikista profeetoista ja selitti heille, mitä hänestä oli kaikissa kirjoituksissa sanottu. **T**

Jh 21:24. Tämä on se opetuslapsi, joka todistaa näistä ja on nämä kirjoittanut, ja me tiedämme, että hänen todistuksensa on tosi. **T**

2 Pt 1:16. Sillä me emme seuranneet viekkaasti sommiteltuja taruja tehdessämme teille tiettäväksi Herramme Jeesuksen Kristuksen voimaa ja tulemusta, vaan me olimme omin silmin nähneet hänen valtasuuruutensa. **T**

1 Kor 14:37. Jos joku luulee olevansa profeetta tai hengellinen, niin tietäkoon, että mitä minä kirjoitan teille, se on Herran käsky. **4**

Luterilainen tunnustus

Olkoon sekä niillä, jotka nyt elävät, että rakkailla jälkeläisillämme nimenomainen ja perusteellinen opastus ja kertakaikkinen varmuus siitä, mikä on se kristillinen tunnustus, johon sekä me että maittemme seurakunnat ja koulut aina tähän asti ovat tunnustautuneet ja vedonneet! Jumalan puhtaan, erehtymättömän ja muuttumattoman Sanan mukaisesti... *Yksimielisyyden kirjan esipuhe s. 7. T, 1, 2, 3*

"Kolmas on se, ettei Jumalan Sana ole vilpistelevä eikä se valhettele." (Luther) *Yksimielisyyden ohje, sup. VII, 13, s. 433. T, 1, 2, 3, 4, 5*

Niin näet on kuin Kristuksen suu esittää ja sanoo; hän ei saata valhetella eikä pettää. *Iso Katekismus, alttarin sakr., 14, s. 397. T, 1, 5*

Siksi, että tiedämme: Jumala ei valhettele. Minä ja lähimmäiseni ja, lyhyesti sanoen, kaikki ihmiset saattavat erehtyä ja pettää, mutta Jumalan Sana ei saata erehtyä. *Iso Katekismus, IV, 57, s. 393. T, 1, 2, 3, 7, 8*

Ellet nyt tuota voikaan tuntea, niin usko ainakin Raamattua! Se ei valhettele. Se tuntee lihasi paremmin kuin sinä itse. *Iso Katekismus, alttarin sakramentti, 76, s. 404. T, 7, 8*

Todellakaan ei ole itse Herraa Jeesusta Kristusta luotettavampaa ja varmempaa Jeesuksen Kristuksen selittäjää. Hän parhaiten ymmärtää omat ansansa, mielensä ja tarkoituksensa ja hän on viisain ja ymmärtävin niiden selvittäjä. Tätä viimeistä tahtoaan ja testamenttiaan ynnä ainaista liittoaan ja yhtymystään määrätessään samoin kuin kysymyksen ollen muistakin uskonkohdista ja kaikista muista liiton- ja armonmerkeistä, esimerkiksi Vanhan liiton moninaisista uhreista ja pyhästä kasteesta hän ei käytä peiteltyjä, vaan aivan täsmällisiä, yksinkertaisia, epäilemättömiä ja selviä sanoja. *Yksimielisyyden ohje, täyd. sel. VII, 50, s. 519 s. 1, 2, 3, 5*

Mutta eipä tämä olekaan jonkun ruhtinaan tai keisarin, vaan ylhäisen Majesteetin sana ja asetus, ja hänen edessään kaikkien tuotujen on maahan kumartuminen, tinkimättä myöntäminen todeksi se, mitä hän sanoo, ja ottaminen se vastaan kaikella kunnioituksella, pelolla ja kaikessa nöyryydessä. *Iso Katekismus, alttarin sakr., 11, s. 397. T, 1, 5*

Tämän ohella tulee meidän uurastamalla uurastaa Jumalan tahdon mukaan elämistä, näin Pietarin kehotuksen mukaisesti tekemään kutsumisemme lujaksi" (2 Piet. 1:10), ja erikoisesti pitäytymään ilmoitettuun Sanaan, joka ei voi jättää eikä jätäkään meitä pulaan. *Yksimielisyyden ohje, sup. XI, 14, s. 446. T, 7, 8*

Tämän persoonallisen yhtymyksen ja yhteyden perusteella Maria, suuresti ylistetty neitsyt, ei synnyttänyt pelkkää ihmistä sinänsä, vaan sellaisen ihmisen, joka todella on Korkeimman Poika; kuten enkeli todistaa. Jeesus osoitti jumalallisen majesteettiutensa jopa äitinsä kohdussa, kun hän syntyi neitsyestä vahingoittamatta hänen neitsyytään, sen tähden hän on todella Jumalan äiti, mutta sittenkin pysynyt neitsyenä. *Yksimielisyyden ohje, täyd. sel. VIII, 24, s. 535. 9*

G. Raamatun yhtenäisyys

Uskomme, opetamme ja tunnustamme, että koska sama Jumala puhuu halki koko Raamatun, niin Vanhan ja Uuden testamentin sisällä ja niiden kesken vallitsee elimellinen yhteys. Samalla kun myönnämme, että Raamatun kieli on rikasta ja tyyli vaihtelevaa ja että saman tapahtuman tai aiheen eri kuvauksissa saattaa olla korostuseroavuuksia, pidämme kuitenkin kiinni siitä, että halki koko Raamatun esitetään sama evankeliumin oppi sen kaikissa uskonkohdissa.

Hylkäämme näkemyksen, jonka mukaan Pyhä Raamattu eri kirjojensa ja tekijänsä sisällä ja niiden kesken esittäisi meille ristiriitaisia tai vastakkaisia opetuksia ja teologioita'. Emme katso tämän näkemyksen ainoastaan tekevän väkivaltaa Raamatun itseymmärrykselle, vaan siitä seuraa myös, että kirkon on mahdotonta pitää ja tunnustaa yhtenäistä todella raamatullista ja evankelistaa teologista kantaa.

Raamatunkohtia

Tiit 1:2,3. ...apostoli sen iankaikkisen elämän toivon perusteella, jonka Jumala, joka ei valhettele, on luvannut ennen ikuisia aikoja - mutta kun aika oli tullut, ilmoitti hän sanansa saarnassa, joka on uskottu minulle Jumalan, meidän vapahtajamme käskyn mukaan... **T, AT**

2 Tm 1:9,10. ...hän, joka on meidät pelastanut ja kutsunut pyhällä kutsuimuksella, ei meidän tekojemme mukaan, vaan oman aivoituksensa ja armonsa mukaan, joka meille on annettu Kristuksessa Jeesuksessa ennen ikuisia aikoja, mutta nyt ilmisaatettu meidän Vapahtajamme Kristuksen Jeesuksen ilmestymisen kautta, joka kukisti kuoleman ja toi valoon elämän ja katoamattomuuden evankeliumin kautta. **T**

Hbr 1:1,2. Sittenkuin Jumala muinoin monesti ja monella tapaa oli puhunut isille profeettain kautta, on hän näinä viimeisinä päivinä puhunut meille Pojan kautta, jonka hän on pannut kaiken perilliseksi, jonka kautta hän myös on maailman luonut. **T**

Rm 3:21-26. Mutta nyt Jumalan vanhurskaus, josta laki ja profeetat todistavat, on ilmoitettu ilman lakia, se Jumalan vanhurskaus, joka uskon kautta Jeesukseen Kristukseen tulee kaikkiin ja kaikille, jotka uskovat; sillä ei ole yhtään erotusta. Sillä kaikki ovat syntiä tehneet ja ovat Jumalan kirkkautta vailla ja saavat lahjaksi vanhurskauden hänen armostaan sen lunastuksen kautta, joka on Kristuksessa Jeesuksessa, jonka Jumala on asettanut armoistuimeksi uskon kautta hänen vereensä, osoittaaksensa vanhurskauttaan, koska hän oli jättänyt rankaisematta ennen tehdyt synnit jumalallisessa kärsivällisyydessään, osoittaaksensa vanhurskauttaan nykyajassa, sitä, että hän itse on vanhurskas ja vanhurskauttaa sen, jolla on usko Jeesukseen. **T**

Rm 1:1,2. Paavali, Jeesuksen Kristuksen palvelija, kutsuttu apostoli, erotettu julistamaan Jumalan evankeliumia, jonka Jumala on edeltä luvannut profeettainsa kautta pyhissä kirjoituksissa... **T**

1 Pt 1:10,11. Sitä pelastusta ovat etsineet ja tutkineet profeetat jotka ovat ennustaneet teidän osaksenne tulevasta armosta, ovat tutkineet, mihin tai millaiseen aikaan heissä oleva Kristuksen Henki viittasi, edel-

täpäin todistaessaan Kristusta kohtaavista kärsimyksistä ja niiden jälkeen tulevasta kunniaista. **T**

Apt 2:30,31. Koska hän nyt oli profeetta ja tiesi, että Jumala oli valalta vanhoen hänelle luvannut asettavansa hänen kupeittensa hedelmän hänen valtaistuimelleen, niin hän edeltä nähden puhui Kristuksen ylösnousemuksesta, sanoen, ettei Kristus ollut jäävä hylytyksi tuonelaan eikä hänen ruumiinsa näkevä katoavaisuutta. **T**

Apt 3:18-26. Mutta näin on Jumala täyttänyt sen, minkä hän oli edeltä ilmoittanut kaikkien profeettain suun kautta, että nimittäin hänen Voideltunsa piti kärsimän. Tehkää siis parannus ja kääntykää, että teidän syntinne pyyhittäisiin pois, että virvoituksen ajat tulisivat Herran kasvoista ja hän lähettäisi hänet, joka on teille edeltä määrätty, Kristuksen Jeesuksen. Taivaan piti omistaman hänet niihin aikoihin asti, jolloin kaikki jälleen kohdallensa asetetaan, mistä Jumala on ikiajoista saakka puhunut pyhäin profeettainsa suun kautta. Sillä Mooses on sanonut: 'Profeetan, minun kaltaiseni, Herra Jumala on teille herättävä veljienne joukosta; häntä kuuluu kaikessa, mitä hän teille puhuu. Ja on tapahtuva, että jokainen, joka ei sitä profeettaa kuule, hävitetään kansasta. Ja kaikki profeetat Samuelista alkaen ja kaikki järjestään, jotka puhuneet ovat, ovat myös ennustaneet näitä päiviä. Te olette profeettain ja sen liiton lapsia, jonka Jumala teki meidän isiemme kanssa sanoen Aabrahamille: 'Ja sinun siemenessäsi tulevat siunatuiksi kaikki maan sukukunnat.' Teille ensiksi Jumala on herättänyt Poikansa ja lähettänyt hänet siunaamaan teitä, kun kääntyte itse kukin pois pahuudestanne.' **T**

Jh 5:46,47. Sillä, jos te Moosesta uskoisitte, niin te uskoisitte minua, sillä minusta hän on kirjoittanut. Mutta jos te ette usko hänen kirjoituksiin, kuinka te uskoisitte minun sanojani? **T**

Jh 17:17. Pyhitä heidät totuudessa; sinun sanasi on totuus. **AT**

Rm 15:4. Sillä kaikki, mikä ennen on kirjoitettu, on kirjoitettu meille opiksi, että meillä kärsivällisyyden ja Raamatun lohdotuksen kautta olisi tivo. **T**

Jh 5:39. Te tutkitte kirjoituksia, sillä teillä on mielestänne niissä iankaikkinen elämä, ja ne juuri todistavat minusta. **T**

2 Tm 3:15-17. ...ja koska jo lapsuudestasi saakka tunnet pyhät kirjoitukset jotka voivat tehdä sinut viisaaksi, niin että pelastut uskon kautta, joka on Kristuksessa Jeesuksessa. Jokainen kirjoitus, joka on syntynyt Jumalan Hengen vaikutuksesta, on myös hyödyllinen opetuksiksi, nuhteeksi, ojennukseksi, kasvatukseksi vanhurskaudessa, että Jumalan ihminen olisi täydellinen, kaikkiin hyviin tekoihin valmistunut. **T, AT**

2 Tss 2:15. Niin seisokaa siis, veljet, lujina ja pitäkää kiinni niistä opetuksista, joita olette oppineet joko meidän puheestamme tai kirjeestämme. **T**

- Lk 24:25-27.* Niin hän sanoi heille: "Oi, te ymmärtämättömät ja hitaat sydämettä uskomaan kaikkea sitä, minkä profeetat ovat puhuneet! Eikö Kristuksen pitänyt tätä kärsimän ja sitten menemän kirkkauteensa?" Ja hän alkoi Mooseksesta ja kaikista profeetoista ja selitti heille, mitä hänestä oli kaikissa kirjoituksissa sanottu. **T, AT**
- Ps 119:160.* Sinun sanasi on kokonansa totuus ja kaikki sinun vanharskautesi oikeudet pysyvät iankaikkisesti. **AT**
- Jh 7:42.* Eikö Raamattu sano, että Kristus on oleva Daavidin jälkeläisiä ja tuleva pienestä Beetlehemin kaupungista, jossa Daavid oli? **T**
- Rm 4:6,7,9.* ...niin kuin myös Daavid ylistää autuaaksi sitä ihmistä, jolle Jumala lukee vanhurskauden ilman tekoja: "Autuaat ne, joiden rikokset ovat anteeksi annetut ja joiden synnit ovat peitetyt."... Koskeeko sitten tämä autuaaksi ylistäminen ainoastaan ympärileikattuja, vai eikö ympärileikkaamattomiakin? Sanommehan: "Aabrahamille luettiin usko vanhurskaudeksi." **T, AT**
- Apt 17:11.* Nämä olivat jalompia kuin Tessalonikan juutalaiset; he ottivat sanan vastaan hyvin halukkaasti ja tutkivat joka päivä kirjoituksia, oliko asia niin. **T**
- 2 Pt 3:15,16.* ...ja lukekaa meidän Herramme pitkämielisyys pelastukseksi, josta myös meidän rakas veljemme Paavali hänelle annetun viisauden mukaan teille on kirjoittanut; niin kuin hän tekee kaikissa kirjeissään, kun hän niissä puhuu näistä asioista, vaikka niissä tosin on yhtä ja toista vaikeatajuista, jota tietämättömät ja vakaantumattomat vääntävät kieroon, niin kuin muitakin kirjoituksia, omaksi kadotukseksi. **T, AT**
- Apt 18:24,28.* Ja Efesoon saapui eräs juutalainen, nimeltä Apollos, syntyisin Aleksandriasta, puhetaitoinen mies ja väkevä raamatuissa... Sillä hän kumosi suurella voimalla julkisesti juutalaisten väitteet ja näytti kirjoituksista toteen, että Jeesus on Kristus. **T**
- Lk 24:44-48.* Ja hän sanoi heille: "Tätä tarkoittivat minun sanani, kun minä puhuin teille ollessani vielä teidän kanssanne, että kaiken pitää käymän toteen, mikä minusta on kirjoitettu Mooseksen laissa ja profeetoissa ja psalmeissa." Silloin hän avasi heidän ymmärryksensä käsittämään kirjoitukset. Ja hän sanoi heille: "Niin on kirjoitettu, että Kristus oli kärsivä ja kolmantena päivänä nouseva kuolleista, ja että parannusta syntien anteeksisaamiseksi on saarnattava hänen nimensänsä kaikille kansoille, alkaen Jerusalemissa. Te olette tämän todistajat. **T**
- Apt 10:43.* Hänestä kaikki profeetat todistavat, että jokainen, joka uskoo häneen, saa synnit anteeksi hänen nimensä kautta. **T**
- 1 Kor 15:1-5.* Veljet, minä johdatan teidät tuntemaan sen evankeliumin, jonka minä teille julistin, jonka te myöskin olette ottaneet vastaan ja jossa myös pysytte ja jonka kautta te myös pelastutte, jos pidätte siitä

kiinni semmoisena, kuin minä sen teille julistin, ellette turhaan ole uskoneet. Sillä minä annoin teille ennen kaikkea tiedoksi sen, minkä itse olin saanut; että Kristus on kuollut meidän syntiemme tähden, kirjoitusten mukaan, ja että hänet haudattiin ja että hän nousi kuolleista kolmantena päivänä kirjoitusten mukaan, ja että hän näyttäytyi Keefalle, sitten niille kahdelletoista. **T, AT**

Gal 3:6-9. ...samalla tavalla kuin "Aabraham uskoi Jumalaa ja se luettiin hänelle vanhurskaudeksi"? Tietäkää siis, että ne, jotka uskoon perustautuvat, ovat Aabrahamin lapsia. Ja koska Raamattu edeltäpäin näki, että Jumala vanhurskauttaa pakanat uskosta, julisti se Aabrahamille edeltäpäin tämän hyvän sanoman: "Sinussa kaikki kansat tulevat siunatuiksi." Niinmuodoin ne, jotka perustautuvat uskoon, siunataan uskovan Aabrahamin kanssa. **T**

Luterilainen tunnustus

Toinen osa on evankeliumia, toisin sanoen Kristuksessa lahjoitetun armon lupaus. Lupaus toistuu tuon tuostakin kaikkialla Raamatussa. Se annettiin ensin Aadamille, sitten kantaisille; sen jälkeen profeetat toivat sen ilmi, ja vihdoin Kristus sitä julistaen toi sen esiin juutalaisille. Apostolit levittivät sitä koko maailmaan. Kaikki pyhät näet ovat tulleet vanhurskautetuiksi uskon kautta lupaukseen eivätkä puolinaisten tai täydellisten katumisiensa (attritiones vei contritiones) kautta. *Puolustus XII, 53, s. 146. T*

Kolmanneksi Pietari sanoo Apostolien tekojen 10. luvussa: "Hänestä kaikki profeetat todistavat, että jokainen, joka uskoo häneen, saa synnit anteeksi hänen nimensä kautta". Kuinka hän olisi voinut selvemmin ilmaista ajatuksensa? Me saamme, hän sanoo, syntien anteeksiannuksen hänen nimensä kautta, toisin sanoen hänen tähtensä, emme siis omien ansioidemme tähden, emme perinpohjaisen katumuksemme (contritio), puolittaisen katumuksemme (attritio), rakkautemme, jumalanpalveluksiemme tai tekojemme tähden. Ja hän lisää: kun uskomme häneen. Hän siis vaatii uskoa. Emmehän voi omistaa itsellemme Kristuksen nimeä muulla tavalla kuin uskolla. Sitä paitsi hän vetoaa kaikkien Profeettojen yhtäpitävyyteen. Todellakin kirkon todistusvoimaan vetoamista! Tätä opinkohtaa joudumme kuitenkin uudelleen käsittelemään seuraavassa, kun tulee kysymys katumuksesta. *Puolustus IV, 83, s. 77. T*

Oikeamieliset omattunnot tietäkööt siis Jumalan käskyn olevan, että uskovat itselleen synnit lahjaksi anteeksiannettavan Kristuksen tähden eikä meidän omien tekojemme tähden. Ja tämän Jumalan käskyn varassa pysykööt lujina vastustaen epätoivoa ja synnin ja kuoleman kauhujia. Tietäkööt edelleen, että tämä käsitys on seurakunnassa, pyhien keskuudessa, ollut olemassa maailman alusta asti. Esittäähän Pietari selvästi profeettojen yksimielisen ajatuksen, ja apostolien kirjoitukset

todistavat näillä olleen saman käsityskannan. Isienkään todistuksia ei puutu. *Puolustus XII, 72-73, s. 149. T*

Laki ei kylläkään opeta lahjaksi saatavaa syntien anteeksiantamusta, mutta kantaisät kuitenkin tunsivat sen Kristusta koskevan lupauksen, että Jumala Kristuksen tähden tahtoo antaa synnit anteeksi. Näin käsittäessään Kristuksen tulevan lunastushinnaksi meidän syntiemme lähdän he tiesivät, etteivät meidän tekomme voi riittää lunastushinnaksi näin tärkeässä asiassa. Senpä tähden he uskolla omaksuivatkin lahjalaupeuden ja syntien anteeksiantamuksen samalla tavalla kuin uuden liiton pyhät. Tämän kanssa yhteydessä ovat nuo Psalmeista ja Profeetoista tavattavat, tämän tästä esiintyvät 'laupeuden' ja "uskon" loistamiset, esimerkiksi seuraava: "Jos sinä, Herra pidät mielessäsi synnit, Herra, kuka silloin kestää?" Tässä psalminkirjoittaja tunnustaa synnit, ansioihinsa vetoamatta. Ja hän lisää: "Mutta sinun tykönäsi on anteeksiantamus." Tässä hän rohkaistuu turvaamalla Jumalan laupeuteen. Ja sitten hän mainitsee lupauksen: "Minun sieluni odottaa hänen sanaansa, minun sieluni toivoo Herraan", toisin sanoen: Koska sinä olet luvannut syntien anteeksiantamuksen, tämä sinun lupauksesi minua kannattaa. Kantaisiäkään ei siis vanhurskautettu lain, vaan lupauksen ja uskon kautta. *Puolustus IV, 57-58, s. 73, T*

Olihan asianmukaista, että Vanhan liiton pyhät vanhurskautettiin uskosta sen syntien anteeksiantamuksen lupaukseen, joka oli lahjoitettava Kristuksen tähden, aivan samalla tavalla kuin uuden liiton pyhät vanhurskautetaan. Oli asianmukaista, että kaikki maailman alusta alkaen eläneet pyhät tietäisivät, että luvattu Kristus oli oleva uhri ja hyvitys synnistä, niin kuin Jesaja kirjansa 53. luvussa opettaa: "Sitten kun hän on pannut sielunsa vikauhriksi synnin tähden jne." *Puolustus XXIV, 55, s. 216. T, AT*

Mutta Pietarihan juuri tässä kysymyksenalaisessa asiassa mainitsee perustukseksi seurakunnan mielipiteen: "Hänestä", niin hän sanoo, "kaikki profeetat todistavat, että hänen nimensä kautta saadaan synnit anteeksi." Varmastikin profeettojen mielipidettä on pidettävä seurakunnan yleisenä mielipiteenä (universalis ecclesiae consensus). *Puolustus XII, 66, s. 148. T, AT*

Niinpä tohtori Luther on erittäin ahkerasti kaikissa teoksissaan käsitellyt puheenaolevaa erotusta ja nimen omaan osoittanut, että se Jumalan tuntemus, joka tulee evankeliumista, on aivan toinen kuin se, mikä laista opetetaan ja opitaan; onhan pakanoillakin luonnollisen lain pohjalla jossakin määrin Jumalan tuntemusta, mutta kuitenkin he eivät ole häntä oikein oppineet tuntemaan eivätkä ole häntä oikein kunnioittaneet - Roomalaiskirjeen 1. luku.

Näitä kumpaakin saarnaa on aina ja kaikkialla maailman alusta alkaen Jumalan seurakunnassa rinnakkain, mutta asianmukaisesti toisistaan erillään pitäen opetettu. Rakkaiden kantaisien jälkeläiset eivät, samoin kuin kantaisät itsekään, ainoastaan aina miellinsä muis-

tutelleet sitä, että Jumala alussa loi ihmisen olemaan edessään vanhurskaana ja pyhänä, mutta että tämä käärmeen petoksen ansiosta rikkoi Jumalan käskyn, tullen syntiseksi, näin turmellen sekä itsensä että kaikki jälkeläisensä, syösten heidät kuolemaan ja iankaikkiseen kadotukseen, vaan he myös rohkaisivat mielensä ja lohduttautuivat vaimon siementä julistavalla saarnalla, häntä, joka oli rikki polkeva "käärmeen pään", ja Aabrahamin siemenelle, jossa "kaikki kansat piti siunattaman", ja vielä Daavidin Pojalla, joka oli jälleen uudistava Israelin valtakunnan ja oleva "pakanain vaikeutena", joka "runneltiin meidän pahojen tekojemme tähden", jonka haavojen kautta me olemme parannetut. *Yksimielisyyden ohje, täyd. sel. V, 23, s. 506. T*

H. Vanhan testamentin profetia

Koska Jumalan kirjoitettu ilmoitus huipentuu Uuteen testamenttiin, me pidämme kiinni siitä, että sillä on ratkaiseva merkitys määriteltäessä molempien Testamenttien välistä suhdetta ja erityisesti Vanhan testamentin profetioiden merkitystä, sillä profetian merkitys voidaan tuntea täysin ainoastaan sen täyttymyksestä. Yhdessä Luterilaisten tunnustuskirjojen kanssa tunnustamme todeksi, että kautta Vanhan testamentin esiintyy messiaanisia profetioita Jeesuksesta Kristuksesta. Niinpä tunnustammekin oikeaksi, että Vanha testamentti "lupaa Kristuksen tulevaksi ja tarjoaa hänen tähtensä syntien anteeksiantamusta, vanhurskautusta ja iankaikkista elämää" (*Puolustus IV, 5, s. 66*) ja että patriarkat ja heidän jälkeläisensä lohduttivat itseään sellaisilla messiaanisilla lupauksilla (*vrt. Yksimielisyyden ohje, täyd. sel. V, 23, s. 508 s.*).

Sen vuoksi hylkäämme seuraavat näkemykset:

1. Uuden testamentin Vanhan testamentin tekstejä ja tapahtumia koskevat lausumat eivät osoittaisi sitovasti niiden merkitystä. (Hylkäämme esimerkiksi väitteen, että Jeesuksen viittaus Psalmiin 110 Matt. 22:43,44 ei osoittaisi Daavidia Psalmin 110 tekijäksi eikä näyttäisi toteen sen ennustavaa messiaanista luonnetta.)

2. Vanhan testamentin profetioita ei saisi pitää messiaanisina siinä mielessä, että ne olisivat aidosti ennustavia, vaan vain

siinä mielessä, että Uusi testamentti myöhemmin soveltaa niitä tapahtumiinsa.

3. Vanhan testamentin profeetat eivät olisi milloinkaan käsitäneet asiaa siten, että heidän profetiensa olisivat ulottuneet yli heidän oman aikansa Kristuksen aikaan.

Raamatunkohtia

Jh 8:56. Aabraham, teidän isänne, riemuitsi siitä, että hän oli näkevä minun päiväni; ja hän näki sen ja iloitsi. **T, 3**

Jh.12:41. Tämän Esaias sanoi kun hän näki hänen kirkkautensa ja puhui hänestä. **T,3**

Tiit 1:2,3. ...apostoli sen iankaikkisen elämän toivon perusteella, jonka Jumala, joka ei valhettele, on luvannut ennen ikuisia aikoja - mutta kun aika oli tullut, ilmoitti hän sanansa saarnassa, joka on uskottu minulle Jumalan, meidän vapahtajamme, käskyn mukaan. **T**

Rm 3:21,22. Mutta nyt Jumalan vanhurskaus, josta laki ja profeetat todistavat, on ilmoitettu ilman lakia, se Jumalan vanhurskaus, joka uskon kautta Jeesukseen Kristukseen tulee kaikkiin ja kaikille, jotka uskovat; sillä ei ole yhtään erotusta. **T**

Hbr 1:1,2. Sitten kuin Jumala muinoin monesti ja monella tapaa oli puhunut isille profeettain kautta, on hän näinä viimeisinä päivinä puhunut meille Pojan kautta, jonka hän on pannut kaiken perilliseksi, jonka kautta hän myös on maailman luonut. **T**

Rm 1:1,2. Paavali, Jeesuksen Kristuksen palvelija, kutsuttu apostoli, erotettu julistamaan Jumalan evankeliumia, jonka Jumala on edeltä luvannut profeettainsa kautta pyhissä kirjoituksissa... **T**

Apt 10:43. Hänestä kaikki profeetat todistavat, että jokainen, joka uskoo häneen, saa synnit anteeksi hänen nimensä kautta.

Gal 3:6-9. ...samalla tavalla kuin "Aabraham uskoi Jumalaa, ja se luettiin hänelle vanhurskaudeksi"? Tietäkää siis, että ne, jotka uskoon perustautuvat, ovat Aabrahamin lapsia. Ja koska Raamattu edeltäpäin näki, että Jumala vanhurskauttaa pakanat uskosta, julisti se Aabrahamille edeltäpäin tämän hyvän sanoman: "Sinussa kaikki kansat tulevat siunatuiksi." Niinmuodoin ne, jotka perustautuvat uskoon, siunataan uskovan Aabrahamin kanssa. **T, 2, 3**

1 Pt 1:10-12. Sitä pelastusta ovat etsineet ja tutkineet profeetat, jotka ovat ennustaneet teidän osaksenne tulevasta armosta, ovat tutkineet, mihin tai millaiseen aikaan heissä oleva Kristuksen Henki viittasi, edeltäpäin todistaessaan Kristusta kohtaavista kärsimyksistä ja niiden jälkeen tulevasta kunniaasta. Ja heille, koska he eivät palvelleet itseän-

sä, vaan teitä, ilmoitettiin se, mikä nyt on teille julistettu niiden kautta, jotka taivaasta lähetetyssä Pyhässä Hengessä ovat teille evankeliumia julistaneet; ja siihen enkelitkin halajavat katsahtaa. **T, 2, 3**

Jh 5:46,47. Sillä jos te Moosesta uskoisitte, niin te uskoisitte minua; sillä minusta hän on kirjoittanut. Mutta jos te ette usko hänen kirjoituksiin, kuinka te uskoisitte minun sanojani? **T**

Jh 5:39. Te tutkitte kirjoituksia, sillä teillä on mielestänne niissä iankaikkinen elämä, ja ne juuri todistavat minusta. **T**

2 Tm 3:15-17. ...ja koska jo lapsuudestasi saakka tunnet pyhät kirjoitukset, jotka voivat tehdä sinut viisaaksi, niin että pelastut uskon kautta, joka on Kristuksessa Jeesuksessa. Jokainen kirjoitus, joka on syntynyt Jumalan Hengen vaikutuksesta, on myös hyödyllinen opetuksiksi, nuhteeksi, ojennukseksi, kasvatukseksi vanhurskaudessa, että Jumalan ihminen olisi täydellinen, kaikkiin hyviin tekoihin valmistunut. **T**

Lk 24:25-27. Niin hän sanoi heille: "Oi, te ymmärtämättömät ja hitaat sydämettä uskomaan kaikkea sitä, minkä profeetat ovat puhuneet! Eikö Kristuksen pitänyt tätä kärsimän ja sitten menemän kirkkauteensa?" Ja hän alkoi Mooseksesta ja kaikista profeetoista ja selitti heille, mitä hänestä oli kaikissa kirjoituksissa sanottu. **T, 2**

Jh 7:42. Eikö Raamattu sano, että Kristus on oleva Daavidin jälkeläisiä ja tuleva pienestä Beetlehemin kaupungista, jossa Daavid oli? **T, 2**

Apt 18:24,28. Ja Efesoon saapui eräs juutalainen, nimeltä Apollos, syntyisin Aleksandriasta, puhetaitoinen mies ja väkevä raamatuissa... Sillä hän kumosi suurella voimalla julkisesti juutalaisten väitteet ja näytti kirjoituksista toteen, että Jeesus on Kristus. **T, 2**

Lk 24:44-47. Ja hän sanoi heille: "Tätä tarkoittivat minun sanani, kun minä puhuin teille ollessani vielä teidän kanssanne, että kaiken pitää käymän toteen, mikä minusta on kirjoitettu Mooseksen laissa ja profeetoissa ja psalmeissa." Silloin hän avasi heidän ymmärryksensä käsittelemään kirjoitukset. Ja hän sanoi heille: "Näin on kirjoitettu, että Kristus oli kärsivä ja kolmantena päivänä nouseva kuolleista, ja että parannusta syntien anteeksisaamiseksi on saarnattava hänen nimesensä kaikille, alkaen Jerusalemistä. **T, 2**

Apt 2:31. ...niin hän (Daavid) edeltä nähden puhui Kristuksen ylösnousemuksesta, sanoen, ettei Kristus ollut jäävä hyljättyksi tuonelaan eikä hänen ruumiinsa näkevä katoavaisuutta. **2,3**

Luterilainen tunnustus

Niinpä tohtori Luther on erittäin ahkerasti kaikissa teoksissaan käsitellyt puheenaolevaa erotusta ja nimen omaan osoittanut, että se Jumalan tuntemus, joka tulee evankeliumista, on aivan toinen kuin se, mikä laista opetetaan ja opitaan; onhan pakanoillakin luonnollisen lain poh-

jalla jossakin määrin Jumalan tuntemusta, mutta kuitenkin he eivät ole häntä oikein oppineet tuntemaan eivätkä ole häntä oikein kunnioittaneet - Roomalaiskirjeen 1. luku.

Näitä kumpaakin saarnaa on aina ja kaikkialla maailman alusta alkaen Jumalan seurakunnassa rinnakkain, mutta asianmukaisesti toisistaan erillään pitäen opetettu. Rakkaiden kantaisien jälkeläiset eivät, samoin kuin kantaisät itsekään, ainoastaan aina mieliinsä muistutellut sitä, että Jumala alussa loi ihmisen olemaan edessään vanhurskaana ja pyhänä, mutta että tämä käärmeen petoksen ansiosta rikkoi Jumalan käskyn, tullen syntiseksi, näin turmellen sekä itsensä että kaikki jälkeläisensä, syösten heidät kuolemaan ja iankaikkiseen kadotukseen, vaan he myös rohkaisivat mielensä ja lohduttautuivat vaimon siementä julistavalla saarnalla, häntä, joka oli rikki polkeva "käärmeen pää"-, ja Aabrahamin siemenellä, jossa "kaikki kansat" piti "siunattaman", ja vielä Daavidin Pojalla, joka oli jälleen uudistava Israelin valtakunnan ja oleva "pakanain valkeutena", joka "runneltiin meidän pahojen tekojemme tähden", jonka haavojen kautta me olemme parannetut. *Yksimielisyyden ohje, täyd. sel. V, 23, s. 506. T*

Koko Raamattu on jaettava näihin kahteen pääosaan: lakiin ja lupauksiin. Toisin kohdin se näet opettaa lakia, toisin kohdin se opettaa Kristusta koskevaa lupausta, joko niin, että se lupaa Kristuksen tulevaksi ja tarjoaa hänen tähtensä syntien anteeksiantamusta, vanhurskautusta ja iankaikkista elämää, tai niin, että Kristus itse ilmestyttyään evan geliuimissa lupaa syntien anteeksiantamuksen, vanhurskautuksen ja iankaikkisen elämän. *Puolustus IV, 5, s. 66. T*

Kolmanneksi Pietari sanoo Apostolien tekojen 10. luvussa: "Hänestä kaikki profeetat todistavat, että jokainen, joka uskoo häneen, saa synnit anteeksi hänen nimensä kautta". Kuinka hän olisi voinut selvemmin ilmaista ajatuksensa? Me saamme, hän sanoo, syntien anteeksiantamuksen hänen nimensä kautta, toisin sanoen hänen tähtensä, emme siis omien ansioidemme tähden, emme perinpohjaisen katumuksemme (contritio), puoliittaisen katumuksemme (attritio), rakkautemme, jumalanpalveluksiemme tai tekojemme tähden. Ja hän lisää: kun uskomme häneen. Hän siis vaatii uskoa. Emmehän voi omistaa itsellemme Kristuksen nimeä muulla tavalla kuin uskolla. Sitä paitsi hän vetoaa kaikkien Profeettojen yhtäpitävyyteen. Todellakin kirkon todistusvoimaan vetoamista! Tätä opinkohtaa joudumme kuitenkin uudelleen käsittelemään seuraavassa, kun tulee kysymys katumuksesta. *Puolustus IV, 83, s. 77. T*

Kerrassaan erehtyvät ne, jotka luulottelevat leeviläisten uhrien Jumalan edessä usainneen syntien anteeksiantamuksen, ja jotka uuden liiton aikana tähän esikuvaan vedoten - ohi Kristuksen uhrin - vaativat toisiin sovellettavia uhreja. Moinen kuvittelu suorastaan panee pimemtoon Kristuksen kärsimyksen ansion ja uskonvanhurskauden, tekee tyhjäksi sekä vanhan että uuden liiton opin ja asettaa Kristuksen tilal-

le muiksi välittäjiksi ja sovittajiksi paaveja ja uhripappeja, jotka päivästä päivään kirkoissa myyvät palvelustaan. *Puolustus XXIV, 57, s. 216. T*

Mikähän on seurakunnassa sen varmempaa kuin se, että syntien anteeksiantamus tapahtuu lahjaksi Kristuksen tähden ja että Kristus - eivätkä meidän omat tekemme - on syntien sovitus? Pietari sanoo: "Hänestä kaikki profeetat todistavat, että jokainen, joka uskoo häneen, saa synnit anteeksi hänen nimensä kautta." Me yhdyimme mieluummin profeettojen seurakunnan kuin noiden auttamattomien, vailla häpyä Kristusta herjaavien Kumoamuksen tekijöiden mielipiteeseen. *Puolustus XX, 2, s. 183. T*

Toisessa osassa Daniel lupaa kuninkaalle syntien anteeksiantamuksen. Tämä syntien anteeksiantamuksen lupaus ei ensinkään ole lain saanaa, se on aito profeettallinen ja evankelinen sana, jonka Daniel toivoi uskolla vastaanotettavan. Tiesihän Daniel, että Kristuksessa syntien anteeksiantamusta ei oltu luvattu ainoastaan israelilaisille, vaan kaikille pakanoillekin; eipä hän muussa tapauksessa olisi voinut luvata syntien anteeksiantamusta. *Puolustus IV, 262, s. 103. T, 2, 3*

Mutta nyttemmin, kun hän ei muiden pyhien tavoin mennyt taivaaseen, vaan, niin kuin apostoli sanoo, kaikkia taivaita ylemmäksi, hän todella näyttää kaiken ja, ei ainoastaan Jumalana, vaan myös ihmisenä kaikkialla läsnä ollen hallitsee merestä mereen ja hamaan maailman ääriin asti, niin kuin profeetat ennustavat ja apostolit todistavat: hän kaikkialla vaikutti heidän kanssaan ja vahvisti heidän sanansa seuraavien merkkien kautta. *Yksimielisyyden ohje, täyd. sel. VII, 27, s. 536. 2*

Toinen osa on lakia, joka saattaa ilmi synnit, nuhtelee niiden tähden ja tuomitsee ne. Toinen osa on evankeliumia, toisin sanoen Kristuksessa lahjoitetun armon lupaus. Lupaus toistuu tuon tuostakin kaikkialla Raamatussa. Se annettiin ensin Aadamille, sitten kantaisille; sen jälkeen profeetat toivat sen ilmi, ja vihdoin Kristus sitä julistaen toi sen esiin juutalaisille. Apostolit levittivät sitä koko maailmaan. Kaikki pyhät näet ovat tulleet vanhurskautetuiksi uskon kautta lupaukseen eivätkä puolinaisten tai täydellisten katumisiensa (altritiones vei contritiones) kautta. *Puolustus XII, 52, s. 146. T, 2*

Laki ei kylläkään opeta lahjaksi saatavaa syntien anteeksiantamusta, mutta kantaisät kuitenkin tunsivat sen Kristusta koskevan lupauksen, että Jumala Kristuksen tähden tahtoo antaa synnit anteeksi. Näin käsittäessään Kristuksen tulevan lunastushinnaksi meidän syntiemme tähden he tiesivät, etteivät meidän tekemme voi riittää lunastushinnaksi näin tärkeässä asiassa. Senpä tähden he uskolla omaksuivatkin lahjalaupouden ja syntien anteeksiantamuksen samalla tavalla kuin uuden liiton pyhät. Tämän kanssa yhteydessä ovat nuo Psalmeista ja Profeetoista tavattavat, tämän tästä esiintyvät "laupeuden" ja "uskon" toistamiset, esimerkiksi seuraava: "Jos sinä, Herra pidät mielessäsi synnit, Herra, kuka silloin kestää?" Tässä psalminkirjoittaja tunnustaa

synnit, ansioihinsa vetoamatta. Ja hän lisää: "Mutta sinun tykönäsi on anteeksiantamus." Tässä hän rohkaistuu turvaamalla Jumalan laupeuteen. Ja sitten hän mainitsee lupauksen: "Minun sieluni odottaa hänen sanaansa, minun sieluni toivoo Herraan", toisin sanoen: Koska sinä olet luvannut syntien anteeksiantamuksen, tämä sinun lupauksesi minua kannattaa. Kantaisiäkään ei siis vanhurskautettu lain, vaan lupauksen ja uskon kautta. *Puolustus IV, 57-58, s. 73. T, 3*

Mutta Pietarihan juuri tässä kysymyksenalaisessa asiassa mainitsee perustukseksi seurakunnan mielipiteen: "Hänestä", niin hän sanoo, "kaikki profeetat todistavat, että hänen nimensä kautta saadaan synnit anteeksi." Varmastikin profeettojen mielipidettä on pidettävä seurakunnan yleisenä mielipiteenä (universalis ecclesiae consensus). *Puolustus XII, 66, s. 148. T, 2,3*

Oikeamieliset omattunnot tietäkööt siis Jumalan käskyn olevan, että uskovat itselleen synnit lahjaksi anteeksianneltavan Kristuksen tähden eikä meidän omien tekojemme tähden. Ja tämän Jumalan käskyn varassa pysykööt lujina vastustaen epätoivoa ja synnin ja kuoleman kauhujä. Tietäkööt edelleen, että tämä käsitys on seurakunnassa, pyhien keskuudessa, ollut olemassa maailman alusta asti. Esittäähän Pietari selvästi profeettojen yksimielisen ajatuksen, ja apostolien kirjoitukset todistavat näillä olleen saman käsityskannan. Isienkään todistuksia ei puutu. *Puolustus XII, 72-73, s. 149. T, 2, 3*

I. Raamatun tulkinnan historiallisia menetelmiä

Koska Jumala on historian Herra ja on ilmoittanut itsensä historiassa tapahtuneissa teoissa ja on tosiasiallisesti astunut Poikansa henkilössä ihmisen historiaan, me tunnustamme, että ne historialliset puitteet, joihin Raamatussa on asetettu evankeliumin sanoma, ovat Sanan olennainen osa. Edelleen tunnustamme oikeaksi, että inspiroidut Raamatun kirjoitukset ovat historiallisia dokumentteja, jotka on kirjoitettu eri aikoina, eri paikoissa ja eri olosuhteissa. Sen vuoksi uskomme, että Raamattu kutsuu historialliseen tutkimukseen ja että se on otettava vakavasti historiallisina dokumentteina. On kuitenkin totta, ettei kristitty Raamatun selittäjä voi varauksetta omaksua maallisen historian tutkijan ennako-olettamuksia tai sääntöjä, vaan häntä johtaa historiallisten menetelmien käytössä hänen historian Herraan kohdistuvan uskonsa asettamat edellytykset, Herraan, joka ilmoittaa itsensä Pyhässä Raamatussa Luojana ja Yl-

läpittäjänä ja joka jopa on astunut historiaamme johdattaakseen sen määräämänsä päätökseen.

Sen tähden hylkäämme seuraavat näkemykset:

1. Kysymys siitä, tapahtuivatko tietyt Raamatussa kuvatut tapahtumat todellisuudessa, olisi vailla merkitystä, kunhan pidetään silmällä Pyhän Raamatun tarkoitus ja tehtävä.

2. Menetelmät, jotka perustuvat sekularistisiin ja naturalistisiin historiankäsityksiin ja joista alla on esimerkkejä, olisivat käyttökelpoisia Raamattua selitettäessä:

a. Avaruus olisi suljettu niin, ettei Jumala tai mikään ylikuonnollinen voima voisi muuttaa sen luonnollista kulkua.

b. Ihmeet tulisi milloin mahdollista selittää naturalistisen katsomuksen mukaan.

c. Ihmeiden ekonomiaa koskeva periaate johtaisi tiettyjen Raamatussa kerrottujen ihmeitten kieltämiseen.

d. Pyhän Raamatun opit olisivat seurausta Israelin tai alkukirkon sisällä vallinneiden ajatusten ja kokemusten luonnollisesta kehityksestä.

e. Raamatun sanomaa voidaan pätevästi arvioida niiden lainalaisuuksien avulla, jotka johdetaan yksistään empirisistä tiedoista tai rationaalisista havainnoista.

f. Ihmisen kykenemättömyys tuntea tulevaisuutta tekisi mahdottomaksi todellisen ennustavan profetian.

3. Raamattua selittäessämme ensisijaisena huolenamme ei olisi primääristen lähteitten, nimittäin kanonisten Kirjoitusten merkityksen määrittäminen lähteitten itsensä perustalta.

4. Jos historiallisten lähteitten käyttö ajaa johtopäätöksiin, jotka poikkeavat Raamatun tekstin selvästä merkityksestä, ne olisi hyväksyttävissä ilman, että samalla tehtäisiin väkivaltaa luterilaiselle opille Raamatusta tai sitoutumisellemme Luterilaisiin tunnustuksiin. (Torjumme esimerkiksi väitteen, että on

lupa kirjallisten, historiallisten tai teologisten syitten tähden kieltää enkelien tai persoonallisen Perkeleen olemassaolo.)

Raamatunkohtia

Jh 1:14. Ja sana tuli lihaksi ja asui meidän keskellämme ja me katselimme hänen kirkkauttansa, senkaltaista kirkkautta, kuin ainokaiselta Pojalla on Isältä; ja hän oli täynnä armoa ja totuutta. **T**

1 Kor 15:1-8. Veljet, minä johdatan teidät tuntemaan sen evankeliumin, jonka minä teille julistin, jonka te myöskin olette ottaneet vastaan ja jossa myös pysytte ja jonka kautta te myös pelastutte, jos pidätte siitä kiinni semmoisena, kuin minä sen teille julistin, ellette turhaan ole uskoneet. Sillä minä annoin teille ennen kaikkea tiedoksi sen, minkä itse olin saanut; että Kristus on kuollut meidän syntiemme tähden kirjoitusten mukaan ja että hänet haudattiin ja että hän nousi kuolleista kolmantena päivänä, kirjoitusten mukaan, ja että hän näyttäytyi Keefaalle, sitten niille kahdelletoista. Sen jälkeen hän näyttäytyi yhtä haavaa enemmän kuin viidellesadalle veljelle, joista useimmat vielä nykyin ovat elossa, mutta muutamat ovat nukkuneet pois. Sen jälkeen hän näyttäytyi Jaakobille, sitten kaikille apostoleille. Mutta kaikkein viimeiseksi hän näyttäytyi minullekin, joka olen ikään kuin keskensyntynyt. **T**

Lk 2:1-3. Ja tapahtui niinä päivinä, että keisari Augustukselta kävi käsky, että kaikki maailma oli verolle pantava. Tämä verollepano oli ensimmäinen ja tapahtui Kyreniuksen ollessa Syyrian maaherrana. Ja kaikki menivät verolle pantaviksi, kukin omaan kaupunkiinsa. **T**

Lk 1:1-4. Koska monet ovat ryhtyneet tekemään kertomusta meidän keskuudessamme tosiksi tunnetuista tapahtumista, sen mukaisesti kuin meille ovat kertoneet ne, jotka alusta asti ovat omin silmin ne nähneet ja olleet sanan palvelijoita, niin olen minäkin, tarkkaan tutkittuani alusta alkaen kaikki, päättänyt kirjoittaa ne järjestyksessään sinulle, korkearvoinen Teofilus, että oppisit tuntemaan, kuinka varmat ne asiat ovat, jotka sinulle on opetettu. **T**

1 Kor 15:17-20. Mutta jos Kristus ei ole herätetty, niin teidän uskonne on turha, ja te olette vielä synneissänne. Ja silloinhan Kristuksessa nukkuneetkin olisivat kadotetut. Jos olemme panneet toivomme Kristukseen ainoastaan tämän elämän ajaksi, niin olemme kaikkia muita ihmisiä surkuteltavimmat. Mutta nytpä Kristus on noussut kuolleista, esikoisena kuoloon nukkuneista. **1**

Luterilainen tunnustus

Sen voimasta Kristus myös teki kaikki ihmetekonsa ja ilmoitti jumalallisen majesteettisuutensa mielin määrin, milloin ja miten tahtoi, ei siis yksinomaan vasta ylösnousemuksensa ja taivaaseenastumuksensa jälkeen, vaan alennuksensakin tilassa ollessaan. Näin kävi esimerkiksi Galilean Kaanan häissä, samoin hänen ollessaan kaksitoistavuotiaana oppineiden parissa, samoin yrttitarhassa yhdellä ainoalla sanalla suistaessaan maahan vihollisensa, ja niin ikään kuollessaan, hän kun ei kuollut vain kuten tavallinen ihminen, vaan kuolemallaan ja kuolemassaan voitti synnin, kuoleman, helvetin ja iankaikkisen kadotuksen; mitään tästä kaikesta inhimillinen luonto ei olisi yksin voinut toteuttaa, ellei se olisi ollut persoonallisesti yhtyneenä jumalalliseen luontoon ja ollut yhteydessä sen kanssa.

Siksipä inhimillinen luonto on myös kuolleista ylösnousemuksen jälkeen korotettu kaiken luodun yläpuolelle, mikä on taivaissa ja maan päällä, mikä merkitsee juuri sitä, että hän kokonaan riisui itseltään orjanmuodon. Kuitenkaan hän ei riisunut itseltään inhimillistä luontoa, vaan säilyttää sen omanaan iankaikkisesti. Hänet on hänen omaksumansa inhimillisen luonnon mukaan asetettu jumalallisen majesteettisuuden täydelliseen omistukseen ja käyttöön. Tämä majesteettisuus oli hänellä jo äitinsä kohdussa siitessään, mutta, niin kuin apostoli todistaa, hän tyhjensi itsensä siitä ja, niin kuin tohtori Luther selittää, alennuksensa tilassa salasi sen, käyttäen sitä ainoastaan silloin kun tahtoi. Mutta nyttemmin, kun hän ei muiden pyhien tavoin mennyt taivaaseen, vaan, niin kuin apostoli sanoo, kaikkia taivaita ylemmäksi, hän todella täyttää kaiken ja , ei ainoastaan Jumalana, vaan myös ihmisenä kaikkialla läsnäolleen hallitsee merestä mereen ja hamaan maailman ääriin asti, niin kuin profeetat ennustavat ja apostolit todistavat: hän kaikkialla vaikutti heidän kanssaan ja vahvisti heidän sanansa seuraavien merkkien kautta. *Yksimielisyyden ohje VIII, 25-27, s. 535 s. 2*

"Kolmas on se, ettei Jumalan Sana ole vilpistelevä eikä se valhettele." (Luther) *Yksimielisyyden ohje, sup. VII, 13, s. 433. 1, 4*

Ellet nyt tuota voikaan tuntea, niin usko ainakin Raamattua! Se ei valhettele. Se tuntee lihasi paremmin kuin sinä itse. *Iso Katekismus, alttarin sakramentti, 76, s. 404. 1, 4*

Siksi, että tiedämme: Jumala ei valhettele. Minä ja lähimmäiseni ja, lyhyesti sanoen, kaikki ihmiset saattavat erehtyä ja pettää, mutta Jumalan Sana ei saata erehtyä. *Iso Katekismus, IV, 57, s. 393. 1, 4*

Olkoon sekä niillä, jotka nyt elävät, että rakkailla jälkeläisillämme nimenomainen ja perusteellinen opastus ja kertakaikkinen varmuus siitä, mikä on se kristillinen tunnustus, johon sekä me että maittemme seurakunnat ja koulut aina tähän asti ovat tunnustautuneet ja vedonneet!

Jumalan puhtaan, erehtymättömän ja muuttumattoman Sanan mukaisesti... *Yksimielisyyden kirjan esipuhe s. 7. 3*

Emmehän siis suinkaan voi näitä iankaikkisen, totuudellisen ja kaikkivaltiaan Jumalan Pojan, meidän Herramme ja Lunastajamme, Jeesuksen Kristuksen sanoja tulkita ja selittää toisin, nimittäin kaunistelluiksi, kuvaannollisiksi, todellisuutta vastaamattomiksi puheentavoiksi, sellaisiksi, jotka tuntuvat järkemme mukaisilta. Meidän on päinvastoin yksinkertaisessa uskossa ja hänelle tulevassa kuuliaisuudessa omaksuttava nämä sanat sellaisina kuin ne kuuluvat. Me emme saa sallia minkään, inhimillisen järjen mukaan kehiteltyjen vastaväitteiden tai inhimillisten vastaansanomisten, näyttäkööt ne järjestä kuinka miellyttäviltä hyvänsä, itseämme niistä pois johdattaa. *Yksimielisyyden ohje, täyd. sel. VII, 45, s. 518 s. 2, 3*

V. Perisynti

Uskomme, opetamme ja tunnustamme, että Jumala loi Sannansa kaikkivaltiaalla voimalla kaiken. Uskomme myös, että ihminen Jumalan tärkeimpänä luomistekona luotiin erityisesti Jumalan kuvaksi, toisin sanoen vanhurskauden, viattomuuden ja autuuden tilaan. Tunnustamme oikeaksi, että Adam ja Eeva olivat todellisia historiallisia olentoja, maailman kaksi ensimmäistä ihmistä, ja että heidän lankeemuksensa oli historiallinen tapahtuma, joka toi synnin maailmaan, niin että "kaikki ihmiset, jotka Aadamin lankeemuksen jälkeen luonnollisella tavalla syntyvät, sikiävät ja syntyvät synnissä" (Augsburgin tunnustus II, 1, s. 26). Tunnustamme, että ihmisen lankeemus teki tarpeelliseksi Jeesuksen Kristuksen armollisen lunastustyön ja että langenneen ihmisen ainoa toivo pelastua synneistään lepää Jeesuksen Kristuksen, hänen Lunastajansa ja Herransa, varassa.

Sen vuoksi hylkäämme seuraavat:

1. Kaikki maailmankatsomukset, filosofiset teorit ja eksegeettiset tulkinnat, jotka kääntävät nurin nämä Raamatun opetukset ja siten hämärtävät evankeliumin.

2. Käsityksen, jonka mukaan ihminen ei olisi saanut olemassaoloaan Jumalan suoran luovan toiminnan kautta, vaan evo-

luutioprosessissa elämän alemmista muodoista, jotka vuorostaan olisivat kehittyneet materiasta, joka olisi joko ikuinen, autonominen tai itsesyntyinen.

3. Mielipiteen, jonka mukaan Jumalan kuva, joksi Aadam ja Eeva luotiin, ei olisi käsittänyt luomisessa annettua vanhurskautta, siis täydellistä suhdetta Jumalaan.

4. Käsityksen, että Aadam ja Eeva eivät olisi olleet todellisia historiallisia henkilöitä ja ettei heidän lankeemuksensa olisi ollut todellinen historiallinen tapahtuma, joka toi synnin ja kuoleman maailmaan.

Mielipiteen, jonka mukaan perisynti ei olisi riistänyt kaikilta ihmisiltä heidän hengellisiä kykyjään eikä olisi tehnyt mahdottomaksi oikeata Jumala -suhdetta ilman uskoa Jeesukseen Kristukseen.

Raamatunkohtia

Hbr 11:3. Uskon kautta me ymmärrämme, että maailma on rakennettu Jumalan sanalla, niin että se, mikä nähdään, ei ole syntynyt näkyväisestä. **T, 2**

1 Ms 1 ja 2. Maailman luominen. **T, 2, 4**

Ps 33:6. Herran sanalla ovat taivaat tehdyt, ja kaikki niiden joukot hänen suunsa hengellä. **T, 2**

Kol 1:15,16. ...ja hän on näkymättömän Jumalan kuva, esikoinen ennen kaikkea luomakuntaa. Sillä hänessä luotiin kaikki, mikä taivaissa ja mikä maan päällä on, näkyväiset ja näkymättömät, olkoot ne valtaistuimia tai herrauksia, hallituksia tai valtoja, kaikki on luotu hänen kauttansa ja häneen. **T, 2**

2 Ms 20:11. Sillä kuutena päivänä Herra teki taivaan ja maan ja meren ja kaikki mitä niissä on, mutta seitsemäntenä päivänä hän lepäsi; sen tähden Herra siunasi lepopäivän ja pyhitti sen. **T, 2**

2 Ms 31:17. Se on oleva ikuinen merkki minun ja israelilaisten välillä; sillä kuutena päivänä~ Herra teki taivaan ja maan, mutta seitsemäntenä päivänä hän lepäsi ja hengähti. **T, 2**

Jh 1:1-4. Alussa oli Sana, ja Sana oli Jumalan tykönä, ja Sana oli Jumala. Hän oli alussa Jumalan tykönä. Kaikki on saanut syntynsä hänen kauttaan, ja ilman häntä ei ole syntynyt mitään, mikä syntynyt on. Hänessä oli elämä, ja elämä oli ihmisten valkeus. **T, 2**

Kol 3:10. ...ja pukeutuneet uuteen, joka uudistuu tietoon, Luojaansa kuvan mukaan. **T, 3**

1 Ms 5:1,2. Tämä on Aadamin sukuluettelo. Kun Jumala toi ihmisen, teki hän hänet Jumalan kaltaiseksi. Mieheksi ja naiseksi hän heidät loi ja siunasi heidät ja antoi heille nimen ihminen, silloin kun heidät luotiin.
T

Ef 4:24. ...ja pukea päällemme uusi ihminen, joka Jumalan mukaan on luotu totuuden vanhurskauteen ja apyhyteen. **T, 3**

1 Ms 3. Ihmisen lankeemus. **T, 4**

Rm 5:12-19. Sen tähden, niin kuin yhden ihmisen kautta synti tuli maailmaan, ja synnin kautta kuolema, niin kuolema on tullut kaikkien ihmisten osaksi, koska kaikki ovat syntiä tehneet – sillä jo ennen lakiakin oli synti maailmassa, mutta syntiä ei lueta, missä lakia ei ole; kuitenkin kuolema hallitsi Adamista Moosekseen asti niitäkin, jotka eivät olleet syntiä tehneet samankaltaisella rikkomuksella kuin Adam, joka on sen esikuva, joka oli tuleva. Mutta armolahjan laita ei ole sama kuin lankeemuksen; sillä joskin yhden lankeemuksesta monet ovat kuolleet, niin paljoa enemmän on Jumalan armo ja lahja yhden ihmisen, Jeesuksen Kristuksen, armon kautta ylenpäättisesti tullut monien osaksi. Eikä lahjan laita ole, niin kuin on sen, mikä tuli yhden synnintekijän kautta; sillä tuomio tuli yhdestä ihmisestä kadotukseksi, mutta armolahja tulee monesta rikkomuksesta vanhurskauttamiseksi. Ja jos yhden ihmisen lankeemuksen tähden kuolema on hallinnut yhden kautta, niin paljoa enemmän ne, jotka saavat armon ja vanhurskauden lahjan runsauden, tulevat elämässä hallitsemaan yhden, Jeesuksen Kristuksen kautta. – Niinpä siis, samoin kuin yhden ihmisen lankeemus on koitunut kaikille ihmisille kadotukseksi, niin myös yhden ihmisen vanhurskauden teko koituu kaikille ihmisille elämän vanhurskauttamiseksi; sillä niin kuin yhden ihmisen tottelemattomuuden kautta monet ovat joutuneet syntisiksi, niin myös yhden kuuliaisuuden kautta monet tulevat vanhurskaiksi. **T, 4**

1 Tm 2:14. ...eikä Adamia petetty, vaan nainen petettiin ja joutui rikkomukseen. **T, 4**

Ef 2:1-3. Ja Jumala on eläviksi tehnyt teidät, jotka olitte kuolleet rikoksiinne ja synteihinne, joissa te ennen vaelsitte tämän maailman menon mukaan, ilmavallan hallitsijan, sen hengen hallitsijan, mukaan, joka nyt tekee työtään tottelemattomuuden lapsissa, joiden joukossa mekin kaikki ennen vaelsimme lihamme himoissa, noudattaen lihan ja ajatusten mielitekoja, ja olimme luonnostamme vihan lapsia niin kuin muutkin. **T, 5**

Jh 3:6. Mikä lihasta on syntynyt, on liha; ja mikä Hengestä on syntynyt, on henki. **T**

Rm 7:18. Sillä minä tiedän, ettei minussa, se on minun lihassani, asu mitään hyvää. Tahto minulla kyllä on, mutta voimaa hyvän toteuttamiseen ei.
5

1 Kor 2:14. Mutta luonnollinen ihminen ei ota vastaan sitä, mikä Jumalan Hengen on; sillä se on hänelle hullutus, eikä hän voi sitä ymmärtää, koska se on tutkisteltava hengellisesti. **5**

Rm 8:7. ...sen tähden että lihan mieli on vihollisuus Jumalaa vastaan, sillä se ei alistu Jumalan lain alle, eikä se voikaan. **5**

Ps 51:5. Sillä minä tunnen rikokseni, ja minun syntini on aina minun edessäni. **T**

Apt 17:26. Ja hän on tehnyt koko ihmissuvun yhdestä ainoasta asumaan kaikkea maanpiiriä ja on säätänyt heille määrättyt ajat ja heidän asumisensa rajat. **T**

Luterilainen tunnustus

2. Samoin me uskomme, opetamme ja tunnustamme, että ihmisen uudestisyntymätön tahto ei ainoastaan ole kääntynyt pois Jumalasta, vaan että siitä on tullut jopa Jumalan vihollinen, joten hänellä on ainoastaan halu ja tahto pahaan ja kaikkeen Jumalan vastaiseen, niin kuin on kirjoitettu: "Ihmisen sydämen aivoitukset ovat pahat nuoruudesta saakka", ja edelleen: "Lihan mieli on vihollisuus Jumalaa vastaan, sillä se ei alistu Jumalan lain alle, eikä se voikaan." Todellakin, yhtä vähän kuin kuollut ruumis voi elävöittäytyä ruumiilliseen, maiseen eloon, yhtä vähän synnin kautta hengellisesti kuollut ihminen voi nousta hengelliseen elämään, niin kuin on kirjoitettu: "Hän on tehnyt meidät, jotka olimme kuolleet rikoksiimme, eläviksi Kristuksen kanssa." Sen tähden -ei meillä itsellämme, ikään kuin se olisi tullut meistä itsestämme, ole kykyä ajatella jotakin, vaan se kyky, mikä meillä on, on Jumalalta" - 2. Korinttolaiskirjeen 3. luku. *Yksimielisyyden ohje, sup., II, 3, s. 420. T, 5*

On kuin vähäiseltä lapselta kysyttäisiin: Ystäväiseni, millainen Jumala sinulla on ja mitä sinä hänestä tiedät? Ja hän vastaisi: Minun Jumalani on ensiksikin Isä, joka on luonut taivaan ja maan. Paitsi häntä en pidä Jumalana mitään, sillä ei ole ketään muuta, joka voi luoda taivaat ja maan. *Iso Katekismus II, 11, s. 362. T, 2*

Alkuvanhurskauden ei siis ollut määrä käsittää ainoastaan ruumiin ominaisuuksien tasasuhtaisuutta, vaan myös seuraavat lahjat: varman tiedon Jumalasta, jumalanpelon, Jumalaan luottamuksen tai ainakin erehtymättömän kyvyn sen toteuttamiseksi. Samaa Raamattukin todistaa sanoessaan, että ihminen on luotu Jumalan kuvaksi, hänen kaltaiseksi. Mitä muuta tämä merkitsee kuin sitä, että ihmisessä oli kuvattuna tämä viisaus ja vanhurskaus. Se käsitti Jumalan, ja siihen Jumala heijastui, toisin sanoen, ihmiselle oli annettu lahjat: Jumalan

tuntemus, Jumalanpelko, luottamus Jumalaan ynnä muut sellaiset. Juuri näin selittävät Jumalan kaltaisuuden Irenäus... *Puolustus, 11, 17-19, s. 61 s. T, 3*

Luther, jonka tarkoituksena oli sekä perisyynnin että inhimillisen heikkouden valtavuuden osoittaminen, opettikin, etteivät perisyynnin jätteet luonnostaan ole ihmisessä yhdenentekeviä, vaan että ne tarvitsevat Kristuksen armon, ettei niitä viaksi luettaisi, ja myös Pyhän Hengen niiden kuolettamiseksi. *Puolustus 11, 45, s. 65. T*

Vaikka näet alussa Aadamin ja Eevan luonto luotiinkin puhtaaksi, hyväksi ja pyhäksi, kuitenkin synti lankeemuksen kautta ei tullut heidän luontoonsa manilaisten haaveksimalla tavalla, ikään kuin saatana olisi luonut eli muodostanut jotakin perusolemuksenomaista pahaa ja sekoittanut sen heidän luontoonsa. Päinvastoin, kun ihminen saatanan viettelyksen tähden lankeemuksen johdosta Jumalan tuomiopäätöksellä rangaistukseksi menetti myötäsintyneen perivanhurskauden, ihmisen luonto mainitun, saatanan aiheuttaman menetyksen eli puutoksen, riiston ja vahinkoonmenon vuoksi on, niin kuin jo yllä sanottiin, siinä määrin vääristynyt ja turmeltunut, että luonto nyt näine puutoksineen ja turmeluksineen periytyy kaikkiin isästä ja äidistä sikiäviin ja syntyviin ihmisiin. Ihmisen luontoaahan ei lankeemuksen jälkeen ensin luoda puhtaaksi ja hyväksi, minkä jälkeen se sitten perisyynnin kautta turmeltuisi; päinvastoin se siemen, josta ihminen muovautuu, on jo sikiämisemme ensimmäisestä silmänräpäyksestä alkaen syntinen ja turmeltu. *Yksimielisyyden ohje, täyd. sel. I, 27-28, s. 461. T, 4*

Eihän Jumala ennen lankeemusta luonut ainoastaan Aadamin ja Eevan ruumiita ja sieluja, vaan lankeemuksen jälkeen meidänkin ruumiimme ja sielumme siitä huolimatta, että ne ovat turmeltuneet. Jumala vieläkin tunnustaa nämä teoikseen, niin kuin Job 10:8 on kirjoitettuna: "Sinun kätesi ovat minut luoneet ja tehneet kokonaan, kaikkinieni." *Yksimielisyyden ohje, supistelma I, 4, s. 417. T, 4*

Tämä perusvaurio tietää sitä vianalaisuutta, jonka johdosta me kaikki Aadamin ja Eevan tottelemattomuuden tähden olemme Jumalan epäsuosiossa ja luonnostamme vihan lapsia, niin kuin apostoli (Room. 5:12) todistaa. *Yksimielisyyden ohje, Täyd. sel. I, 9, s. 458. T, 4*

Tässä meidän täytyy tunnustaa, että niin kuin pyhä Paavali Room. 5:12 sanoo, synti on tullut yhden ainoan ihmisen, Aadamin kautta, ja kaikki ihmiset tämän tottelemattomuuden kautta ovat joutuneet syntisiksi, kuoleman ja perkeleen alaisiksi. Tätä sanotaan perisyynniksi eli pääsynniksi. *Smalkaldin uskonkohdat, III, 1, 1, s. 255. T, 4*

Mutta samoin kuin perkelettä ei voida voittaa ilman Kristuksen apua, samoin emme mekään voi omin voimin päästää itseämme tästä orjuudesta. Maailmanhistoriakin osoittaa, kuinka valtava perkeleen valtakunnan voima on. Maailma on täynnä Jumalaan kohdistuvaa häpäisyä ja jumalattomia käsityksiä. Näihin pauloihin sidottuina perkele pitää niitä,

jotka maailman silmissä ovat viisaita ja hurskaita. Toisissa ilmenee törkeämpiä virheitä. Mutta kun Kristus on annettu meille sekä otta-
maan pois nämä synnit ja rangaistukset että kukistamaan perkeleen
valtakunnan, synnin ja kuoleman, ei Kristus ole tehnyt tekoja voida
oppia tuntemaan, elleme käsitä onnettomuksiamme. *Puolustus II, 48-50, s. 65. T, 5*

Vapaasta tahdosta opetetaan, että ihmisellä on jossain määrin vapaa tahto:
hän voi elää ulkonaisesti kunniallista elämää ja suorittaa valintaa nii-
den asioiden piirissä, jotka järki käsittää, mutta että ihminen ei ilman
Pyhän Hengen armoa, apua ja vaikutusta voi tulla Jumalalle otolli-
seksi, ei sydämestään peljätä Jumalaa, ei uskoa eikä karkottaa syn-
nynnäistä pahaa himoa sydämestä; sen saa aikaan ainoastaan Pyhä
Henki, joka annetaan Jumalan sanan välityksellä. Sanoohan Paavali
1. Korinttolaiskirjeen 2. luvussa: "Luonnollinen ihminen ei ota vastaan
sitä, mikä Jumalan Hengen on.- *Augsburgin tunnustus, XVIII, s. 30. 5*

Meidän kristillisen uskomme tärkeimmät uskonkohdat pakottamalla pakotta-
vat säilyttämään tämän eron. Ensiksikin luomisen uskonkohdassa
Raamattu todistaa, että Jumala ei ainoastaan luonut inhimillistä luon-
toa ennen lankeemusta, vaan että se lankeemuksen jälkeenkin on
Jumalan luomusta ja tekoa (5 Moos. 32:6, Jes. 45:11, 54:5, 64:8, Apt.
17:25ss, Ilm. 4: 11). — *Yksimielisyyden ohje, täyd. sel. 1, 34, s. 462.*
2

Tästä syystä ja että Jumalan ihmiseen kohdistuva luominen ja teko voitaisiin
erottaa perkeleen teosta, me sanomme: Se, että ihmisellä on ruumis
ja sielu, on Jumalan luomusta, ja vielä: Jumalan tekoa on se, että ih-
minen kykenee jotakin ajattelemaan, puhumaan, tekemään ja toimi-
maan, sillä "hänessä me elämme, liikumme ja olemme" (Apt. 17:28).
Se sitä vastoin, että luonto on turmeltu, ja että ajatukset, sanat ja teot
ovat nurjia, on alun alkaen saatanan tekoa, joka on siinä määrin syn-
nillä turmellut Jumalan teon Aadamissa, että se periytyy meihin. *Yk-
simielisyyden ohje, täyd. sel. I, 42, s. 463. T, 4*

"Kun näet kuolema ja synti Kristuksen ulkopuolella ovat meidän valtiatamme
ja perkele on meidän jumalamme ja ruhtinaamme, ei voi olla mitään
voimaa ja väkeä, mitään viisautta ja ymmärrystä, jolla me voisimme
valmistautua vanhurskautta ja elämää varten ja sitä etsiä, vaan mei-
dän täytyy sokaistuina ja vangittuina olla synnin ja perkeleen omina,
tehdä ja ajatella sitä, mikä niitä miellyttää ja mikä on ristiriidassa Ju-
malan ja hänen käskyjensä kanssa." (Luther) *Yksimielisyyden ohje,
täyd. sel. II, 43, s. 475. T, 5*

Edelleen opetetaan keskuudessamme, että kaikki ihmiset, jotka Aadamin
lankeemuksen jälkeen luonnollisella tavalla syntyvät, sikiävät ja syn-
tyvät synnissä, toisin sanoen, että he hamasta äidinkohdusta ovat
täynnä pahaa himoa ja viettymystä, että heillä luonnostaan ei voi olla
mitään todellista jumalanpelkoa, mitään todellista uskoa Jumalaan, ja
että myös tämä synnynäinen tauti - perisynti - ollen todellista syntiä

kiroaa Jumalan iankaikkisen vihan alaisuuteen kaikki ne, jotka eivät kasteen ja Pyhän Hengen kautta ylhäältä uudestaan synny. Samalla hyljätään pelagiolaiset ynnä kaikki muut, jotka eivät pidä perisyntiä syntinä, näin Kristuksen kärsimyksen ja ansion häpeäksi tehden ihmislunnon vanhurskaaksi luonnollisten kykyjen voimasta. *Augsburgin tunnustus II, s. 26. T, 5*

Synnin aiheuttajasta opetetaan keskuudessamme, että vaikka kaikkivaltias Jumala on luonut koko luonnon ja pitää sen voimassa, nurja tahto kuitenkin vaikuttaa syntiä kaikissa pahoissa ja Jumalan halveksijoissa. Sellainen on perkeleen ja kaikkien jumalattomien tahto: heti kun Jumala vetää kätensä pois, se kääntyy Jumalasta pahaan, niin kuin Kristus Joh. 8:44 sanoo: "Kun perkele puhuu valhetta, niin hän puhuu omaansa." *Augsburgin tunnustus, XIX, s. 3 1. 5*

VI. Sitoutumisesta luterilaiseen tunnustukseen

Uudestaan vakuutamme hyväksyvämmme Raamatun Jumalan inspiroiduksi ja erehtymättömäksi Sanaksi ja pitäytyvämmme varauksetta "evankelis-luterilaisen kirkon kaikkiin tunnustuskirjoihin Jumalan Sanan oikeana ja muuttamattomana selityksenä ja esityksenä" (Missourisynodin konstituutio, II artikla, katso myös bylaw 4.21^{*)}.

Hyväksymme Tunnustuskirjat, koska niiden opetus on otettu Jumalan Sanasta ja siitä syystä pidämme niiden opinsisältöä Pyhän Raamatun oikeana ja sitovana esityksenä sekä ohjeellisenä työssämme Jeesuksen Kristuksen palvelusviran haltijoina ja Luterilaisen Kirkon - Missourisynodin työntekijöinä.

Hyväksymme seuraavat selvennykset, jotka luonnehtivat sitoutumistamme tunnustukseen:

^{*)} Tämän mukaan synodin oppilaitosten professoreiden tulee virkaan asetettaessa juhlallisesti vannaotta pitäytyvänsä "Raamattuun Jumalan inspiroituna ja erehtymättömänä Sanana sekä Luterilaisen kirkon tunnustuskirjoihin Raamatun oikeana esityksenä".

Suomentajan huomautus.

1. Hyväksymme oikeaksi, että Luterilaisten tunnustuskirjojen opinsisältö ei käsitä ainoastaan niitä Pyhän Raamatun oppeja, joita Tunnustuskirjat käsittelevät varta vasten, vaan myös ne Raamatun opit, jotka on tuotu esiin jotenkin epäsuorasti tai sivumennen, kuten opit Pyhästä Raamatusta, luomisesta, Pyhästä Hengestä ja eskatologiasta.

2. Isiin yhtyen tunnustamme, ettei kaikki, mitä Luterilaisissa tunnustuskirjoissa on, kuulu sen opinsisältöön, mutta me torjumme kaikki yritykset rajoittaa sen opinsisällön laajuutta mielivaltaisella tai subjektiivisella tavalla. Esimerkiksi sitoutuminen Luterilaisiin tunnustuskirjoihin ei sido meitä kaikkiin niiden sisältämiin puhtaasti eksegeettisiin yksityiskohtiin tai edes käyttämään jonkin teologisen lausuman tukena samoja raamatunkohtia kuin Tunnustuskirjat. Koska kuitenkin Tunnustuskirjat haluavat tulla ymmärretyiksi Raamatun esityksinä (expositions), torjumme käsityksen, ettei sitoutumisemme tunnustukseen sitoisi meitä Tunnustuskirjojen sisältämään Raamatun esitykseen eli siihen opinsisältöön, jonka Tunnustuskirjat johtavat yksityisistä Raamatun kohdista.

3. Hyväksymme oikeaksi sen, että Tunnustuskirjoja täytyy lukea ja opiskella ottaen huomioon ne historialliset tilanteet, joissa ne kirjoitettiin, mutta torjumme sellaisen näkemyksen, että sitoutumisemme Luterilaisiin tunnustuskirjoihin merkitsisi ainoastaan sitä, että pidämme Tunnustuskirjoja historiallisesti oikeana vastauksena niihin ongelmiin, joita kirkko kohtasi silloin, kun Tunnustuskirjat kirjoitettiin.

4. Tunnustamme oikeaksi sen, että Tunnustuskirjojen opinsisältö keskittyy Jeesukseen Kristukseen ja evankeliumiin vanhurskautuksestamme armosta uskon kautta, mutta me torjumme sellaisen näkemyksen, että Tunnustuskirjojen opinsisältö käsittäisi vain ne Tunnustuskirjojen maininnat, jotka yksinomaan ja suoranaisesti käsittelevät evankeliumia Jeesuksesta Kristuksesta. Vastaavasti emme hyväksy sellaista ajatusta, että sitoutumisemme Luterilaisiin tunnustuksiin antaisi meille luvan

hylätä sellaiset Tunnustuskirjojen kannanotot kuten Perkeleen ja enkelien olemassaolon tai että Aadam ja Eeva olivat oikeita historiallisia henkilöitä, joiden lankeaminen syntiin oli todellinen historiallinen tapahtuma.

5. Myönnämme, ettei Luterilaisissa tunnustuskirjoissa ole erityistä artikkelia Pyhän Raamatun luonteesta ja sen selittämisestä, mutta tunnustamme oikeaksi ja hyväksymme sen, mitenkä Tunnustuskirjat ymmärtävät Pyhän Raamatun luonteen ja sen tulkinnan oikeat teologiset periaatteet.

6. Hyväksymme Luterilaiset tunnustuskirjat Pyhän Raamatun oikeana esityksenä ja siitä syystä torjumme mielipiteen, jonka mukaan sitoutuminen Luterilaisiin tunnustuksiin jättäisi meille vapauden hylätä mitkä tahansa Tunnustuskirjojen oppia koskevat lausumat, milloin meidän mielestämme Raamatun todistusaineisto ei tukisi niitä.

7. Tunnustamme, että sitoutumisemme valalla Luterilaisiin tunnustuskirjoihin velvoittaa meidät saarnaamaan ja opettamaan koko Pyhän Raamatun mukaisesti. Siitä syystä torjumme mielipiteen, jonka mukaan kaikki ne Raamatussa olevat asiat, joita ei ole vasiten käsitelty Luterilaisissa tunnustuskirjoissa, olisivat avoimia kysymyksiä.

8. Tunnustamme, että Pyhä Raamattu on uskon ja elämän ainoa sääntö ja ohje ja että muita kirjoituksia "älköön pidettäkö Pyhän Raamatun veroisina" (Yksimielisyyden ohje, sup., sääntö 1-2, s. 415). Siitä syystä torjumme käsityksen, että olisi oikein pitää kiinni Tunnustuskirjojen opillisista johtopäätöksistä hyväksymättä niiden raamatullista perustaa tai että olisi oikein pitää muodollista sitoutumista Tunnustuskirjoihin riittävänä turvana vääriä eksegeettisiä johtopäätöksiä vastaan.

9. Lopuksi vakuutamme, ettei sitoutumisemme Luterilaisiin tunnustuskirjoihin merkitse ainoastaan sitä, että siedämme Luterilaisten tunnustuskirjojen opinsisältöä yhtenä elinvoimaisena vaihtohtona nykypäivän luterilaisille kristityille, vaan että me

tosiasiassa saarnaamme, opetamme ja tunnustamme Luterilaisen tunnustuskirjojen opinsisältöä aivan omanamme.

Luterilainen tunnustus

1. Me uskomme, opetamme ja tunnustamme ainoaksi säännöksi ja ohjeeksi, jonka mukaan niin kaikki opit kuin opettajatkin on tutkittava ja arvoiteltava, yksinomaan Vanhan ja Uuden Testamentin profeettalliset ja apostoliset kirjat, niin kuin on kirjoitettu: "Sinun sanasi on minun jalkaini lamppu ja valkeus minun teilläni" - Ps. 119, ja niin kuin Paavali sanoo: "Vaikka enkeli taivaasta saapuisi toisin saarnaamaan, hän olkoon kirottu" - Galatalaiskirjeen 1. luku.

Muita, vanhojen tai uusien opettajien kirjoja, olkoon nämä kuinka maineikkaita tahansa, älköön pideltäkö Pyhän Raamatun veroisina, vaan ne kaikki järjestään alistettakoon tämän alaisiksi älköönkä niitä pidettäkö muina kuin osoituksina siitä, millä maailman kulmilla mainittu profeettojen ja apostolien oppi apostolien ajan jälkeen on säilytetty. *Yksimielisyyden ohje, sup., sääntö 1-2, s. 415. T, 7, 8*

Kukaan siis ei voi kieltää meitä käyttämästä niitä kiistanalaisia kohtia selvitellessä ja ratkaistaessa. Ja samoin kuin me laskemme perustukseksi Jumalan sanan, iankaikkisen totuuden, samoin me vetoamme näihin teoksiin: ne todistavat sekä totuudesta että puhtaassa opissa lujina pysyneiden esi-isiemme yksimielisestä ja oikeasta käsityksestä. *Yksimielisyyden ohje, täyd. sel., sääntö 13, s. 455. T, 6*

Nämä ja näiden kaltaiset opit kaikkineen ynnä kaiken, mikä on niiden kanssa yhteydessä ja mikä niistä seuraa, me hylkäämme ja tuomitsemme väärinä, petollisina, väärauskoisina ja Jumalan sanan, kolmen symbolin, Augsburgin tunnustuksen ja sen Puolustuksen ynnä Lutherin katekismuksien vastaisina. Kaikkien hurskasten kristittyjen on näitä varottava, mikäli heidän sielujensa pelastus ja autuus on heille kallis.

Me olemme siis Jumalan kasvojen ja koko kristikunnan, nyt elävien ja meidän jälkeemme tulevien, edessä tahtoneet todistaa, että juuri tämä kaikista mainituista ja selitetyistä kiistanalaisista uskonkohdista nyt antamamme selitys on meidän uskomme, oppimme ja tunnustuksemme. Siinä me myös Jumalan armon avulla tahdomme ilmestyä Jeesuksen Kristuksen tuomaristuimen eteen siitä tilin tekemään. Sitä vastaan emme myöskään, emme salaa tai julkisesti, tahdo mitään puhua tai kirjoittaa, vaan me aiomme Jumalan armon avulla siinä pysyä. Tarkasti harkiten, Jumalaa peljäten ja häntä avuksihuutaen me olemme tämän omakätisesti allekirjoittaneet. *Yksimielisyyden ohje, täyd. sel. XII, 39-40, s. 573. 1, 5, 9*

Aikomuksemme on edelleenkin kaikessa ystävyyydessä sopia siitä, millä tavalla meidän maissamme seurakuntiemme ja koulujemme ahkeralla tarkastuksella, kirjapainojen tarkkailemisella ja muilla tehokkailla kei-

noilla, kunkin sekä itselleen että kullekin paikkakunnalle sopivalla tavalla on valvottava tämän yksimielisyytyön täytäntöönpanoa, ja myös siinä tapauksessa, että tämä sama tai jokin uusi kristillistä uskoamme koskeva kiista uudelleen viriäisi, sopia siitä, kuinka se pahennusten välttämiseksi ajoissa voitaisiin ratkaista ja sovittaa, niin ettei se pääse laajalle leviämään. *Yksimielisyyden kirjan esipuhe*, s. 11. 7

Esikuvia täytyy kuitenkin selittää varman säännön, toisin sanoen luotettavan ja selvän Raamatun mukaan eikä tämän säännön eli Raamatun vastaisesti. *Puolustus XXVII, 60, s. 235. 2*

Tällä tavalla säilyy raja Vanhan ja Uuden Testamentin pyhien kirjojen ja kaikkien muiden kirjojen välillä, ja Pyhä Raamattu jää ainoaksi tuomariksi, säännöksi ja ohjeeksi, jonka mukaan - ainoalaatuisen koetinkiven mukaan - ehdottomasti kaikki opit punnittakoon ja arvosteltakoon, ovatko hyviä vai huonoja, oikeita vai vääriä. *Yksimielisyyden ohje, sup., sääntö 7, s. 416. 8*

Nimen omaan on tehtävä se ero, että ainoastaan Jumalan sanan täytyy jatkuvasti olla kaiken opin ainoana ohjeena ja normina, ja ellei kenenkään ihmisen teoksia ole pidettävä sen veroisina: sen alle pitää kaikesta olla alistettuna. *Yksimielisyyden ohje, täyd. sel., kiist. 9, s. 455. 8*